

ประวัติศาสตร์บอกเล่า มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ครั้งที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๕๗

MSU Oral History III 2014

จดหมายเหตุและสารสนเทศมหาวิทยาลัย
สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
เอกสารบรรณารักษศาสตร์ ลำดับที่ ๔๑

ประวัติศาสตร์บอกเล่า

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ครั้งที่ ๓

พ.ศ. ๒๕๕๗

MSU Oral History III

2014

จดหมายเหตุและสารสนเทศมหาวิทยาลัย
สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ๒๕๕๗

เอกสารบรรณารักษศาสตร์ ลำดับที่ ๔๔๑

ประวัติศาสตร์บอกเล่า มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (MSU ORAL HISTORY III)

ครั้งที่ ๓ ๒๕๕๗

พิมพ์ครั้งที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๗

ข้อมูลทางบรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. สำนักวิทยบริการ

ประวัติศาสตร์บอกเล่า มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พ.ศ ๒๕๕๗ ครั้งที่ ๓
(MSU ORAL HISTORY III) (๒๐๑๔) /จดหมายเหตุและสารสนเทศมหาวิทยาลัย
สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. มหาสารคาม : สำนักวิทยบริการ
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๕๗.

260 หน้า : ภาพประกอบ

๑. อธิการบดี- มหาสารคาม ๒. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม- อธิการบดี.

๓. ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา- มหาสารคาม ๔. สถาบันอุดมศึกษา - การบริหาร

๕. ภาวดี ลดาวัลย์. ๖. จริญญา คุณมี ๗. บุญชม ศรีสะอาด ๘. สมศักดิ์ จักรโพวงศ์

๙. วีระ บุญยะกาญจน ๑๐. ประวัติศาสตร์บอกเล่า

๓๗๘.๑๑๑ ๒๖๕๕

ที่ปรึกษา : พรพิมล มโนชัย

บรรณาธิการ : เอื้ออารีย์ ปานพิมพ์ใหญ่

ผู้ช่วยบรรณาธิการ : รณชัย เหล่าโพธิ์

ถ่ายภาพ : รณชัย เหล่าโพธิ์

ออกแบบปก : อารยะ เสนาคูณ

พิมพ์ที่ : สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม

คำนำ

สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

โดยส่วนจดหมายเหตุและสารสนเทศมหาวิทยาลัย

ได้ดำเนินการจัดทำ โครงการประวัติศาสตร์บอกเล่า

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (Mahasarakham University)

ครั้งที่ 3 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อบันทึกประวัติศาสตร์ของ

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จากถ้อยคำให้สัมภาษณ์ของอดีต

ผู้บริหารในตำแหน่งอธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ซึ่งเป้าหมายในปี ๒๕๕๖ ได้ดำเนินการสัมภาษณ์ ดร.ถวิล

ลดาวัลย์ รองศาสตราจารย์ ดร.จรรยา คุณมี รองศาสตราจารย์

ดร.บุญชม ศรีสะอาด ศาสตราจารย์พิเศษ ทันตแพทย์

ดร.สมศักดิ์ จักรไพรวงศ์ และ รองศาสตราจารย์ ดร.วีระ

บุญยะกาญจน ได้ดำเนินการสัมภาษณ์ ตั้งแต่ปี ๒๕๕๗-๒๕๕๘

ซึ่งคณะผู้จัดทำโครงการฯ ได้รับการต้อนรับจากอดีตท่าน

ผู้บริหารอย่างอบอุ่นทุกท่าน ยินดีให้การสัมภาษณ์พร้อมทั้ง

อนุญาตให้บันทึกภาพนิ่งและภาพวิดีโอ คณะผู้จัดทำโครงการฯ

รู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาเป็นอย่างยิ่ง จากการสัมภาษณ์ทำให้

ได้รับเกร็ดความรู้ด้านประวัติศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

หลากหลายแง่มุม ซึ่งจดหมายเหตุและสารสนเทศมหาวิทยาลัย จะนำมาจัดระบบเผยแพร่และให้บริการสารสนเทศ ในรูปแบบ ต่าง ๆ เพื่อการศึกษา ค้นคว้าให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ มหาวิทยาลัยและสังคมต่อไป

การจัดทำโครงการประวัติศาสตร์บอกเล่าในครั้งนี้ ได้รับการสนับสนุนจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศุภชัย สมัมป์ปิโต รักษาการอธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.ฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน และดร.สุริทอง ศรีสะอาด ผู้อำนวยการสำนักวิทยบริการ การจัดทำโครงการในครั้งนี้สำเร็จลุล่วงด้วยความอนุเคราะห์ ของอดีตท่านอธิการบดีทุกท่านในการบันทึกการสัมภาษณ์ และการทำงานเป็นไปอย่างราบรื่น จดหมายเหตุและ สารสนเทศมหาวิทยาลัย คณะผู้จัดทำโครงการฯ ขอขอบ พระคุณทุกท่านมา ณ โอกาสนี้

คณะผู้จัดทำโครงการ

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
1. ประวัติศาสตร์บอกเล่า รองศาสตราจารย์ ดร.วีระ บุญยะกาญจน	6
2. ประวัติศาสตร์บอกเล่า ดร.ถวิล ลดาวัลย์	17
3. ประวัติศาสตร์บอกเล่า รองศาสตราจารย์ ดร.จรรยา คุณมี	57
4. ประวัติศาสตร์บอกเล่า รองศาสตราจารย์ ดร.บุญชม ศรีสะอาด	102
5. ประวัติศาสตร์บอกเล่า ศาสตราจารย์พิเศษ ทต.ดร.สมศักดิ์ จักรไพรวงศ์	153
๖. ภาคผนวก	257

รศ.ดร.วีระ บุญยะกาญจน

พ.ศ. 2524-2426 , พ.ศ. 2530-2534

รองอธิการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม

ประวัติส่วนตัว

เกิดเมื่อวันที่ 18 พฤศจิกายน พ.ศ.
2478 ที่กรุงเทพมหานคร เป็นบุตร
นายวิม นางจำรัส บุญยะกาญจน
อยู่บ้านเลขที่ 1 ซอย 3
ถนนนครสวรรค์ ตำบลตลาด
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

เบอร์บ้าน โทร 043-970-534 สมรสกับ ศาสตราจารย์
ดร.ฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน

ประวัติการศึกษา

การศึกษามัธยม

- พ.ศ. 2493 จบชั้นประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย (มัธยมศึกษาตอนปลายปีที่ 6) จากโรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัย กรุงเทพฯ

- พ.ศ. 2494-96 ประกาศนียบัตรประโยคครู ประถมศึกษา (ป.ป.) จาก โรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง ประสานมิตร

- พ.ศ. 2497-2500 ปริญญาการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ. สาขาการประถมศึกษา) จากวิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร

- พ.ศ. 2503-2504 ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม. สาขาจิตวิทยาพัฒนาการ) จากวิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร

- พ.ศ. 2510-2512 ปริญญาโทที่มหาวิทยาลัย NORTHWESTERN และฝึกงานการบริหารการศึกษา ประเทศสหรัฐอเมริกา

- พ.ศ. 2517-2521 สำเร็จปริญญาเอก
สาขาการอุดมศึกษาที่มหาวิทยาลัย SOUTHERN
CALIFORNIA ประเทศสหรัฐอเมริกา

ประสบการณ์การทำงาน

- พ.ศ. 2501-2502 อาจารย์ตรีวิทยาลัย
วิชาการศึกษา ทำหน้าที่อาจารย์ระดับประถมศึกษา
โรงเรียนสาธิตวิทยาลัยวิชาการศึกษา บางแสน ชลบุรี

- พ.ศ. 2502-2509 อาจารย์โทวิทยาลัย
วิชาการศึกษา ทำหน้าที่ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิชาการ
โรงเรียนสาธิตวิทยาลัยวิชาการศึกษา บางแสน ชลบุรี

- พ.ศ. 2509-2512 อาจารย์เอกวิทยาคู
พระนครศรีอยุธยา ทำหน้าที่หัวหน้าหมวดวิชาการศึกษา
ระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา ชั้นสูง (ป.กศ.ชั้นสูง)

- พ.ศ. 2512-2517 อาจารย์เอกวิทยาลัย
วิชาการศึกษามหาสารคาม ประจำภาควิชาการแนะแนว
และจิตวิทยาการศึกษา ทำหน้าที่สอนและนิเทศการฝึกสอน

- พ.ศ. 2522-2523 ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิชา
การศึกษา ทำหน้าที่ผู้ช่วยรองอธิการบดีวิทยาเขต (วิชาการ)
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม

- พ.ศ. 2524-2526 ผู้ช่วยศาสตราจารย์
วิชาการศึกษา ทำหน้าที่รองอธิการบดีวิทยาเขต (สมัยที่1)
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม

- พ.ศ. 2527-2530 พ้นจากตำแหน่งรอง
อธิการบดี ทำหน้าที่ผู้ประสานงานการเปิดและดำเนินโครงการ
บัณฑิตศึกษา (ปริญญาโท) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
มหาสารคาม

- พ.ศ. 2531-2535 รองศาสตราจารย์
วิชาการศึกษา ทำหน้าที่รองอธิการบดีวิทยาเขต (สมัยที่ 2
และ 3) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม

- พ.ศ. 2535 พ้นจากตำแหน่งรองอธิการบดี
ทำหน้าที่รองศาสตราจารย์ สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จนเกษียณอายุราชการ เมื่อวันที่ 30
กันยายน 2539 ในตำแหน่ง รองศาสตราจารย์สาขาวิชา
จิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ภาพประกอบขณะดำรงตำแหน่งรองอธิการบดี

มศว. วิทยาเขตมหาสารคาม

คติประจำใจ

อยากมีเงินมีทอง ต้องไปเป็นพ่อค้า
อยากให้คนบูชา ควรพาเป็นครูบา

คติในการทำงาน

ทำงานในหน้าที่ของตนให้ดีที่สุดก่อนอื่น
ช่วยงานผู้อื่นเมื่อเขาต้องการและตนทำได้

เครื่องราชอิสริยาภรณ์

ปดมาภรณ์ช้างเผือก (ป.ช.)

ผลงานทางวิชาการ

วีระ บุญยะกาญจน และคนอื่น ๆ. การพัฒนาหมู่บ้านอีสาน
เขียวแบบผสมผสานมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
มหาสารคาม. มหาสารคาม : โครงการมหาวิทยาลัย
สนับสนุนงานพัฒนาตามโครงการน้ำพระทัยในหลวง
เพื่อพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือตามแนว
พระราชดำริ, 2535.

- . การพัฒนาหมู่บ้านอีสานเขียวแบบผสมผสาน
มศว.มหาสารคาม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2535.
- . ความสอดคล้องในการประเมินผล
การฝึกสอนของอาจารย์นิเทศประจำวิชา
วิทยาลัยวิชาการศึกษา มหาสารคาม ประเมินผลใน
ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2516. มหาสารคาม :
คณะวิชาวิจัยการศึกษา วิทยาลัยวิชาการศึกษา
มหาสารคาม, 2517.
- . โครงการมหาวิทยาลัยสนับสนุนงานพัฒนาตาม
โครงการน้ำพระทัยจากในหลวงมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒมหาสารคาม. มหาสารคาม :
ม.ป.พ, 2535.
- . จิตวิทยาการศึกษา. มหาสารคาม :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมหาสารคาม, 2524.
- . จิตวิทยาการศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษา
บัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษา. มหาสารคาม
วิทยาลัยวิชาการศึกษา, 2516.

- . **ทฤษฎีจิตวิทยาพัฒนาการเด็ก.** มหาสารคาม :
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
มหาสารคาม, 2532.
- . **พื้นฐานทางปรัชญาของการศึกษา.**
มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
มหาสารคาม, 2532.
- . **รายงานผลการปฏิบัติงานโครงการมัคคุเทศก์
ต้นแบบ (เน้นภาษา และอุตสาหกรรมการ
ท่องเที่ยว).**
ม.ป.ท. : ม.ป.พ., 2524.
- . **เอกสารประกอบการเรียน จิตวิทยาการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยการศึกษา.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมการฝึกหัดครู และ
บริการการศึกษา, 2517.**

ดร.ถวิล ลดาวัลย์

(พ.ศ. 2526- พ.ศ. 2530)

รองอธิการบดี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

วิทยาเขตมหาสารคาม

ดร.ถวิล ลดาวัลย์

(พ.ศ. 2526- พ.ศ. 2530) รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม)

ภูมิหลังของครอบครัว

เกิดเมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2481 ที่บ้านกุดอ้อ ตำบลหัวเรือ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดมหาสารคาม ภรรยาชื่อ อาจารย์สุชาดา ลดาวัลย์ อาจารย์ 3 ระดับ 9 โรงเรียนสารคามพิทยาคม จังหวัดมหาสารคาม มีบุตรด้วยกัน 2 คน คือ

1. ดร. กฤตยากร ลดาวัลย์ ปัจจุบันทำงานที่มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
2. นายแพทย์สรวิชัย ลดาวัลย์ ปัจจุบันทำงานที่โรงพยาบาลบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี

การศึกษา

- 2492 จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากโรงเรียนบ้านกุดอ้อ ตำบลหัวเรือ อ.วาปีปทุม จ.มหาสารคาม
- 2498 จบชั้นมัธยมปีที่ 6 จากโรงเรียนวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม
- 2500 จบชั้นเตรียมอุดมศึกษา (ม.8) จากโรงเรียนปรีณสรอยแยล จังหวัดเชียงใหม่
- 2504 จบการศึกษาระดับปริญญาตรีทางการศึกษา (กศ.บ.) จากวิทยาลัยวิชาการศึกษาปทุมวัน (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน ในปัจจุบัน)
- 2509 จบการศึกษาระดับปริญญาโทการศึกษา (กศ.ม.จิตวิทยาพัฒนาการ) จากสถาบันระหว่างชาติสำหรับการค้นคว้าเรื่องเด็กเรื่องเด็ก (Bangkok Institute for Child Study) ปัจจุบันสถาบันแห่งนี้เป็นส่วนหนึ่งของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- 2514 จบการศึกษาระดับปริญญาโท (M.Ed.-Ed.Psychology) จาก University of Alberta, Canada

- 2520 จบการศึกษาระดับปริญญาเอกทางด้าน
ด้านการบริหารการศึกษา (Educational Administration)
จาก University of Georgia, U.S.A.
- 2529 จบหลักสูตรวิทยาลัยการทัพอากาศ
จากสถาบันวิชาการชั้นสูง กองทัพอากาศ

ประวัติการทำงาน

- 2505 บรรจุเป็นอาจารย์ที่วิทยาลัยครู
มหาสารคาม (ปัจจุบัน สถาบันราชภัฏมหาสารคาม)
- 2510 โอนมาสังกัด วิทยาลัยวิชาการ
ศึกษามหาสารคาม ซึ่งต่อมาเปลี่ยนฐานะเป็น
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม และ
เป็นมหาวิทยาลัยมหาสารคามในที่สุด และได้ทำงาน
อยู่ที่นี้จนถึงเกษียณอายุราชการ
- 2526 รองอธิการบดี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
มหาสารคาม เป็น 2 วาระ ติดต่อกันตั้งแต่ พ.ศ. 2526-2530
ปัจจุบันตำแหน่งนี้คืออธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- 2542 เกษียณอายุราชการ

นอกจากนี้ยังเคยดำรงตำแหน่งต่าง ๆ อีกหลายตำแหน่ง

อาทิ :

- อดีตกรรมการสภามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- อดีตรองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม (ตำแหน่งนี้ ปัจจุบันคือ คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม)
- อดีตรองคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม (ตำแหน่งนี้ปัจจุบัน คือ คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม)
- อดีตผู้ช่วยรองอธิการบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม (ตำแหน่งนี้ปัจจุบันคือ รองอธิการฝ่ายแผนและพัฒนามหาวิทยาลัยมหาสารคาม)
- อดีตผู้ช่วยรองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม (ตำแหน่งนี้ปัจจุบันคือรองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม)
- อดีตรองหัวหน้าคณะวิชาวิจัยการศึกษา วิทยาลัยวิชาการศึกษา มหาสารคาม (ตำแหน่งนี้เมื่อเปลี่ยนฐานะเป็นมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้ยุบไป)

- อดีตรองผู้อำนวยการสถาบันวิจัยศิลปะและวัฒนธรรมอีสาน
- อดีตหัวหน้าภาควิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม

ประสบการณ์ด้านอื่น ๆ

- อดีตผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการสภา มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย
- อดีตผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการประจำ วิทยาลัยครูมหาสารคาม กรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ
- อดีตผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการสภาวิทยาลัย ร้อยเอ็ดบัณฑิต ทบวงมหาวิทยาลัย
- อดีตผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการศึกษา นอกโรงเรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กระทรวงศึกษาธิการ
- อดีตผู้ทรงคุณวุฒิ อ.ก.ค. จังหวัดมหาสารคาม
- อดีตผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการประจำ วิทยาลัยพลศึกษามหาสารคาม
- อดีตผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม จังหวัดมหาสารคาม

- อดีตผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการการศึกษา
การศาสนา และการวัฒนธรรมเขตการศึกษา

11 กระทรวงศึกษาธิการ

- อดีตผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการพัฒนา
การศึกษาของจังหวัดมหาสารคาม กระทรวงศึกษาธิการ

- อดีตผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการพัฒนา
มัธยมศึกษา เพื่อคุณภาพชีวิตและสังคม กรมสามัญศึกษา
จังหวัดมหาสารคาม

- อดีตผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการประจำ
สภวิทยาลัยอีสานเหนือ (ซึ่งประกอบด้วยสถาบันราชภัฏ
มหาสารคาม สถาบันราชภัฏอุดรธานี สถาบันราชภัฏเลย
สถาบันราชภัฏสกลนคร)

- อดีตผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการผู้ชี้ขาด
แรงงานประจำจังหวัดมหาสารคาม กระทรวงสวัสดิการและ
แรงงาน

ผลงานทางวิชาการ

- ถวิล ลดาวัลย์. รายงานการสำรวจสถานะทางเศรษฐกิจ
ของบ้านโนนศรีสวัสดิ์ พ.ศ. 2510. พระนคร :
แผนกวิจัยและวัดผล วิทยาลัยครูมหาสารคาม, 2511.
-
- . และคนอื่น ๆ. **ทัศนคติและความ
เพียบพร้อมของประชาชนต่อการวางแผน
ครอบครัว เปรียบเทียบระหว่างประชาชนในเขต
เทศบาลและหมู่บ้านนอกเขตเทศบาลศึกษาเฉพาะ
กรณีของจังหวัดมหาสารคาม ร้อยเอ็ด กาฬสินธุ์
และขอนแก่น. กรุงเทพฯ ฯ : วิทยาลัยวิชาการ
ศึกษามหาสารคาม, 2517.**
-
- . **ปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพการ
ฝึกสอนของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์. มหาสารคาม
: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม,
2530.**

- . อนาคตภาพของมหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
เฉียงเหนือในทศวรรษหน้า. ขอนแก่น :
มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, 2552.
- . การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียง กรณีศึกษา : บ้านกุดอ้อ-วังปทุม
อ.วาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม. ขอนแก่น :
มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, 2555.
- . การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามปรัชญาของ
เศรษฐกิจพอเพียงด้านเศรษฐกิจ กรณีศึกษา :
บ้านกุดอ้อ-วังปทุม อ.วาปีปทุม จังหวัด
มหาสารคาม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ, 2556.

แนวคิด

เมื่อจะทำความดีก็ไม่จำเป็นต้องถามล่วงหน้าว่า
จะมีอะไรตอบแทน - ทำไปเถอะ - คนตาบอดก็มองเห็น
คนหูหนวกก็ได้ยิน

ประวัติศาสตร์บอกเล่า ดร.ถวิล อดาว์ลัย

ผู้ให้การสัมภาษณ์ : ดร.ถวิล อดาว์ลัย

ผู้สัมภาษณ์ : นางเอื้ออารีย์ ปานพิมพ์ใหญ่

ผู้เรียบเรียง : นางเอื้ออารีย์ ปานพิมพ์ใหญ่

บันทึกภาพนิ่ง : นายรณชัย เหล่าโพธิ์

บันทึกวิดีโอ : นายรณชัย เหล่าโพธิ์

เมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม 2557 เวลา 9.30-12.00 น.

ไฉ่ลอดกอ

ผมเกิดวันที่ 17 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2481

เกิดที่อำเภอลาดบัวหลวง จังหวัดมหาสารคาม ชีวิตสมัยเด็ก ก็เหมือนคนทั่วไป เป็นลูกชาวไร่ ชาวนา ชีวิตผมถือว่าเป็นไฉ่ลอดกอ เป็นคนหมู่บ้านกุดอ้อ ตำบลหัวเรือ อำเภอลาดบัวหลวง ปัจจุบัน อยู่บ้านเลขที่ 355 ถ.ศรีสวัสดิ์ดำเนิน อ.เมือง จ.มหาสารคาม ด้านการศึกษา ผมได้รับการศึกษาระดับประถมศึกษา ที่โรงเรียนบ้านกุดอ้อ ต.หัวเรือ อ.ลาดบัวหลวง

จ.มหาสารคาม โรงเรียนมัธยมศึกษาที่ โรงเรียนวาปีปทุม
อ.วาปีปทุม จ.มหาสารคาม การเรียนอยู่ระดับดีมากนะครับ
และได้รับคัดเลือกเป็นศิษย์เก่าดีเด่นอยู่ใน Hall Of Frame

ของโรงเรียนวาปีปทุม ในตำแหน่งเกียรติยศ
สำหรับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ในระดับการ
เรียนดีมาก ได้รับทุนฟูลไบรท์ หลังจากนั้นไป
เรียนต่อระดับ ม.7 ม.8 ที่โรงเรียนปรินทร์
รอยแยล ที่จังหวัดเชียงใหม่ แล้วมาเรียนม
ระดับปริญญาตรีที่กรุงเทพฯ เรียนจบแล้วก็

มาบรรจุทำงานที่วิทยาลัยครูมหาสารคาม ตั้งแต่ปี 2505
ทำงานในระยะหนึ่ง แล้วเรียนต่อระดับปริญญาโทในประเทศ
ที่สถาบันระหว่างชาติ สำหรับการศึกษาค้นคว้าเรื่องเด็ก
(วิทยานิพนธ์วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร) เรียนจบ
แล้วมาทำงานตามเดิมทำหน้าที่สอนและดูแลในส่วนข้อมูล
ตัวเลขในการวิจัย ในวิทยาลัย ต่อมาวิทยาลัยวิชาการศึกษาได้
ขยายวิทยาเขตเพิ่มขึ้น ผมจึงได้รับการพิจารณาให้มาทำงานที่
วิทยาลัยวิชาการศึกษา มหาสารคาม ประจำคณะวิชาวิจัย
การศึกษาในสมัยนั้น ไม่นานนักผมก็ได้รับการเสนอชื่อให้ไป

สอบชิงทุนโคลอมโบ เพื่อไปศึกษาต่อระดับปริญญาโท ทางด้าน Ed. Psychology ที่มหาวิทยาลัย Alberta ประเทศแคนาดา เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วก็กลับมาทำงานที่วิทยาลัยวิชาการศึกษา มหาสารคาม ที่กำลังได้รับการเปลี่ยนเป็น มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตมหาสารคาม ผมก็ได้ทำงานที่นี่ (มศว. มหาสารคาม) สักระยะหนึ่งก็ไปเรียนระดับปริญญาเอก ที่ มหาวิทยาลัยจอร์เจีย ณ สหรัฐอเมริกา

ชีวิตหลังจากเกษียณราชการ

เมื่อเกษียณอายุราชการแล้ว ช่วงแรก 1 ปี นั้นคิดว่า จะไม่ทำอะไร จะอยู่เฉย ๆ พักผ่อน ทำงานอดิเรกอะไรสักอย่าง เลยไปซื้อวัว 2-3 ตัว มาเลี้ยง พอทำเข้าจริง ๆ ไม่ไหว จึงเลิกล้ม การเลี้ยงวัว ประจวบกับขณะนั้นมหาวิทยาลัยภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดขอนแก่น ได้เปิดการเรียนการสอน ด้านการบริหารการศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา บุคลากร ทางด้านนั้นขาดแคลน ดร.มังกร ภัคดีโพธิ์ ซึ่งเป็นเจ้าของ มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มาชักชวนไปทำงานด้วย ซึ่งท่านเป็นศิษย์เก่าของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม และผมเป็นที่ปรึกษาในขณะนั้น สุดท้ายไปช่วย

เนื่องจากมีพระคุณต่อกันมา ช่วยเหลือเกื้อกูลทางด้าน
การศึกษา และวิชาการมาโดยตลอด โดยผมไปทำหน้าที่เป็น
ประธานหลักสูตร เป็นหัวหน้า หลักสูตรบริหารการศึกษา
ระดับปริญญาโท ก็อยู่ตรงนั้นมาตลอดทำหลักสูตรปริญญาโท
ให้ จนถึงรุ่น 12-13 แล้ว หลังจากนั้น ก็มาขยายต่อระดับ
ปริญญาเอก ผมก็มาทำหน้าที่ในการเป็นประธานหลักสูตร
ปริญญาเอก ของมหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่ง
ตอนนี้ก็รุ่นที่ 6-7 แล้ว ในเรื่องชีวิตก็ทำงานอยู่อย่างนี้ไม่ได้หยุด
และใช้สมองให้เป็นประโยชน์อยู่ตลอดเวลา ซึ่งที่จริงแล้วก็ไม่ได้
ลงทุนอะไรนักหนา ใช้ความรู้ ความสามารถในการทำมาหา
เลี้ยงชีพ ในเรื่องของสุขภาพทางสมองอาจารย์ก็ได้ฝึก
ตลอดเวลา ทำอยู่เป็นประจำ ไม่ลดหย่อนเลย

การดูแลสุขภาพก็ดีมาตลอด ดูแลอย่างต่อเนื่อง
ไม่ถึงกับนอนโรงพยาบาล อาจารย์มีโรคประจำตัวเกี่ยวกับ
ต่อมลูกหมาก กินยาเป็นประจำ อย่างเดียว โรคอื่น ๆ เช่น
หัวใจ อะไรก็ไม่มี อยากจะขอฝาก ในเรื่องชีวิตหลังเกษียณ
สำคัญ ต้องดูแลอย่างดี หลายคนปล่อยชีวิตเลยตามเลย

กลายเป็นว่า เกษียณแล้วชีวิตอับเฉาไปเลย ที่จริงการเกษียณ
มันไม่ใช่อะไรนักหนา ในส่วนความคิดของผม เพราะว่า
หลวงกำหนดให้อย่างนั้น ตามอายุราชการที่เราทำที่เราบรรจุ
ตั้งแต่แรกเริ่มเข้าทำงาน ตัวเองก็ไม่ได้เกษียณเลย อยู่ไปเรื่อย ๆ
อย่างนี้

หน้าที่การงานสมัยนั้นวิทยาลัยครูมหาสารคาม
วิทยาลัยวิชาการศึกษามหาสารคาม ก็อยู่สังกัดเดียวกัน คือ
กรมการฝึกหัดครู แล้วก็มาเป็น มศว. มมส อาจารย์รับราชการ
เริ่มแรกที่วิทยาลัยครูมหาสารคาม แล้วก็ วิทยาลัยวิชาการ
ศึกษามีการขยายวิทยาเขตเพิ่ม 4 แห่ง อาจารย์ถูก Recute
คัดกรองมาเป็นอาจารย์ประจำของวิทยาลัยวิชาการศึกษา
รุ่นแรก พ.ศ. 2510 ซึ่งตอนนั้นเป็นตำแหน่งอาจารย์อยู่ ก็
ดร.สายหยุด จำปาทอง เป็นรักษาการรองอธิการบดี และ
อาจารย์บุญญรัตน์ อรรถากร เป็นอธิบดีกรมการฝึกหัดครู และ
เป็นปลัดกระทรวงในขณะนี้ ผมถือว่าทั้งสองท่านนี้มีบุญคุณกับ
ผมเพราะท่านเป็นผลก่อกำเนิด ดึงผมมาอยู่ที่วิทยาลัยวิชาการศึกษา
มหาสารคาม และอีกท่านที่ผมเคารพนับถือท่าน ก็คือ
ดร.ทรงศักดิ์ ศรีกาฬสินธุ์ เป็นต้น ช่วงท่านดำรงตำแหน่งรอง

อธิการบดี ผมก็ช่วยท่านในตำแหน่ง วิชาการ และหลาย ๆ ฝ่าย และก็มีท่าน ดร.ชาติรี เมืองนาโพธิ์ ตอนนั้นยังเป็นตำแหน่ง ผู้ช่วยอยู่ ตำแหน่งสูงสุดคือ รองอธิการบดี เรายังถือว่าเป็น มหาวิทยาลัยเดียวกันอยู่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตำแหน่งทุกตำแหน่งเป็นรองอธิการบดี ท่านเหล่านี้ก็มีส่วนช่วย ผมมาทำงานที่นี่ และหลาย ๆ ส่วน ตนเองด้วย ครอบครัวยัง ประกอบกัน อาจารย์... เป็นผู้อยู่เบื้องหลังมาโดยตลอด ถ้าไม่มี อาจารย์ก็ไม่มีวันนี้ เพราะฉะนั้นจึงได้มาอยู่วิทยาลัยวิชาการศึกษามหาสารคาม ถ้ากล่าวถึงตำแหน่ง ผมก็กลับมาจาก เมืองนอกแล้ว ผมก็เป็นตำแหน่งรองอธิการบดี

การเรียนการสอน

การเรียนการสอนก็มีการพัฒนาเกิดขึ้นมาเรื่อย ๆ มีการแตกยอด แยกแขนงมา อาจารย์มาอยู่ตรงนี้ก็ช่วยบุกเบิก ให้เกิดคณะเทคโนโลยี เป็นต้น แต่ก็ไม่ใช่ว่าอาจารย์ลงมือ ทำงานที่คณะเทคโนโลยี คณะนี้ต้องยกให้อาจารย์ ดร.สุทธิ ภมรสุทธิ ที่เสียชีวิตไปแล้วนั้น เป็นตัวตั้งตัวตี แต่อาจารย์ก็ช่วยผลักดัน ชงเรื่องให้ จึงทำให้เกิดสถาบันวิจัย ศิลปะและวัฒนธรรมอีสาน ก็มี ดร.อาคม จินดา อาจารย์

มูลนิธิ พันทวี อาจารย์ก็ผลักดันให้เกิดสิ่งหน่วยงานเหล่านี้ ก่อนที่จะมาดำรงตำแหน่งตรงนี้ก็เรียนอาจารย์ หัวหน้าภาค คณบดี สุดท้ายก็มีการจัดตั้งบัณฑิตศึกษา ก็มีสวนช่วยผลักดัน ในกลุ่มผู้บุกเบิกด้วยกัน หลังจากนั้นก็เป็นคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย สมัยก่อนการเป็นรองอธิการบดีนั้นก็มีการสรรหา สุดท้ายก็มีการประชุมกัน ก็เสนอชื่อขึ้นไป 2 ชื่อ คือ ผม กับ ดร.วีระ บุญยะกาญจน ตอนนั้นผมก็ได้รับเลือกเป็นรองอธิการบดี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม หลังจากนั้นก็ ดร.วีระ บุญยะกาญจน ก็เป็นต่อ 2 สมัย ก็มีกระบวนการสรรหาผู้บริหารสมัยนั้น

ตอนสมัยนั้นคนน้อย กระบวนการก็ไม่ยุ่งยาก รู้จักกันหมด แบบพี่แบบน้อง ถ้ามสาระทุกข์ สุขกัน เป็นประจำ ไม่ว่าจะงานพิธีการ แต่งงาน แล้วก็มีสโมสรข้าราชการ สภาคณาจารย์ เป็นฝ่ายกำกับ คณะที่เกิดขึ้นสมัยนั้นก็ประมาณ 2-3 หน่วยงาน สำนักวิทยบริการก็กำเนิดขึ้นช่วงต่อๆ มาด้วยการจัดตั้งคณะ ตอนนั้นก็สนุกดีนะ ต้องไปบรรยาย Defense

ที่ส่วนกลาง ที่ กรม. พวกอาจารย์แต่ละคณะไปนั่งรอกันอยู่ที่
นั้น ค่ำมืด ต้องลุ้นมตกันที่นั่น สุดท้ายเค้าก็เลือกสถาบันวิจัย
ศิลป์และวัฒนธรรมอีสานมาลงที่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทร
วิโรฒ มหาสารคาม แต่ที่มหาวิทยาลัยอื่น ๆ เค้าก็อยากตั้ง
แต่ก็ได้ไม่ได้ ถ้าจะพูดถึงการกำเนิดของกลุ่มวิชา รายวิชาต่าง ๆ
ก็เกิดขึ้นมาเป็นระยะ ๆ อย่างเช่น ไทยคดี ก็เกิดขึ้นมา แต่ก็ยัง
ไม่แตกกิ่งลงไปเหมือนปัจจุบัน แต่เท่าที่ได้ติดตาม มหาวิทยาลัย
ได้แยกไปอยู่ที่ขามเรียงก็มีการพัฒนาขึ้นมากมาย ทั้ง คณะ
หน่วยงาน วิทยาลัยก็มีมากขึ้น การบริหารจัดการยุคนั้น อยู่กัน
แบบเรียบง่าย แต่ก็ไม่ใช่ว่าจะไม่มีกฎเกณฑ์อยู่ด้วยกันนะ
สมัยก่อนในเรื่องความโปร่งใส Good Governance พวกเราก็
ยึดกันมาโดยตลอด ตรวจสอบได้ มีเหตุมีผล แม้กระทั่งหลัก
ธรรมะก็ตาม เราก็ยึดถือเป็นแนวปฏิบัติ ตอนนั้นการรู้จักกัน
เป็นการส่วนตัว การดูแล ทั้กทายกัน ความใกล้ชิดกันดีมาก
เป็นกลุ่มเป็นก้อน อย่างเช่นการจัดกีฬาในยุคนั้นเป็น High
light ของยุคนั้น ในกิจกรรมการแข่งขันกีฬาจะพูดคุย ตกลงกัน
ว่า ปีนี้ใครจะเป็นเจ้าภาพของการแข่งขันกีฬาของ มศว. บางที
ก็ลงไปสงขลา ขึ้นไปพิษณุโลก บางทีก็จัดที่มหาสารคามบ้าง

จัดที่ ภูเก็ตบ้าง ดูแลทุกซุซกันถ้วนหน้า บางทีลงไปสงขลา อาจารย์ก็นั่งรถไปกับกลุ่มนักกีฬาด้วยกัน มีความสุข สนุกสนาน ทั้งๆ ที่มีสิทธิ์ เบิกค่าเครื่องบิน แต่ไม่ไป เพราะถ้าเป็นผู้บริหารแล้ว ไม่ลงไปเห็นความทุกข์ ความยากของผู้ใต้บังคับบัญชาแล้ว เราจะอยู่คนเดียวไม่ได้ ก็เรียกได้ว่า ความก้าวหน้าในยุคนั้น สมัยนั้น ไม่ใช่เป็นเพราะอาจารย์คนเดียว อาจารย์เป็นเพียงส่วน หึ่งเท่านั้นเอง มันอยู่ที่ฟันเฟืองแต่ละตัว เพราะมีความสำคัญ เท่ากันหมด อย่างเช่นการขับเราก็กให้ความสำคัญ อาจารย์ก็ให้ความสำคัญ หัวหน้าหลักสูตร หัวหน้าฝ่าย ก็มีความสำคัญ ประธานหลักสูตร ผู้ช่วยคณบดี หรือตำแหน่งต่าง ๆ สมัยนั้น ถือว่าเป็นฟันเฟืองทุกตัวที่มีความสำคัญ ตอนนั้นก็หาไม่ได้เล่น แต่เป็นผู้อยู่เบื้องหลัง มีกลุ่มนิสิตเขาเล่น แต่เป็นผู้ดูแลเขา ส่วนใหญ่ อาจารย์เสริมเกียรติ พรหมมุข ก็เป็นคนดูแลนักกีฬา อาจารย์สมชาย ลำดวน อาจารย์วิโรจน์ มุกกันต์ จะเป็นฝ่าย กีฬาที่มอบให้เป็นคนดูแล ตอนนั้นก็เป็ฝ่ายกิจการนิสิต อีกเรื่อง การออกค่ายก็เป็น High Light ของนิสิต ซึ่งนิสิตไปทำ ค่ายตามโรงเรียนต่าง ๆ อาจารย์อุดม พิริยะสิงห์ ก็มีส่วนมาก ๆ

ก็ไปตั้งสหกรณ์ประจำหมู่บ้าน ซึ่งเราก็ทำได้ดีพอสมควรในยุคนั้น

ในเรื่องของความร่วมมือตอนนั้นยังไม่มี เป็นช่วงที่เรา กำลังก่อสร้าง ร่างตัว ในการทำ MOU ในประเทศ และ ต่างประเทศ นั้นมีน้อย มีอยู่ครั้งหนึ่งอาจารย์เป็นตัวตั้งตัวตี คิด รวมกันของสถาบันการศึกษาในมหาสารคาม รวมกันเป็นระบบ University Systems เป็น Mahasarakham University Systems อันนี้ก็มีการประชุม แต่ก็ยังไม่เวิร์ก กลยุทธ์ วิธีการ อาจจะดาวน์เกินไป หาผู้สนับสนุนยังไม่ชัดเจน เลยยังไม่เกิดขึ้น ความคิดของอาจารย์ คือว่า ตักสิลา ถ้าตักสิลา ต่างคน ต่างอยู่ อาจารย์คิดว่ามหาสารคามน่าจะรวมกัน ความคิดนี้ ตอนนั้น อาจารย์ก็ยังอยากจะให้เกิดขึ้น ไม่ว่าจะ เป็น มหาวิทยาลัย มหาสารคามก็ดี มหาวิทยาลัยราชภัฏก็ดี หรือหน่วยงาน องค์กร ที่จัดในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี มันน่าจะร่วมกัน มันหมดยุคแข่งขัน เอาดี เอาเด่น ไปคนเดียวแล้วนะครับ ถ้ามหาวิทยาลัยมหาสารคาม และมหาวิทยาลัยราชภัฏระดับ เดียวกัน แม้กระทั่งเสาะหานักเรียนใหม่ การช่วยเหลือ การเกื้อกูลกัน การจัดการเรียนการสอนกัน มันต้องคุยกัน

หันหน้าเข้าหากัน ไปใช้ไปคนเดียว หลักการก็คือว่า ผลผลิตมัน ไม่ใช่ของ มมส. หรือ ราชภัฏ สิ่งนั้นก็คือ ลูกหลาน คือจังหวัด นี้คือท้องถิ่น ประเทศไทย มนต์ไม่ตี มันอยู่ตรงนั้น ให้แก่ท้องถิ่น ชุมชน เพราะฉะนั้นทำไหมต่างคน ต่างอยู่ ทำดี ไม่ดี ของเราต้องเกื้อกูลกัน บางอย่างเราร่วมใช้ทรัพยากรร่วมกัน ก็จะ ประหยัดลงได้เยอะ สิ่งที่เราอยากฝากไว้ นี้คือระดับ ท้องถิ่นนะครับในระดับประเทศเราก็ควรทำ MOU กัน

บางแห่งก็กวาดเอานักเรียนไปหมดสิ้น บางแห่งแทบ จะไม่มีนักเรียน อยากให้มีการปรึกษาหารือกัน ระดับประเทศ อีกนะครับ ชาติ หรือนานาชาติอีก

มุ่งสู่อาเซียน

ปี 2558 ที่จะถึงนี้ ก็จะเป็นปีประชาคมอาเซียน พวกเราจะต่างคน ต่างอยู่ ต่างทำ หรืออย่างไร คล้าย ๆ จะกักๆ ไว้อยู่ ว่า สถาบันแห่งนี้จะทำอะไร จะเปิดเผยก็แล้ว คู่แข่งจะเอาความคิดไปทำ ผมจึงอยากให้ เป็นสังคมที่ว่า สังคม ทุกวันนี้เป็นสังคมที่ต้องช่วยเหลือซึ่งกันและกันแล้ว

ทุก ๆ แห่ง จะมีจุดเด่น และจุดต่าง ต่างกัน ไม่ว่าจะ ควรสงวนไว้ แต่ต้องมาช่วยเหลือกันในสิ่งที่มันด้อย เพื่อพัฒนาให้มัน ก้าวหน้ายิ่งขึ้นไป เพราะฉะนั้น นี่คือนี่สิ่งที่สิ่งที่คาดหวัง ไม่อยากให้อยู่โดดเดี่ยว เดี่ยวดาย เป็นกลุ่ม เป็นก้อนกัน ระดับท้องถิ่นอย่างนี้

ก่อนหน้าี่การรวมกันก็ตัวอย่างหนึ่ง การแยกก็ดีเป็นตัวของตัวเอง ก็มีโอกาที่จะขยายมากเพิ่มขึ้น ตามทิศทาง เป็นได้จุดได้เปรียบ เสียเปรียบของท้องถิ่นก็ดีกว่า แต่ก่อนอยู่ใน ส่วนกลาง ที่ มศว. อยู่ในกรุงเทพฯ การติดต่อกันก็ลำบาก ไม่สะดวก ต้องวิ่งรถเข้ากรุงเทพฯ แต่เดี๋ยวนี้การสื่อสารก็ พัฒนาขึ้นเยอะ ทำให้การสื่อสารได้รวดเร็วยิ่งขึ้น แต่อย่างไรก็ตาม การรวมกันก็ตัวอย่างหนึ่ง การแยกกันก็ทำให้เกิดการพัฒนา มองเห็นได้ชัดเจนก็คือ งบประมาณ เพราะแต่ก่อน สมมติ ว่า มศว ใช้งบ 1000 ล้าน เป็นต้น ถ้าเอา 8 วิทยาเขต หาร ก็ได้ สถาบันละ ไม่กี่ร้อยล้าน แต่เดี๋ยวนี้ได้เท่าไร เป็นพันล้าน เฉพาะแห่งเดียว ก็เกิดการพัฒนารขึ้น การพัฒนา ตรงนี้ก็ไม่เป็นการขัดข้องนะ การสร้างเครือข่ายในหมู่โรงเรียน

กิติ วิทยาลัยกิติ ที่จะช่วยกัน เครือข่ายที่จะเข้าถึง ชุมชน
โรงเรียน ซึ่งจำเป็นมาก ๆ หรือแม้กระทั่งการจัดกิจกรรม
การหาลูกศิษย์ลูกหาก็ตาม ที่มาเรียนอยู่ ก็ยังจำเป็น
เพราะตอนนี้เรายังไม่ได้วิ่งหานักเรียนที่ยังไม่มีงานทำ
เหมือนสมัยก่อน ครูบาอาจารย์ ก็วิ่งหานักเรียน บุคลากรมา
เรียน ยังมีความจำเป็นในการศึกษา บางกระบวนการวิชาที่จะไม่
เท่ากัน อยากให้เน้นสังคม และท้องถิ่นให้มาก ๆ หรือ
ระดับประเทศก็ต้องพัฒนาไปอีกอย่างหนึ่ง ยุคนี้สมัยนี้
ความหลากหลายมันเกิดขึ้น อยู่ที่ว่า เราจะเลือกความ
หลากหลายเหล่านั้นเก็บเกี่ยวมาใช้ประโยชน์อย่างไรกับ
มหาวิทยาลัยของเรา

สมมติเราสอนเด็ก สอนแต่วิธีการอย่างเดียว
คิดว่าวิธีการอย่างนั้นดีแล้ว แต่ทำไหม ปัจจุบันเด็กเล็ก
การสอนอ่านในปัจจุบัน แสดงว่ามีวิธีการใหม่ ๆ อุปกรณ์ใหม่ ๆ
อย่างลูกหลานที่นั่นองแก้ว อยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 รู้เรื่องทุก
อย่างแล้ว มิฉะนั้นความหลากหลายเป็นสิ่งที่ได้เปรียบ อยู่ที่ว่า
เราจะต้องใช้ทุนใช้ประโยชน์ของมัน บางคนอายุก็เยอะมาก

จะรู้ทุกอย่างไม่ใช่ซะครับ อันนี้สิ่งที่มีคุณก็มี สิ่งที่มีโทษก็ตามมา
เช่นกัน เดียวนี้ยังแท็บเล็ต โทรศัพท์ ดูอะไรได้ทั้งหมด
ต้องระวัง และในปัจจุบันต้องออกแบบการเรียนการสอน
อย่างไรให้เด็กได้เรียนรู้อย่างจริงจังการเรียนการสอน

เน้นการเรียนการสอนแบบคลาสสิก หมายถึง เวลา
เข้าห้องเรียนก็มีชอล์ก มีกระดานดำ มีเอกสาร มีโปรเจกเตอร์
มีเครื่องฉายสไลด์ ไปตามเรื่อง แต่ความที่หลากหลาย
ความหิวหาว ก็เรียกว่า ใช้เครื่องมือเก่า ๆ อยู่ เครื่องพิมพ์
ยังใช้แป้นพิมพ์อยู่สมัยนั้น บางวิชาเอกสอบเข้ามาเป็นพัน
เอาแค่ 100- 200 คน มา ต้องโรเนียวข้อสอบที่ละหลาย ๆ ชุด
ต้องไปยืมเครื่องโรเนียวจังหวัดมา หรือขอยืมภาควิชา
เทคโนโลยี กลางคืนต้องทำ 5 ทุ่ม 6 ทุ่ม กัน ทำงานทั้งคืน
ต้องเย็บข้อสอบ โดยใช้เทคโนโลยีธรรมดา ซึ่งยังมีไม่มาก
เหมือนปัจจุบันนี้ มีความหลากหลายเพิ่มขึ้น อาจารย์เชื่อว่า
ยังไงก็ตามแล้ว สื่อ ก็คือ สื่อ สู้คนไม่ได้ สื่อ คือ อุปกรณ์
ไม่ใช่ความสำเร็จทั้งหมด ผู้ที่จะช่วยปรุงแต่ สรุปรายคน ไม่ได้
ความสัมพันธ์กับนิสิต สมัยก่อนแทบจะรู้จักกันหมดทุกคน ใน
หมู่อาจารย์ นิสิต นิสิต กับอาจารย์ อาจจะมีอยู่บ้างที่อาจารย์

บางกลุ่มไม่ได้สอน แต่นิสิตไม่เยอะ ถ้านิสิตโดดเด๋นก็จะจำได้
ไม่ว่ากิจกรรมสำคัญ ๆ เช่น วันปีใหม่ เช่นกิจกรรมที่คณะมนุษย
และสังคมทำ ทางวิทยาศาสตร์ทำก็ดี เราก็ได้ไปเจอกัน เรียกได้
ว่ามัน เป็นกลุ่มเล็ก ๆ ก็ไม่ได้เล็กนัก สามารถที่จะดูแลได้อย่าง
ทั่วถึง ใกล้ชิด ในเรื่องการรับน้อง บรรยายกาศไม่เป็นพิษ เป็นภัย
พิให้วัง รอบๆๆ วิทยาเขตของเรา น้องบางคนร้องให้ จำได้ว่า
เป็นนิสิตจากสกลนคร ผมไม่เคยวิ่ง รองเท้าผมก็ขาด คนนั้น
กลับเป็นนักกิจกรรม เป็นนิสิตเรียนดี เรียนต่อปริญญาเอกไป
แล้ว อาหารการกิน ทานไม่ได้ นิสิตผู้หญิง สัมตำทานไม่ได้
สุดท้าย คนบ่น ทนไม่ได้ ก็กลับมาอยู่อีสาน ไม่หนีไปไหน จบ
แล้วก็อยู่แถว ๆ นี้ ก็จะได้เห็นว่าเด็กกรุงเทพฯหลายคนก็มาอยู่
ตรงนี้ สอบได้ก็อยู่แถว ๆ นี้ อยู่ไปอยู่มากก็คุ้นเคยกัน อยู่กันได้
ไม่มีปัญหากัน

ด้านการวิจัย ความชัดเจนเรื่องวิจัยก็ไม่มากนัก
ครูบาอาจารย์ ทำตามสมัครใจ มีอยู่ 2 ลักษณะ 1 ตาม
งบประมาณประจำปี 2. บางกลุ่มก็ขอทุนตรงไปเลยทางด้าน
ภาษา ศิลปะ พวกคณะอาจารย์จารุวรรณ ธรรมวัตร อาจารย์
อภิศักดิ์ โสมอินทร์ อาจารย์จรรยา คุณมี เหล่านี้ก็ขอทุนวิจัยจาก

ที่อื่น ก็ไม่ถึงกับล้ม แต่ไม่ได้ยกออกมาเป็นการทุ่มงบประมาณ เหมือนกับสมัยนี้ แต่ก่อนก็มีบางคนก็เอาผลงานวิจัยมาเป็น ผลงานของตนเอง ก็มี แต่ว่ายังไม่ได้รับการสนับสนุนอย่างเต็มที่ ดูเหมือนว่าอาจารย์จะขอร้องเพื่อจะให้ทำงาน งานบางแก่งที่ ค่าทำตั้งหน้า ตั้งตาทำงานวิจัยอย่างเดียว สมัยก่อนยังไม่ถึง ขนาดนั้น ปัจจุบันนี้ต่างกัน ก่อนเรามุ่งเน้น ไม่ได้อยู่ด้วยตนเอง ต้องดูสังคมรอบข้างด้วย ตอนนี้แทบไม่พูดไม่จากันก็มี

สมัยอาจารย์ก็ได้ปิดทางบุคลากรในเรื่อง ความก้าวหน้า ก็ให้โอกาสได้เรียนหนังสือได้เพื่อความก้าวหน้า แต่ก่อนไม่ได้ปิดตายของข้าราชการสาย ก สาย ข เรื่องการศึกษา สมัยก่อนเปิดทางอยู่ ได้ทุนไปเรียน ก็ไม่ขัดข้อง อาจารย์ ชัยยุทธ ศิริสุทธ์ อาจารย์กาญจน์ เรื่องมนตรี ให้โอกาสไปเรียนปริญญาเอกได้ทุน จบมาก็มา ปรับเปลี่ยนให้ตำแหน่งในสูงขึ้นในสายวิชาการได้ การทำงานก็ เหมือนนี้ว่ามีทั้งหมด คนที่เก่งก็อาจจะไหลมาอยู่ตรงนี้ได้ เหมือนกัน ให้โอกาสทุกคน ตอนนี้ก็ไม่น่าจะมาปิดตายหรือยัง แต่ปัจจุบันโอกาสความก้าวหน้าในสายก็เพิ่มมากยิ่งขึ้น

การบริการชุมชน

เป็นหน้าที่หลักของมหาวิทยาลัย อาทิ

1) ได้รับเชิญไปเป็นวิทยากร 2) เชิญไปจัดประชุมสัมมนา
ก็มีขีดข้อง และ 3) ใครมีศักยภาพไปเรียนต่อได้ก็กลับมาพัฒนา
และมาสร้างชุมชนต่อ ความร่วมมือกับต่างประเทศ ระดับ
ใกล้เคียงกันเราก็ไปศึกษาดูงานกัน ณ ประเทศเกาหลี
เวียดนาม ตั้งข้อสังเกตอย่างหนึ่ง คือ การทำ MOU กันแท้ที่
จริงก็ไม่เวิร์กตรงไหน มันไกลกัน คำก็ว่ากันนะ สิ่งที่อาจารย์อยู่
นั่น สิ่งที่ช่วยก็คือว่า อันนี้เกิดทีหลัง ช่วงนั้นได้มีการติดต่อที่
ประเทศอังกฤษ ร่วมมือกันเรื่อง การศึกษาต่อระดับปริญญา
เอก กับมหาวิทยาลัยนอตติงแฮม กำลังจะส่งนักเรียนไปแล้ว
มีการสมัคร มีการดำเนินเรื่องไปแล้ว อาจารย์เป็นประธานฝ่าย
ไทย ก็เกิดภาวะในเงินตรระกูลยุโรป ขึ้น ราคาเงินแพง เงินไทย
เรอตก ก็คืนเงินให้เค้าไป กะว่าจะหมดสัก 7-8 แสน แต่ถ้าไป
คราวนี้หมดไป เป็นล้าน ก็เลยสู้ไม่ไหว เลยสละสิทธิ์ เช่น
อาจารย์ชัยยุทธ ศิริสุทธ์ ซึ่งได้เตรียมการไว้แล้ว แต่ก็ไม่ได้ไป
ส่วนหนึ่งก็เรียนที่มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ส่วนหนึ่งก็ไปเรียน
ที่อังกฤษ โครงการนี้ก็ขอชะลอกันไว้ ไม่ทราบว่าจะตอนนี้มีอยู่หรือ

เปล่า หรือตัดกันไปหมด แต่เราก็มีทางอื่นมาชดเชยให้ทีหลัง
ท้องถิ่นก็เปิดศึกษาอะไรหลายอย่าง เราก็ศึกษาเวียดนาม
ศึกษาอินโดจีน ต่าง ๆ มากมาย ซึ่งเป็นเรื่องที่ดีมาก โดยสรุปก็
คือว่า ส่วนหนึ่งก็ยังเป็นอาจารย์ในมหาวิทยาลัยอยู่ แต่ชื่อนั้น
อาจจะเปลี่ยนไปแล้วก็ตาม ก็ไม่คิดว่าตนเองอยู่นอกวงการนะ
นาน ๆ ก็แวะไปที่ รุ่ณหานก็ไม่รู้จัก ขึ้นไปหาออฟฟิต อย่างนี้ก็
ไม่เห็น ยังมีบางคน คุณลุงมีอะไรคะ บางครั้งก็กระดากที่จะไป
แนะนำคนโน้น คนนั้นว่าเป็นใคร ก็มีกรทักทาย ตีมน้ำกัน
พูดคุย สนทนากันบ้าง ก็หยิบยื่นสิ่งดี ๆ ให้ซึ่งกันและกัน

ด้านทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม

ช่วงนั้นทำเยอะ ต้องขอชม ท่านอาจารย์วินา
วิสเพ็ญ มีการแสดงศิลปวัฒนธรรม มากมาย ออกแบบท่ารำ
ต่าง ๆ แม้กระทั่งสิ่งที่เกิดขึ้นในช่วงที่อาจารย์ไม่อยู่ อย่างเช่นใน
เรื่องของ ทางอาจารย์อาคม วรจินดา ท่านได้มีการหล่อหลอม
พระกัณฑ์วิชัย ตอนนั้นเป็นช่วงที่ท่านในหลวงเสด็จมาเททอง
แต่อาจารย์ไม่อยู่ไม่ได้เข้าร่วม ไปเรียนที่กรุงเทพฯ ไปเข้า
หลักสูตรอยู่ ได้รับความชื่นชมมาก การเททอง มีการร้องรำ
ต่าง ๆ ท่านอาจารย์อาคม วรจินดา ท่านได้จัดประกวดหมอลำ
หมู่ ตั้งเวที 3 เวที ใหญ่ ๆ ท่านอาจารย์อาคม วรจินดา ก็ไปจัด
รายการเพลงวิทยุ อยู่ที่วิทยุทหารอากาศ จัดได้ว่าด้าน
ศิลปวัฒนธรรมไม่เคยละทิ้ง ท่านอาจารย์อาคม วรจินดา
เคยสะสมความรู้ ประสบการณ์ มาเยอะ จนได้รับทุนสนับสนุน
มาสร้างตึกโบสถ์ จำได้ว่า ขณะนั้นกำเนิด สำนักวิทยบริการ
สถาบันศิลปะและวัฒนธรรมอีสาน เพราะเราได้สะสมเอกสาร
การแสดง รวบรวมสิ่งต่าง ๆ ไว้มากมาย ยุคนั้นผมก็ได้เสนอ
ความคิดอยู่ทางด้านศิลปวัฒนธรรม แทนที่เราจะมี Museum
มันก็ได้แล้ว เราน่าจะสร้างขึ้นมาเป็น Academic Activities

เราน่าจะมีเรื่องการเรียนการสอน การสะสมเราก็ไม่ว่ากันนะ
สิ่งนี้เราเรียกว่าการพัฒนา คือเกิดเป็นหลักสูตรใหม่ ระยะเวลาหลังๆ
ก็มาเกิดไม่กี่ปี หลักสูตรทางด้านวัฒนธรรมศาสตร์ หลักสูตร
ปริญญาโท ปริญญาเอก เพราะคนรุ่นเก่าเป็นเชื้อไว้ อย่างเช่น
อาจารย์บุญสม ยอดมาลี หลัง ๆ ก็มี ดร.ทรงคุณ จันทจร มา
เป็นคนบดี แล้วก็แตกออกมาเป็นอะไรเอะแยะ เรามีการ
สืบค้น

การค้นหามีการสะสม มีกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง จึงได้เกิดเป็น
สถาบันวิจัยศิลปะและวัฒนธรรมอีสานขึ้นมา และตอนหลังก็มี
การเสนอจนกระทั่งเป็นคนละ เราก็ต้องมีพื้นเพมาเราจะต้องมี
ข้อมูลมาก่อนที่จะตั้ง

ความภาคภูมิใจ

ความภูมิใจทั้งหมดต้องยกให้บรรดาเพื่อนฝูง เพื่อนร่วมงาน ผู้ได้บังคับบัญชา ทั้งทั้งองค์กรที่ช่วยพัฒนาตรงนี้ จากสถาบันที่เล็ก ๆ อาจจะขยายเป็นมหาวิทยาลัยที่ใหญ่ได้ แต่ทุกคนได้มีส่วนช่วยต่อยอด ได้มีส่วนพัฒนาจนเกิดเป็นมหาวิทยาลัยที่ใหญ่โตขึ้นมา มาก ๆ ในขณะนี้ แต่ถ้าพูดถึงเรื่องส่วนตัวมีความสำคัญ ในแง่ คือ ผมเป็นเด็กธรรมดาคนหนึ่งที่ได้มีโอกาสมาทำงานตรงนี้ มีส่วนช่วย แต่ไม่ได้อยู่ในยุคที่หือหาวานัก แต่ก็ดีใจที่ได้ถือเป็นส่วนหนึ่งของการเป็นสายโซ่ จากคำกล่าวของท่าน พล.อ. ชวลิต ยงใจยุทธ ก็มีส่วนตรงนี้จะมากหรือน้อย ก็ช่วยกัน แต่บางครั้งจะเป็น Conflict ในการบริหารจัดการ มีความละเอียด รอบคอบยิ่งขึ้นก็ไม่ว่ากันนะ ก็ยอมเป็นธรรมดา ต้องมีทั้งคนเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยนะ ในภาพรวมในยุคธรรมดา ไม่มีคลื่นใต้น้ำนะ ไม่ได้ถึงกับว่าเรียบ แต่เราก็มีการพูดคุยกัน

ปัญหาอุปสรรค

ปัญหาอุปสรรคต้องมี แต่เราใช้หลักความจริงใจต่อกัน จะลดความขัดแย้งได้มาก เอาใจเป็นที่ตั้ง ก็จะมีจุดที่ทำให้มีปัญหา ต้องพูดคุย ปรึกษาหารือกัน ผมมาอยู่ตรงจุดนี้ มันต้องมีทั้งคนเข้าใจไม่เข้าใจ คิดต่าง เราก็จะพยายามหาวิธีการพูดคุยกันให้มาก ว่าปัญหาคืออะไร เรามาช่วยกันแก้ไขปัญหากันดีไหม ในฐานะเป็นผู้บริหาร อะไรไม่ดีไม่ควร ต้องขจัดไป แต่ก็ต้องมีการพูดคุยกันก่อนก่อนที่จะแก้ไขปัญหาที่จะจุดให้หมดสิ้นไป ตอนที่อยู่ไม่เคยใช้พระเดช อะไร คุณไปอย่างนี้คุณอยู่ได้ไหม ถ้าออกไปบางเรื่อง ผมต้องยอมก้มไปหาบุคคลากรด้วยซ้ำไป การรู้จักใช้คนนี้เป็นเรื่องสำคัญนะ เพราะต้องรู้ว่าคนมีความต่างกัน รู้ว่าคนเราคิดไม่เหมือนกัน ให้คิดว่าคนเราที่ไปที่มาต่างกัน แต่ละคนก็มี Unity สิ่งนี้คือแนวทางในการแก้ปัญหา

เมืองตักสิลา

ในนามของท้องที่หรือท้องถิ่นตรงนั้นะ ในนามของ คนจังหวัดมหาสารคาม ก็ถือว่างานที่คนของจังหวัด มหาสารคามได้สร้างขึ้น พัฒนาขึ้นตรงนี้ มาเป็นหน่วยงาน ต่าง ๆ ที่มาอยู่ตรงนี้ จนแทบที่ได้ชื่อว่า “ตักสิลา” ตักสิลาในความหมายของผม ก็คือ เป็นแหล่งสถานศึกษา แหล่งเรียนรู้ ต่าง ๆ ซึ่งเป็นเรื่องที่ดีนะ แต่จุดสำคัญอยู่ที่เป้าหมาย การให้บริการเหล่านี้คือใคร ก็คือ ชาวบ้าน ชุมชน ปวงประชา เพราะฉะนั้น ไม่ว่าจะเราจะเป็นตักสิลา หรือไม่เป็นก็แล้วแต่ จุดที่เราพอที่จะให้ เรากังให้บริการกับใครอยู่ จริงอยู่นะว่า ตรงนี้ก็ เป็นส่วนงาน การก้าวหน้าตำแหน่งหน้าที่ของบุคลากรนั้น มันก็เป็นเรื่องที่ตามมา แต่ก็ไม่อยากรอมองให้ไกล ๆ ว่า หน้าที่รา ผลักดันให้บุคลากรของเราให้ได้เป็นใหญ่เป็นโต เป็นโน้น เป็นนี่ อันนี้เป็นสิ่งที่ตามมา ที่จริงมันได้ สิ่งที่สำคัญ ก็คือ ว่า อย่าลืม ชาวบ้าน อย่าลืมชุมชน ตักสิลานั้นอยู่ไม่ได้ถ้าไม่มีชุมชน ไม่มี ชาวบ้านเข้ามา ให้ความร่วมมือสนับสนุน ต้องมีตัวแทนของ ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมช่วยบริหารจัดการ หรือเป็นปากเป็นเสียงให้ เหมือนเราไปอยู่ขามเรียงนี้ ถ้าชาวบ้านไม่เอาด้วย เป็นไง ตาย

เลยนะถ้าเป็นเหมือนกรณีที่เหมือง ที่ภาคเหนือ เพราะฉะนั้น ต้องเอาชาวบ้านไว้ด้วย ลูกหลานก็จะดีขึ้น อาจจะไม่ใช่เจ้าของ ของส่วนนี้ ภาคนี้ ประเทศนี้ ไปอยู่ตรงไหนก็อย่าทิ้งชุมชน อย่า มองข้าม อย่าคิดว่าเค้าเรียนหนังสือไม่เก่ง เรียนไม่สูง เรียนไม่ จบปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก เอาเข้ามาจะเกะกะจะ เอาเข้ามาทำไหม ห้ามคิดอย่างนั้นเด็ดขาด คิดเลยว่าทุกคนมี ความรู้ความสามารถ เป็นชาวไร่ชาวนาก็มีความรู้ เป็นแต่เพียง ว่าเรารู้จัก ต้องมองเค้าที่เป็นความรู้ที่พิเศษของเค้า ลักษณะ เด่นของเค้า ว่าเค้าสามารถทำอะไรได้ ให้ชัดเจน สามารถ นำมาใช้ประโยชน์อะไรได้

จดหมายเหตุมหาวิทยาลัย

ประวัติทิ้งไม่ได้ ใครที่ทิ้งประวัติแม้กระทั่งประวัติ ตนเอง ต่อไปก็ไม่มีใครจำได้ละครับ นอกจากคนที่ตายไปแล้ว จริงๆๆ ขอสนับสนุนพวกหนู ๆ ทั้งหลายทั้งสำนักวิทยบริการ เพราะข้อมูลทั้งหลายทั้งปวงก็จะเป็นผลงานของบุคลากรและ มหาวิทยาลัยโดยปริยาย ในโอกาสต่อไปที่ผู้ใช้จะเข้ามาค้น เรื่องราวต่าง ๆ ได้ ในเรื่องของจดหมายเหตุมหาวิทยาลัยใน อนาคตควรมีนำเทคโนโลยีมาใช้ กดปุ่ม เห็นปั๊บ อะไรอย่างนี้

เอาสิ่งที่เป็นเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับมหาวิทยาลัยเข้ามาเสริมเพิ่มเติม ให้เกิดมีคุณค่า การนำเอาไอซีที มาประยุกต์ ในการนำเสนอ ถ้าคนอื่นมาเยี่ยมชม จะทำอย่างไร ควรมีภาษาอื่นด้วย หลาย ๆ ภาษายิ่งดี จะเน้นที่ภาษากลางด้วยไหม เป็นต้น เพราะฉะนั้น ตรงจุดนี้ก็จะกลายเป็น Innovation ได้ จะต้องมีการตรวจสอบข้อมูลให้ดี ให้ถูกต้อง

ประชาคมอาเซียน

สิ่งที่ทำอยู่นี้ก็จะเป็นการเผยแพร่ไปสู่ประชาคมอาเซียนโดยแท้ เนื้อหาทั้งหลายที่ทำ นาน ๆ ทีอาจารย์เข้าไปเห็นก็ไปไกล ล้าหน้าไปมากแล้ว อันนี้ คือ Innovation สำคัญ ของงานจดหมายเหตุเลย คือ คือเป็น Life แล้ว เป็นชีวิตแล้ว ของห้องสมุดแล้วนะ จากที่เอามาให้ดูนี้ก็ดี เราจะทำอย่างไรได้ให้มัน Move เคลื่อนไหวได้ อาจจะใช้วิธีการนำเสนอในรูปแบบใหม่ อาจจะใช้ถ้อยคำ ที่ให้มันสื่อ อันนี้คือการเตรียมการเข้าสู่อาเซียนโดยแท้ อย่างเช่นหลักสูตรการศึกษาต่าง ๆ ที่มีต่างชาติเข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยเรา อาทิเช่น ลาว เขมร เวียดนาม พม่า เหล่านี้ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ของเราก็ก้าวสู่ประชาคมอาเซียนแล้ว บางโปรแกรมก็จะเปิดถึงปริญญาเอกอยู่

แล้ว สิ่งนั้นก็น่าจะช่วย อาจารย์เห็นการเตรียมการเหล่านี้ของ มหาวิทยาลัยก้าวหน้ากว่ามหาวิทยาลัยอื่น ๆ ในแง่การเตรียมการ การรองรับ หรือเปลี่ยนแปลงความก้าวหน้า ขอฝากนิดหนึ่งที่ว่า การที่จะเข้าถึง เข้าสู่ชาวบ้าน เราจัดเตรียมชาวบ้านอย่างไร อาจารย์ได้ไปจัดกิจกรรมให้ชาวบ้านอยู่ที่อำเภอวาปีปทุม โดยเอา Concept ของในหลวงนะ โดยเอาปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนะ ก็ได้ถามอยู่นะ ว่า พ่อใหญ่แม่ใหญ่ทั้งหลาย ว่า ปีหน้า ปี 2558 นะ จะมีชาติ ๆ เข้ามาหาพวกเรานะ เราจะพบกับเค้าได้ ก็สอนแบบง่ายให้เค้า เช่น สวัสดิ์ สบายดีหรือ บางทีอาจจะมีการต่างชาตินิยมหมู่บ้านเกษตรชุมชน อยู่บ้าง เช่น เลี้ยงกบ เลี้ยงปลา แต่เชื่อว่ามหาวิทยาลัยจะนำคนที่มีความรู้ คือ ตัวกลาง ในการสื่อสารรู้เรื่องไปดูแล แต่เราจะทำอย่างไร ให้ชาวบ้านได้รู้จัก และสื่อสารได้บ้าง การเตรียมการชุมชนก็สำคัญ ไม่ใช่หมายถึงเฉพาะชาวบ้านระดับโรงเรียนด้วย เค้าอาจจะไปเยี่ยมโรงเรียน เค้าอาจจะไปเยี่ยมวัด วัดนี้ก็สำคัญนะ อาจารย์ไปอยู่ขอนแก่นก็มีเจ้าอาวาสหลายรูปนะ ก็ไปเรียนก็ได้ฝากท่านด้วยว่า จะทำอย่างไร

ชาวต่างประเทศไปเยี่ยมวัดวาอาราม พอที่จะสื่อสารกันได้ไหม
เรื่อง วัด ชาวบ้าน ชุมชน ที่ไม่ได้ มหาวิทยาลัยต้อง ขยายองค์
ความรู้ ขยายอาเซียน ขยายการสื่อสาร ให้เค้าพอที่จะรู้บ้าง
เขามาขอข้าวเรากิน ซ้อข้าวเรากิน จะพูดว่าอย่างไร อะไรอย่าง
นี้ จัดหลักสูตรอบรมก็ยังมีได้เลย

ด้านสุขภาพ

อาจารย์ชอบกีฬาทุกอย่างที่เป็นลูกกลม ๆ เช่น
กอล์ฟ เทนนิส ฟุตบอล บิลเลียด สนุกเกอร์ ไปเล่นทีก็ทั้งวัน
ในฐานะภรรยาในเรื่องสุขภาพ

ท่านอาจารย์ก็ช่วยในเรื่อง อาหาร
การกิน อาหารที่มีประโยชน์
อาการเสริมบ้าง ในบุคลิก
อาจารย์ ดร. ถวิล เป็นคนไม่ชอบ

อยู่นิ่ง เลยต้องหากิจกรรมทำเช่นกีฬา เป็นต้น แล้วก็ไปทำสวน
ปลูกต้นไม้ การที่ไม่อยู่นิ่งอีกอย่างหนึ่งก็คือ สุขภาพแข็งแรง
แล้วอีกอันหนึ่งก็คือ ชอบคิด ชอบอ่านหนังสือ งานอดิเรก ก็คือ
การดูแลสวนประมาณ เกือบ 10 ไร่ ทำเองทุกอย่าง ตัดหญ้า
ถางหญ้า ทำเองทุกอย่าง ปัดกวาดด้วย ทำนาด้วย ทำสวนด้วย

ไม่ค่อยจ้างคน ทำเอง เท่าที่ทำได้ เป็นคนไม่อยู่นิ่ง ถ้าว่าง
เมื่อไหร่ก็ไปตีกอล์ฟ

หลักปรัชญาในการทำงาน

ประเด็นอยู่ที่ว่า เราทำอย่างไรให้ภารกิจของเรานี้ถึง
ฝั่งให้ได้ คือ บรรลุถึงเป้าหมายที่ตั้งใจไว้ หรือวางแผนเอาไว้
ได้ ถ้าต้องการให้ภารกิจถึงฝั่งนี้ พุดง่าย ๆ ต้องช่วยเหลือ หลาย
คนก็ต้องมีบทบาทโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ก็ต้องไม่ลืมนำเอาความรู้
ความสามารถของบุคลากรเข้ามาใช้ ผู้บริหารเองจะต้องคอยดึง
คอยแนะนำ คอยกำกับดูแลว่า มันตกอะไรไหม ในเรื่องของ การ
ดำเนินการต่าง ๆ ถ้ามองในแง่ Process ที่เป็นกระบวนการ
นะ ผู้บริหารนี้ก็ต้องใส่ใจ Process นี้ให้ชัดเจนนะครับ ใครทำ
อะไร มีหน้าที่อะไร ปัญหาได้อย่างไร ขาดตกบกพร่องตรงไหน
อีกนานแค่ไหน จะถึงฝั่ง ความใส่ใจตรงนี้ ให้ความเมตตา ใส่ใจ
อยู่ตลอดเวลา Think in Tractional อย่าลืมนะ ถ้าผู้บริหารไม่
แคร์เรื่องคน ไม่รู้จะเอาใครมาทำงาน เพราะฉะนั้นจะต้องเอา
เสถียรภาพของคนมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ขณะเดียวกัน
สิ่งไหนที่ช่วยเราได้รู้จักนำมาช่วยเราได้เช่น เทคโนโลยีทั้งหลาย
นี้ก็นำมาไม่ว่าทั้งเสียง ภาพ ระบบทั้งหลาย ที่พอช่วยได้ก็เอา

แต่เทคโนโลยีทั้งหลายเหล่านี้ไม่ใช่บิดาของเรา มันอยู่ที่เรารู้จักใช้มัน เราใช้ในสิ่งที่ผิด มันก็ไม่ดี มันก็ไม่เกิดประโยชน์อันใด หรือเราไม่ใช้มัน มันก็ไม่เกิดประโยชน์ มิฉะนั้นเทคโนโลยี ก็มีส่วนช่วยกัน อยากรู้ว่าใครจะทำงานเหล่านั้น 3) ให้อธิบายว่าวิธีทำงานนั้นเป็นอย่างไร 4) ก็ประเมินผลงาน ว่าบรรลุได้แค่ไหน อีกบทบาทหนึ่งของผู้บริหารควรใส่ใจ ก็คือ ความรู้ การพัฒนาการทางด้านการบริหารจัดการที่ดี แต่ละเอก แต่ละรายวิชา ก็ดี มันก้าวไปอย่างรวดเร็วมาก ต้อง Inservice การประชุม สัมมนา การพัฒนาบุคลากรในทุกรูปแบบ เพื่อให้ทันความรู้ทางการเปลี่ยนแปลง มิฉะนั้นเราจะไม่ทันสถาบันอื่น และผลิตนักศึกษาเพื่อไปสอนที่อื่น นอกจากนั้น ก็คุณธรรมในแง่ต่าง ๆ ทำอย่างไรให้บรรลุผลสำเร็จ การหยิบยื่นน้ำใจให้แก่กัน หลักพรหมวิหาร 4 ก็ดีเป็นหลักธรรมะของผู้บริหารควรมีเมตตา กรุณา มุชิตา อุเบกขา และหลักทางพุทธศาสนามากมายให้ยึดเป็นแนวปฏิบัติ ธรรมะสำหรับผู้ปฏิบัติงานก็ต้องมี ก็ควรมี เรื่องของการพัฒนานำเอา

มาทำประโยชน์สูงสุด การทำงานบรรลุผลสำเร็จ ใครเป็นผู้ช่วย
ผลักดัน ต้องมีผู้ค้ำจุน ให้เกิดความก้าวหน้าในการทำงานให้ยืน
ยาว ยั่งยืนตลอดไป

แหล่งที่มาของข้อมูล

ถวิล ลดาวัลย์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, เอื้ออารีย์ ปานพิมพ์ใหญ่
เป็นผู้สัมภาษณ์, บ้านเลขที่ 335 บ้านโนนศรีสวัสดิ์
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม เมื่อวันที่
20 มิถุนายน พ.ศ. 2557.

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. **หนังสือที่ระลึกงาน**

เกษียณอายุราชการ. มหาสารคาม :

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2542.

รองศาสตราจารย์ ดร.จรรยา คุณมี

(พ.ศ.2534-2536)

รองอธิการบดี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

วิทยาเขตมหาสารคาม

ประวัติส่วนตัว

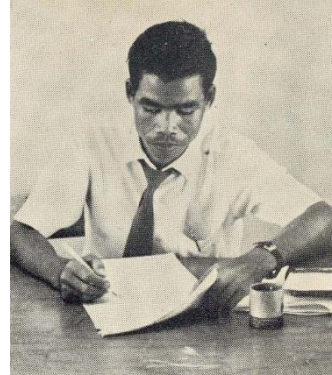
เกิดวันที่ 11 ตุลาคม พ.ศ. 2483 ภูมิลำเนาอยู่ที่บ้าน
คำหว่า ตำบลตาลชุม อำเภอพิบูลมังสาหาร สมรสกับอาจารย์
กนิษฐา คุณณมี มีบุตร 4 คน ได้แก่

ประวัติการศึกษา

การศึกษาช่วงแรก

กระผมเรียนชั้นประถมศึกษาจาก
โรงเรียนวัดบ้านคำหว่า (ปัจจุบันย้าย
ออกไป ตั้งนอกวัด เปลี่ยนชื่อเป็น โรงเรียน
วิบูลราษฎร์สามัคคี) สำเร็จการศึกษาชั้น
ป. 4 พ.ศ. 2494 ไปเรียนต่อมัธยมศึกษา
(ยุคนั้น จบ ป. 4 เรียนต่อมัธยมเลย)

ที่โรงเรียนพิบูลวิทยาลัย ณ อำเภอพิบูลมังสาหาร พ.ศ. 2596
สอบได้ธรรมศึกษาตรี ธรรมศึกษาโท สำเร็จการศึกษา พ.ศ.
2599 จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 แล้วย้ายไปเรียนต่อ โรงเรียน
ศรีทองวิทยา 1 (ยุบแล้ว) ที่จังหวัดอุบลราชธานี พ.ศ. 2500
สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 6 พ.ศ. 2502 สอบเรียนต่อที่
วิทยาลัยครูอุบลราชธานีสำเร็จการศึกษา ป.กศ. ต้น ได้รับ
คัดเลือกเรียนต่อ ป.กศ. สูง ที่วิทยาลัยเดิม โดยทุน ๆ หนึ่ง
อดีตปลัดกระทรวงศึกษาธิการ บุญถิ่น อัตถากร สำเร็จ
การศึกษาระดับ ป.กศ. สูง พ.ศ. 2504 ได้รับคัดเลือกด้วย
ทุนเรียนดี ไปศึกษาต่อที่วิทยาลัยวิชาการ ศึกษาประสานมิตร

(มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร)

สาขาการมัธยมศึกษา วิชาเอกสังคมศึกษา สำเร็จการศึกษา

เมื่อปี 2507 พ.ศ. 2508 สมัครสอบได้วุฒิ พ.ม. ได้

การศึกษาช่วงที่สอง

เมื่อ พ.ศ. 2511 สอบเรียนต่อปริญญาโท

สาขาการมัธยมศึกษา วิชาเอก ภูมิศาสตร์ ที่

วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร

(มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒปัจจุบัน) ได้รับ

อนุญาต ให้เรียนต่อโดยได้รับเงินเดือนเต็ม พ.ศ.

2512 ช่วงที่เรียนปริญญาโท ได้สอนปริญญาตรีภาคสมทบที่

ประสานมิตร ได้เงินวิชาละ 1,800 บาท ท่านอาจารย์ท่าน

เมตตาอย่างมาก และสอนพิเศษที่ โรงเรียนสตรีประเทืองวิทย์

ได้เงินเดือนพิเศษอีกเดือนละ 900 บาท เงินนั้นต้องการแต่

ต้องการประสบการณ์มากกว่า พ.ศ. 2513 จบการศึกษา

มหาบัณฑิต

การศึกษาช่วงที่สาม

เมื่อปี พ.ศ. 2517 สอบชิงทุนรัฐบาลไทย (ธนาคารโลก) ไปศึกษาต่อที่ประเทศสหรัฐอเมริกาได้ ที่หนึ่ง (มีเพียงหนึ่งทุน) ในสาขาการมัธยมศึกษา เน้น SOCIAL SCIENCES EDUCATION ทุนนี้ให้เวลานานถึง 7 ปี แต่เรียนจบภายในสามปี สำเร็จการศึกษา PH.D. และได้รับ วุฒิบัตร PDK ช่วงเรียนต่อ ที่ OHIO UNIVERSITY ที่รัฐ OHIO ได้รับคัดเลือกให้เป็น ประธานนักศึกษาไทย และได้ไปศึกษาดูงานที่ CIA, NASA, และโรงเรียนต่าง ๆ ในรัฐ OHIO ที่มีชื่อเสียงมากมาย กลับมาทำงานมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (ยกฐานะจากวิทยาลัยวิชาการศึกษา) มหาสารคาม เมื่อปี 2520

ประวัติการทำงาน

การทำงานช่วงแรก

เริ่มรับราชการครูตรี ที่โรงเรียนชุมพลโพธิ์พิสัย จังหวัดหนองคาย โดยสอบแข่งขันที่ส่วนกลาง ให้ไปสอนภาษาอังกฤษ (จบเอกสังคมศึกษา) เมื่อปี 2507 เมื่อ ปี 2508 ย้ายไปสอนที่โรงเรียน ประจำจังหวัดชาย " หนองคายวิทยาคาร " (ปัจจุบันร่วมกับโรงเรียนประจำ จังหวัดสตรี เปลี่ยนชื่อเป็น ปทุมเทพวิทยาคาร) สอนตรีโกณมิติ สอนชีววิทยา มัธยมศึกษาตอนปลาย (มศ. 4-5) สอบได้เลื่อนเป็นครูโทเมื่อ ปี 2513 และดำรงตำแหน่งหัวหน้าหมวดวิทยาศาสตร์

การทำงานช่วงที่สอง

เริ่มเข้ารับราชการ ที่โรงเรียนเดิมเพียงหนึ่งปี ได้โอนไปดำรงตำแหน่งอาจารย์โทที่วิทยาลัยวิชาการศึกษา มหาสารคาม (มหาวิทยาลัยมหาสารคาม) เมื่อเดือนสิงหาคม 2514 สอนปริญญาตรีวิชาเอกสังคมศึกษา วิชาเอกภูมิศาสตร์ ที่คณะสังคมศาสตร์ เนื่องจากผมเรียนทางสังคมศึกษามา และช่วงนั้นขาดแคลนอาจารย์ เฉพาะทางอย่างมาก ผมเลยสอนได้

หมด เพราะผมเรียนสังคมศึกษามา รัฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์
สังคมวิทยา ผมสอนมาหมด แต่เตรียมหน้ากระดาษรับ การทำงาน
ช่วงที่สาม เริ่มทำงาน เมื่อจบปริญญาเอกแล้วกลับมาทำงาน
สังกัดคณะสังคมศาสตร์ ภาควิชาภูมิศาสตร์ (คณะมนุษยศาสตร์
และสังคมศาสตร์ ในปัจจุบัน) แต่สอนให้คณะศึกษาศาสตร์
ระดับปริญญาโท วิชาเอก การสอนสังคมศึกษา และ วิชา
พื้นฐาน SOCIO - ECONOMIC EDUCATION ซึ่งในช่วงนั้นนิสิต
ปริญญาโททุกคนต้องเรียน จนถึงปี 2541 ได้โอนไปดำรง
ตำแหน่งที่คณะศึกษาศาสตร์ สังกัดภาควิชาการบริหาร
การศึกษา สอนวิชา การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น
วิชาการบริหารการเปลี่ยนแปลง วิชาการบริหารการควบคุม
คุณภาพ และร่วมสอนวิชา ภาวะผู้นำ จนเกษียณอายุราชการ
ปี 2544

ผลงาน

ผลงานที่กล่าวอ้างนี้เป็นผลงานของพวกเขา ขอเรียนว่าเป็นผลงานของบุคลากรทุกท่าน เพียงแต่อยู่ในช่วงผมเป็นผู้นำ เราทำงานเป็นทีม เพียงแต่ผมเป็นผู้นำเชิงรุก ทำงานเร็ว ผลงาน จึงเด่นชัดพอจะกล่าวอ้างได้มีดังนี้

1. เมื่อผมดำรงตำแหน่ง รอง

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ผมเปิดปริญญาโทอย่างหลากหลาย ที่สำคัญผมเป็นผู้นำฟันฝ่าอุปสรรคต่าง ๆ นานา เปิดปริญญาโทภาคพิเศษสำเร็จเป็นแห่งแรกของประเทศไทย โดยมีผู้หลักผู้ใหญ่สนับสนุน เช่น ศาสตราจารย์ ดร.สมพร บัวทอง อดีตคณบดี ศาสตราจารย์ ดร.เกษม สุวรรณกุล นายกสภามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ รองศาสตราจารย์ ดร.ชาตรี เมืองนาโพธิ์ อดีตอธิการบดี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ศาสตราจารย์ ดร. พจน์ สะเพียรชัย อดีตอธิการบดี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ที่ผมกล่าวอ้างได้ เพราะผมเป็นคนตึง คนดัน คนร่าง คนเขียน
โครงการ ให้คณะกรรมการพิจารณา จนสำเร็จ

2. ผมได้นำบุคลากรนำมหาวิทยาลัยแยกออกมาเป็น
เอกเทศ และตั้งชื่อ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ด้วยความ
ยากลำบากมาก เพราะการตั้งมหาวิทยาลัย ที่มหาสารคาม
ผู้หลักผู้ใหญ่บางท่านเห็น ว่าไม่เหมาะสม เพราะอยู่ใกล้
มหาวิทยาลัยขอนแก่น และต้องการให้เน้นทางวิทยาศาสตร์
ที่ ชัดเจน แต่ก็ต่อสู้กันมา ในช่วงผมเป็นผู้นำได้ดำเนินการ
อย่างเป็นทางการ เป็นขั้นเป็นตอนที่ชัดเจน เรื่องจึงผ่าน
คณะรัฐมนตรี ผ่านคณะกรรมการกฤษฎีกา ผ่านสภา
ผู้แทนราษฎรแล้ว และได้เสนอเข้าวุฒิสภา ทั้งนี้มีทั้งคนหนุน
คนดึง (พวกไม่เห็นด้วย) คนดัน (ท่านที่เห็นด้วย) เช่น ฯพณฯ
อดีตร.ม.ต. สุเทพ อัครถาวร ฯพณฯ อดีตร.ม.ต. ดร.เกษม
สุวรรณกุล ส.ส. ส.ว. ในยุค 2534- 36 ทุกท่าน บุคลากร
ในมหาวิทยาลัย

ทุกหมู่เหล่าร่วมมือกัน ท่านรองอธิการบดี ดร.บุญชม ศรีสะอาด ได้ดำเนินการต่อ เพราะผมหมดวาระ ท่านก็ทำต่อสำเร็จ อย่างงดงาม ต้องยกความดีให้ท่าน

ผลงาน

ตำแหน่งทางวิชาการ

ปี พ.ศ.2521 ได้ตำแหน่งทางวิชาการ ตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ เมื่อปี 2521 ได้ตำแหน่ง รองศาสตราจารย์ เมื่อปี 2524

ตำแหน่งการบริหาร

เคยดำรงตำแหน่งหัวหน้าภาควิชาภูมิศาสตร์ ภาควิชา
สังคมวิทยา รองคณบดี
คณะสังคมศาสตร์
รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
ผู้ช่วยรองอธิการบดีฝ่าย
วิชาการ รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยศรีนครินทร

วิโรฒ มหาสารคาม (2534 -36) แห่งการบริการ เคยดำรง
ตำแหน่งนายกสโมสรอาจารย์และข้าราชการหนึ่งสมัย (2 ปี)

ตำแหน่งทางการเมือง

ดำรงตำแหน่งกรรมการองค์กรกลางรุ่นแรก
แห่งประเทศไทย ดูแลการเลือกตั้งทั่วประเทศ มี 33 ท่าน
มี ฯพณฯ อติรัฐมนตรีทบวงมหาวิทยาลัย ศาสตราจารย์
ดร. เกษม สุวรรณกุล เป็นประธาน และผมได้เป็นประธาน
อนุกรรม การองค์กรกลางอีสานใต้ อีกตำแหน่งหนึ่งด้วย เคยรับ
การศึกษา ที่สกลนคร สำเร็จการศึกษาจากสถาบันจิตวิทยา
ความมั่นคงแห่งชาติรุ่นที่ 27 เมื่อปี 2522 ได้รับการแต่งตั้งให้

เป็นที่ปรึกษาประธานคณะ กรรมการการคมนาคม วุฒิสภา ประจำปี 2544 (ส.ว. ศรีเมือง เจริญศิริ) ตำแหน่งพิเศษ เคยดำรงตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยมหาสารคาม ในนามตัวแทนคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และเป็น กรรมการ สภามหาวิทยาลัย ในนามตัวแทนคณาจารย์ทั่วไป (สมัครแข่งขัน ให้คณาจารย์เป็นผู้เลือก) จนเกษียณอายุราชการ ดำรงตำแหน่งผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาผลงานทางวิชาการอาจารย์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามจนเกษียณอายุราชการ (2544)

ประสบการณ์การทำงาน

- เคยดำรงตำแหน่งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้งที่หมดวาระไปแล้ว และยังไม่หมดวาระหลายตำแหน่ง หลายสถาบัน ดังต่อไปนี้

-ผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการสภามหาวิทยาลัย
วงษ์ชวลิตกุล สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย

-ผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการประจำวิทยาลัยครู
มหาสารคาม กรรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ

-ผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการสภาวิทยาลัยร้อยเอ็ด
บัณฑิต ทบวงมหาวิทยาลัย

- ผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการศึกษานอกโรงเรียน
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กระทรวงศึกษาธิการ
- ผู้ทรงคุณวุฒิ อ.ก.ค. จังหวัดมหาสารคาม
- ผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการประจำวิทยาลัย
พลศึกษามหาสารคาม
- ผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการการศึกษา การศาสนา
และการวัฒนธรรม จังหวัดมหาสารคาม กระทรวงศึกษาธิการ
- ผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการการศึกษา การศาสนา
และการวัฒนธรรมเขตการศึกษา 11 กระทรวงศึกษาธิการ
- ผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการพัฒนาการศึกษาของ
จังหวัดมหาสารคาม กระทรวงศึกษาธิการ
- ผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการพัฒนามัธยมศึกษา
เพื่อคุณภาพชีวิตและสังคม จังหวัดมหาสารคาม
กรมสามัญศึกษา จังหวัดมหาสารคาม
- ผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการประจำสภวิทยาลัย
อีสานเหนือ (ซึ่งประกอบด้วยสถาบันราชภัฏมหาสารคาม
สถาบันราชภัฏอุดรธานี สถาบันราชภัฏเลย สถาบันราชภัฏ
สกลนคร)

-ผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการผู้ชี้ขาดแรงงานประจำ
จังหวัดมหาสารคาม กระทรวงแรงงาน ฯ แนวคิดในการทำงาน
เมื่อจะทำความดีก็ไม่จำเป็นต้องถามล่วงหน้าว่า
จะมีอะไรตอบแทน - ทำไปเถอะ - คนตาบอดก็มองเห็น
คนหูหนวกก็ได้ยิน

ผลงานทางวิชาการ

จรรยา คุณมี. การศึกษาปัญหาทั่วไปที่เป็นอุปสรรคต่อ
การเรียนการสอนวิชาภูมิศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษา
ตอนปลายสาขาสามัญศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.

- . การสอนวิชาสังคมศึกษา. มหาสารคาม :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2520.
- . นวัตกรรมทางการศึกษา. กภาพสินธุ์ :
ประสานการพิมพ์, 2520.
- . หลักธรรมาภิบาล. มหาสารคาม :
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
มหาสารคาม, 2525.

จรรยา คุณมี. หลักภูมิศาสตร์การเมือง. ม.ป.ท. : ม.ป.พ,
2525.

จรรยา คุณมี และคนอื่น ๆ. สภาพการตั้งถิ่นฐานของหมู่บ้าน
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. มหาสารคาม :
วิทยาลัยวิชาการศึกษา มหาสารคาม, 2517.

บุญเลิศ สดสุขชาติ จรรยา คุณมี และสาคร กือเจริญ.
ภูมิศาสตร์ทวีปยุโรป. ขอนแก่น : โรงพิมพ์พระธรรม
ขันต์ไอสด, 2518.

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 3 สมัย ที่ระลึกงานมุขิตาจิต
ผู้เกษียณราชการ 2544. มหาสารคาม :
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2544.

ประวัติศาสตร์บอกเล่า

(ORAL History)

ผู้ให้การสัมภาษณ์ : รศ.ดร.จรรยา คุณมี

ผู้สัมภาษณ์ : นางเอื้ออารีย์ ปานพิมพ์ใหญ่

ผู้เรียบเรียง : นางเอื้ออารีย์ ปานพิมพ์ใหญ่

บันทึกภาพนิ่ง : นายรณชัย เหล่าโพธิ์

บันทึกวีดีโอ : นายรณชัย เหล่าโพธิ์

เมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม 2557 เวลา 13.30-15.00 น.

ภูมิหลังของครอบครัว

สมัยก่อนไม่มีคน เมื่อไม่มีคน ตอนคุณมานะ ผมออกจากรองอธิการแล้ว รองอธิการบดี มศว. นะ ไม่ใช่รองอธิการ มหาวิทยาลัยมหาสารคามนะ อย่าเข้าใจผิด ผม มศว. แล้วแยกออกมาเท่านั้นเอง ผมอยากพูดความจริง

มหาวิทยาลัยตกต่ำก็คือจะเล่นพรรค เล่นพวก เค้าอยู่บนฟ้าแล้ว ใครมีพวกก็ได้ ใครอ่านก็ใจดีก็ให้ ผมเป็นกรรมการตรวจก็ให้ผ่านหมด จำไว้อย่างหนึ่ง ความเป็นธรรม คนที่อ่านมีความเป็นธรรม ใจมีเมตตาทำให้ ไม่มีเมตตาทำให้ ไม่มีเงินเดือน

พวกคุณในมหาวิทยาลัย ตกต่ำกว่าครูประชาบาล ตั้ง 2 ชั้น 3 ชั้น สมมติว่า คุณได้ ข้าราชการพิเศษ คุณได้เท่าไร 3500 บาทเอง ส่วนพวกครูประชาบาลได้ ห้าหมื่นกว่าบาท ได้ได้ ตำแหน่งอธิการ ตำแหน่งศาสตราจารย์ ของเค้านะ ของเรา ถ้าเป็น ผอ. เลือกลงอย่างใดอย่างหนึ่ง หมายถึงมหาวิทยาลัย จุฬาฯ ให้หมดทุกตำแหน่ง ถ้าคุณเป็น รศ. เทียบกับเชี่ยวชาญ ข้าราชการไม่ได้ ส่วนของเค้าใช้ได้ 3500 ครูเฉย ๆ ไม่ได้ ครูข้าราชการได้ 3500 ครูไม่เหมือนเก่า เป็นครูผู้ช่วยก่อน

ชีวิตครอบครัว

จะเล่าความจริงก็ไม่เหมาะไม่ควร ครั้นไม่เล่าก็ไม่เหมาะไม่ควร นี่เป็นเรื่องใหญ่ ในการทำงานประวัติศาสตร์ คุณก็รู้ว่า อะไรนะ ประวัติศาสตร์นี้เป็นของผู้เขียน เป็นของผู้ชนะ ที่ลำบากยากแค้นแสนเค็ญ ถ้าเราไม่อ่าน เหมือนไปตุ๊กบรรพบุรุษ ไม่ควรจะเล่า นั้นจะไปบอกความจริงเหมือนกัน การโกหก แต่ก็ต้องบอกความจริงไม่หมดที่จะเล่าต่อไปนี้ ถ้ามเรื่องภูมิหลัง การเรียนหนังสือ

ดร.จรรยา เกิดในครอบครัวที่ยากจนมากที่สุดเลย
แม่อ่านหนังสือไม่ออกเลย แต่พ่อจบ ป.4 แต่เก่ง พอไปบวช
2-3 ปี สมัยก่อนเรียกเป็นจาร แต่ท่านมีวิสัยทัศน์สูงมาก
ส่วนแม่ผม ไม่ได้เรียนหนังสือ อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ สมัยก่อน
สมัยโน้น ยังไม่นาน ไม่รู้จักเรียน เพราะสมัยก่อนแต่งงานกัน
ตั้งแต่อายุยังเด็ก นี่ผมต้องบอกว่าครอบครัวผม เคยขายข้าว
เขี้ยวมาตั้งแต่ปีโน้น 90 ปี เศษ ๆ ให้พี่ชายไปเรียนหนังสือ
ที่ผมบอกว่าพ่อผมมีวิสัยทัศน์สูงมาก ให้พี่ชายผมไปเรียน
หนังสือ แต่พี่ชายผมก็เกเร แต่พ่อผมก็ส่ง เกเรอย่างไร ฐู๋ใหม่
ชกมวย เร่ร้อนไป พี่ชายผม ผมรักมาก เพราะมีพี่ชายเป็น
ตัวอย่าง ถ้าไม่มีพี่ชายผมคงไปบวชเรียนแล้ว มีพี่น้อง แม่
เดียวกัน 5 คน พ่อผมเป็นคนเจ้าชู้ ไม่เหมือนผม ไม่เหมือนผม
คุณรู้จักไหม ข้าวเขี้ยว คือ ข้าวที่ยังไม่ปลุกเลย เพื่อขายเอาเงิน
ดอกร้อยละ 5 สมัยโน้น ยืมมาให้พี่ชายเรียน แต่ต้องมี
ความซื่อสัตย์ ยืมแล้วต้องคืน นี่เอาเรื่องครอบครัวก่อน

แต่ผมได้พ่อที่มีวิสัยทัศน์ ขยัน สามารถสร้างป่าให้
เป็นนาได้ โดยไม่ต้องมีมรดก เขามาสร้างด้วยลำแข้ง แม่เป็นคน
ขยัน สวยงาม รูปร่างงาม เป็นนางงามของตระกูลนางงาม

ของคุณปุย (คุณภรณ์ทิพย์ นาคหิรัญกนก) แต่ผิวขาวไม่เหมือน
 ผมเหรอก แม่ปุยเค้ายังไม่ช่วยเหลือบ้านนอก อยู่อำเภอ
 ตาดสูง อำเภอพิบูลย์รักษ์ เรียนจบ ป.4 ผมก็ไปเรียน
 ต่างอำเภอแล้ว ไม่มีโรงเรียนมัธยมสมัยนั้น ไม่เหมือนสมัยนั้น
 แม่ขยันทำงาน นี่ส่วนดีของแม่ ขยันขันแข็ง ต่อสู้ชีวิตมา ญาติพี่น้อง
 น้องไม่ได้เรียนหนังสือ เหตุที่ไม่ได้เรียนหนังสือ นั้น เป็นเพราะ
 เค้าเรียนหนังสือไม่เก่ง ผมพันธุพ่อ เพราะมันสมอง ถ่ายทอด
 มาถึงผม อันนี้ก็เกี่ยว ช่วงเด็ก จากครูจบ ป.4 เรียนบ้างไม่
 เรียนบ้าง เรียนศาลารั่ว ๆ ถ้าฝนตกไม่ไป โรงเรียนส่วนใหญ่
 เรียนได้ต้นมะม่วง โต๊ะก็ไม่มี ะไรก็ไม่มี กระดานเค้าก็ไม่มี
 ลูกคนรวยจะมีกระดานหิน พ่อไม่มีเงินก็ทำกระดานไม้ให้ ใช้น้ำ
 มันเกลี้ยงทำให้ มันก็เขียนออกบ้างไม่ออกบ้าง โดนครูตีบ่อย ๆ
 เพราะ เขียนแล้วอ่านไม่ออก ผมก็คิดทางบวก มีกระดานไม้ก็ดี
 ผมตัวเล็ก โดนรังแก บ้านนอกรังแกบ่อย มันก็น่าคิดนะ ผมอยู่
 วัดมาโดยตลอด ไปอยู่วัด พักวัด ไปโรงเรียนธรรมดา

ชีวิตครอบครัว พ่อตีผมได้แฟนจบปริญญาตรี

เหมือนกัน ชีวิตครอบครัวก็ราบรื่นทุกอย่าง ทุกประการ เราก็มี
 ทั้งทุกข์ ทั้งสุข นะ ลูกชายคนโตก็เรียนจบ ป.ตรี ป.โท นะ

แต่เสียชีวิตก่อน มีลูกชาย 4 คน ภรรยาคนเดียววนะ เหตุที่ผมมีเหมือนพ่อ คือ ไม่ชอบมีเมียเยอะ แต่พี่ชายผมเหมือนพ่อ คือมีเมียหลายคน เป็นคนเจ้าชู้ จบเป็นครูมา ในชีวิตครอบครัวในชีวิตลูกเต้า ลูกได้เสวยสุขทุกคน ลูกผมนอนห้องแอร์ก่อนเพื่อน ลูกผมขี่รถเก่งก่อนเพื่อน ในมหาวิทยาลัยนี้ ขับมาสด้า ลูเซ่ ป้าลักษณ์ (ศาสตราจารย์ ดร.ฉวีลักษณ์ บุณยะกาญจน) ก็น่าจะ มีแล้ว แล้วก็อาจารย์ชีวิตคนหนึ่ง เท่านั้น ก็มีเหมือนกัน ผมโอน มา ผมก็ซื้อเอา ถนนนี้ก็ถนนลูกรัง ถ้าผมซื้อเอาสมัยนั้นก็ เป็นของผม ครั้งหนึ่งแต่ผมไม่เอา บ้าน ดร.ถวิล ก็มีคนเอามาให้ผม ผมไม่เอา บ้านตรงข้ามผม พี่เลี้ยง ๆ นี้เค้าจะให้ แต่ผมไม่เอา บ้านข้าง ๆ ดร.ฉวีลักษณ์ ข้าง ๆ นั้น ผมก็เป็นคนซื้อให้ แต่คุณพ่อนิตยา จะให้ผมซื้อแต่ผมก็ขายให้ป้าลักษณ์ ลูกชายผมคนโต เสียแล้ว จบ ป.ตรี ป.โท จากเรา เค้านักเทนนิส เก่ง เก่ง อย่งไร เค้านักเทนนิสแชมป์แห่งประเทศไทย อันดับ 2 รองจาก ธนากร ศรีชาพันธ์ รูปร่างเหมือนแม่ ที่นี้ลูกของผม ค่อนข้างจะสมบูรณ์ คนที่ 2 ได้ภรรยาเป็นหมอ เงินเดือนสูง ตอนทำให้ไฟฟ้าฝ่ายผลิตเงินเดือนสูง แต่เดี๋ยวนี้มาทำงานให้ฝรั่ง บ. KBB เค้านักมีบ้านอยู่กรุงเทพฯ อยู่ขอนแก่น โรงแรมก็หลาย

ห้อง ลูกเขาจะไปเรียนที่เมืองนอก คนที่ 2 ประมาณเดือนสิงหาคม ม.2 เพราะมีฝรั่งมาเล่นกอล์ฟ โรงแรมเค้ามี่โปรโมชันกอล์ฟ กอล์ฟนี่เป็นสนามกอล์ฟที่ดีที่สุดคือ สนามกอล์ฟเปียร์สิงห์ใหญ่ ชั้นดีที่สุดแห่งหนึ่งของประเทศไทย

ลูกคนที่ 3 อยู่ ปตท. จบปริญญาโทด้านวิศวะ ลาดกระบัง ให้เรียนตอนแรกเขาก็อยากทำงาน น่าจะให้เรียนจบ ดร. ก่อนค่อนทำงาน ลูกคนที่ 4 นิสัยเหมือนพ่อผม เหมือนปุนารีอุปลัมภ์ ถ้าบอกไปหมดก็เสื่อมเสียวงศ์ตระกูลบอกให้มีอาจารย์คนหนึ่งเทคโนโลยีโนนครราชสีมา เพราะโดนสอบสวนว่ามาขอขอลูกผม ตอนนี่

เรียนปริญญาเอก ที่ออสเตรเลีย ถือว่าเลี้ยงลูกประสบความสำเร็จ

ส่วนในชีวิตการทำงานของผม ผมว่าผมประสบความสำเร็จในชีวิตการทำงาน เพราะว่าผมเป็นคนไม่มีความอดทน ไม่มีภาวะผู้นำเท่าที่ควร ไม่ดีนะ ถ้าเทียบกับ ดร.ถวิล

ลดาวัลย์ และดร. บุญชม ศรีสะอาด ดีกว่า หมายถึง
ภาวะการณ์เป็นผู้นำนะ แต่ผมเป็นผู้นำแบบเอาเบี่ยงล่าง
เอาพรรคพวกให้ได้เรียน อาทิเช่น ดร.โกวิพัฒน์ วัฒนบุตร ผมพา
ไปสอบ ไปเรียน อาจารย์กาญจน์ เรืองมนตรี อาจารย์ชัยยุทธ์
ศิริสุทธิ์ ไม่มีเงิน ผมก็ให้สอน แต่ในการเป็นผู้นำนั้นไม่ได้ความ
ผมชอบค่าผู้ใหญ่ ที่คอร์ปชั่น ชี้โกง ผมด่าจริง ๆ จัง ๆ เลยนะ

ที่มาของชื่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ความเป็นมาของชื่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม
เค้าไม่ให้ตั้งมหาสารคาม ผมก็ไปเถียง มหาสารคาม ไม่ใช่ มค
ผมก็อธิบายเป็นภาษาอังกฤษ เเถียงกันในสภา ท่านเกษม
สุวรรณกุล กับพรรคพวก สมัยนั้น อยู่ในสภา ตอนสมัยเป็น

นายกฯ ของ มศว. แต่คนที่เคารพมากที่สุด คือ ดร.สาโรช บัวศรี เลียงกัน ทะเลาะกันอย่างรุนแรง แต่ที่จริงแล้ว มหาวิทยาลัยมหาสารคาม แรกเริ่มไม่ใช่ชื่อนี้ละ ตอนตั้งชื่อไป จะให้เป็นชื่อ “มหาวิทยาลัยภัทรสิรินธร” ไม่ใช่สิรินธร มาจาก ไหน ท่านไพฑูริย์ ธีธัญญา นักเขียนซีไรท์ มาอยู่กับภรรยา ท่าน มาอยู่กับผมหลายปี มาเช่าอยู่หลังนี้ ไปถามท่านดูก็ได้ มาอยู่กับผม ท่านอาจารย์มณฑิธร ผมก็เอามาทำงาน อีกคนอาจารย์ เทียนศักดิ์ เมฆพรรณโอบาส เรียน ดร. ไม่จบ เค้ายังเคารพผม อย่างมากที่สุดทีเดียว เรื่องชื่อตั้งมหาวิทยาลัยภัทรสิรินธร มาถึงผม ผมเปลี่ยนชื่อภายในวันเดียว เค้ำถามว่าคุณพระราชทานหรือยัง ผมก็บอกว่า ผมไม่ได้เอาชื่อในหลวง ผมว่า “ภัทรสิรินธร” ไม่เกี่ยวกับในหลวง ผมจะไปขอทำใหม่ เลียงกับทบวง เพราะสมัยนั้น ขึ้นอยู่กับทบวง ไม่เป็น สกอ. เขาก็ยอม เขาบอกว่า คุณจะต้องขอพระราชทานก่อนถึงตั้ง ถ้าขอ พระราชทานก่อน ก็เข้า ครม. ไม่ทัน ก็เริ่มมาเปลี่ยนใหม่ วิธีเปลี่ยนของผม ก็เปลี่ยนแบบประชามติ ตั้ง มหาวิทยาลัย มหาสารคาม ถ้าใครเห็นด้วย ก็โดนค้านอย่างรุนแรง มีแต่พรรค พวกกัน เพราะเอาชื่อจังหวัดตั้ง เค้ำไม่ให้ พอไปถึง สภา

ผู้แทนราษฎร ในสภา ประชุม สภา ผมก็ไปแถลง ว่าฉันจะ
เปลี่ยนเป็น “มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ”

เขาก็ไม่ให้อีก จะไม่ให้จังหวัดอื่นเป็นบ้างหรือ ไม่งั้นก็จะไม่ผ่าน
ทุกอย่างผ่านวุฒิสภา นะผมขอผ่าน จนได้ผ่านแล้ว 4 หมื่นล้าน
บาท มหาวิทยาลัย มมส. นี้ *Academic significant* ผม
พยายามแปลให้เค้าเห็น หมายถึง ตักสิลา มหาวิทยาลัยแห่งตัก
สิลานั้นเองแล้วชื่อ มหาสารคาม ไม่ใช่ชื่อย่อยๆ รัชกาลที่ 4
เป็นคนตั้ง ก่อนที่จะไปต่อสู้อำนาจต้องมีความรู้ อันนี้เป็นข้อ
สัมภาษณ์ส่วนตัว ทีนี้ เรื่องชื่อเรื่องหนึ่ง ผมถือว่า จริง ๆ นะ
ว่าผมเป็นผู้นำทางความคิด ร่วมกันกับเพื่อนฝูงมหาวิทยาลัย
ของเราต่อสู้ตั้ง แม้แต่โดนรังเกียจ โดนไม่ชอบชู้หน้าผม

โดนสารพัดสารเพในช่วงนั้น ผมถือว่าเป็นเอกสิทธิ์
ของผม แต่ตั้งได้ด้วยประชาพิจารณ์ในสมัยนั้น

การบริหาร

การบริหารผมถือหลักว่า ผมให้ความสำคัญเป็นธรรมสูงสุด
อันดับหนึ่ง กับผมให้ความสำคัญก้าวหน้าพยายามผลักดันลูกน้อง
ผู้ได้บังคับบัญชาในสมัยนั้น ในสมัยนั้น อย่างผมเป็นคน
บ้านนอก ประเทศไทยเขาเอาตำแหน่งเดียว สอบชิงทุน
ผมได้คนเดียว เพราะเขาเอาตำแหน่งเดียวทางการศึกษา
หลักสูตรและการสอน CSI แต่ผมก็ไปเลือกมหาวิทยาลัยเอง
ผมก็ไปเลือกมหาวิทยาลัยที่เก่าแก่อันดับ 10 ของประเทศ
สหรัฐอเมริกา ดัง ๆ นะ ผมก็ได้ตาม อาจารย์ซาโรส บัควรี
Ohio แต่ก็โชคดี หิมะก็มี อบอุ่นก็มี ไม่ค่อยร้อน ไม่เหมือน
ประเทศที่มีพายุ เองเรียนผมก็สำเร็จ อาจจะขลุ่ยขลุ่ยหน่อย
แม้จะต้องไปเรียนภาษาอังกฤษเพิ่ม ผมเรียนมาตั้งแต่ อายุ 10
ขวบ ภาษาอังกฤษชั้น ม. 1 ต้องเรียนภาษาอังกฤษ แล้ว และ
ผมมีเงินได้เงินมา

ได้เงินมาเท่าไรผมก็เรียนภาษาอังกฤษตลอด โดยเรียนวิธี
ธรรมชาติ เค้ามียุทธศาสตร์ที่เรียนธรรมชาติที่กรุงเทพฯ แถวหัวช้าง
เค้ามียุทธศาสตร์ส่งมาให้ เรียนของผมมาตลอด เรียนที่มหิดล
ก็ได้เยอะอยู่ แล้วก็ไปเรียนที่ Ohio ที่ อันดับ 10 เก่าแก่ที่สุด
ของสหรัฐอเมริกา เราเรียน Mid West หลังที่เอกเขา แอบ
พาเนเซียล การเรียนผมก็สำเร็จ การทำงานผมก็สำเร็จ โดย
ปราศจาก ความต่างพล้อย ผมก็ชอบพระคุณเทวดาฟ้ากินแล้ว
ผมตั้งใจว่า ผมจะไม่ไปแย่งลูกศิษย์ลูกหา ผมจะเดินหน้า ไปหา
ความก้าวหน้าของตนเองเท่าที่จะทำได้ ทีแรกคิดว่าจะทำสัก
2-3 ปี ก็จะหยุด แล้วจะออกมาทำสวน แบบโน่น แบบนี้ ตอนนี่
ทำมากกว่า 12 ปี ไปอยู่กับเค้าได้อย่างไร เพื่อนเค้าก็ตายไป
หมดแล้ว แล้วก็มีคนป่วย ๆ กันทั้งนั้น ผมก็นึก เอ้ เราจะอยู่
อย่างไรต่อไป ในส่วนตัวผม เรื่องครอบครัว เรื่องการศึกษา
เรื่องลูก ๆ ประสบความสำเร็จไหม ผมเป็นลูกประสาณมิตรนะ
เข้าเรียนเลยนะ ผมได้ทุนเรียนดี ไม่ได้สอบเหมือนคนอื่นเค้า
คนสอบเป็นหมื่น ๆ ตอนเรียนอยู่วิทยาลัยครูอุบลราชธานี ผมก็
ได้ทุนบุญถิ่น อัตถากร นะ ผมสอบได้ทุนมาโดยตลอด พอเรียน
จบ ที่จริงผมได้เรียนที่วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จ ปัจจุบันวิทยาลัย

ครูจันทร์เกษม ผมไม่มา ผมว่าพ่อแม่ ยากจน แต่ได้ทุน แต่ไม่เอา แต่คิดว่าอยู่นี้ดีกว่า แต่พอไปมา ๆ ไม่ให้ทุนผม ผมก็ตำหนิตทุกคน เด็กดำครู ตำศึกษาธิการจังหวัด อธิบายเรื่องการสอบ คำก็กลัวผมฆ่า คำจะพาผมไปซ่อน ผมก็ขำ ๆ รุ่งเช้า นายบุญถิ่น อัตถากร ก็เอาให้คนเอารถมามารับผม ท่านก็พูดว่าจะทำอย่างไรไม่ได้ทุน ผมก็ออกสิครับ ก่อนคำเรียน ม. 7 ม.8 สมัยก่อน คำเรียน ตว. เตรียมวิทยาศาสตร์ เตรียมอักษรศาสตร์ ท่านบุญถิ่น อัตถากรก็บอกว่า อ้าวไม่เป็นไร จะให้ทุนเอง พอจบ ปกศ.สูง ก็ คำให้คนไปเรียน 2 คน มี ผม และ รศ.ดร.วุฒิชัย มูลสินธุ์ ที่เป็นอาจารย์ที่ประสานมิตร ซึ่งเป็นเพื่อนกัน คำก็ไปเรียนสาขาประถมศึกษา ผมเรียนสาขามัธยมศึกษา เรียนจบ ก็ไปเป็นครูอยู่โรงเรียนมัธยมศึกษา จ.หนองคาย เป็นครูจริง อยู่ 4-5 ปี แต่เรียนไปเรียนปริญญาโท ต่อที่ประสานมิตรนะ อีก 2 ปี พอจบปริญญาโท อาจารย์ที่มศว. ประสานมิตร ก็อยากได้ผมเป็นอาจารย์ที่ประสานมิตร คำจะให้ป็นเลย เพื่อความมั่นใจ ผมก็สอบ ผมก็สอบได้ที่ 1 ให้โอนไป แต่ผมก็ต่อรองกับอาจารย์ ว่าผมอยากอยู่มหาสารคาม บ้านนอก ถ้าอยู่ตรงนั้น ป่านนี้ก็รวยแล้ว

บุญวาสนาจริง ๆ นะ เพราะว่าญาติอาจารย์กนิษฐา เป็นเศรษฐี เป็นนายใหญ่ มีที่ดินเยอะ จะให้ บอกว่า ถ้ามาอยู่ที่กรุงเทพฯ จะให้ที่ให้เลือกเอา แถวบางกระดี แถวลาดพร้าว จะเอาที่ไหนก็ได้ จะเอาก็ไร เราก็เป็นศักดิ์ศรี เพราะโอนมา เราอยากอยู่ บ้านนอก แล้วผมก็โอนมาอยู่สารคาม ผมก็ติด แล้วก็โอนมาอยู่นี่เลย แล้วก็ติดเลยอยู่ที่มหาสารคามเลย แล้วก็อีกนิดหนึ่ง ก่อนที่จะไปสอนที่โรงเรียนปทุมเทพพิทยาคาร ก่อนที่จะมาเป็นโรงเรียนหนองคายพิทยาคาร แต่ก่อนแยกเป็น โรงเรียนสตรี และ โรงเรียนชาย ยุบรวมกันเป็น โรงเรียนปทุมเทพพิทยาคาร ที่แรกคิดว่าจะมีเป็นครู ซึ่งได้เป็นทุนอยู่แล้ว ค่าต้องบรรจุให้อยู่แล้ว เพราะผมได้ทุนเรียนดี สมัยนั้นได้เงินเดือน 2500 บาท ก็เยอะอยู่นะ ที่นี้ตอนนั้นผมทำงานกับฝรั่ง ค่าเห็นผมพูดภาษาอังกฤษได้ ทำงานดี ทำวิจัย ด้วยค่าจะให้ผมไปสอนอยู่ที่ประเทศลาว ที่ USAGE เงินเดือน 900 บาทนะ แต่ค่าให้ ให้เงินเดือนผม 6,000 บาท เลย ผมก็ไม่ไป อาจเป็นเพราะใจไม่ถึง วิสัยทัศน์ ไม่มี พอไปถึงหนองคายแล้ว เราก็มาคิดว่าเราไปอยู่ โน่นเราจะไปไหนหรือ มันจะมันคงหรือ

คู่สมรส

อาจารย์กนิษฐา เค้าอยู่กับพี่ชาย เขาเรียนเก่งมาก เขาเป็นโรงเรียนสาธิต วิทยาลัยครูเพชรบุรี ถ้าเขาไปเรียนแพทย์ เขาก็ได้ เค้าไปเรียนเตรียมอุดมก็จะได้ แต่เขาอาภัพ เหมือนกับผมนี้แหละ แม่เขาอยู่บ้านนอก อยากอยู่กับแม่ มีวิธีเดียวคือ ต้องเรียนทางครู เขาก็ได้ทุนเหมือนผม นี้แหละ เขาเลยไปเรียน ประสานมิตร 4 ปี เค้าจบจากสวนสุนันทา ปวช. ต้น นี้นะ แล้วสอบได้ทุน ผมไปเรียนแค่ 2 ปี ส่วนผม เรียนจบ ปกศ.สูง เลยเรียน 2 ปี ถ้าผมไม่ไปเรียนประสานมิตร ชีวิตผมคงดีกว่านี้ ตอนนั้น เงินเดือนได้ 750 บาท ชีวิตผมผกผันมาก ถ้าผมออกไปเป็นครู ผมก็จะได้ดีเหมือนเดิม ผมสอบ พ.ม. ได้ เท่ากับ ป.ม. ดร.สาโรช บัวศรี เป็นคนตั้ง ทำไหมผมบอกว่า ถ้าผมออกมาทำงาน เงินเดือน 750 บาท เพราะผมจะได้ดูแล พ่อ แม่ ผม ไปเรียนหนังสือ เลยเลยเกิด ในที่สุดวิถีชีวิตก็เลยเจอ อาจารย์กนิษฐา โขควาสนาฟ้าลิขิต ผมเป็นคนง้อ อ.กนิษฐา ชื่อกล้วยเตี้ยไปฝากเค้า พอบ้านนอก รูปไม่หล่อ คารมเป็นต่อ

การปรนนิบัติ ผมทำให้ได้ทุกอย่าง ผมไม่ใช่คนขี้เหนียว ผมไม่
เป็นคนฟุ่มเฟือย ถ้ามีลูก ควรมี 2 คนจะพอดีซ่อมมหาลัย มั่นผ่าน
วุฒิสภา แล้ว ถ้าผมเป็นต่อ ดร. ภาวิช ทองโรจน์ จะไม่ได้เป็น
ท่านภาวิชมาก็พัฒนาเยอะมาก เช่นเภสัชศาสตร์
คณะแพทยศาสตร์

ผมจะตายอยู่ช่วงหนึ่ง ผมเป็น
โรคซึมเศร้า เหตุผลนิดเดียว ตอนนั้น
เอ็กซเรย์คอมพิวเตอร์มาใหม่ ผมไม่
สบายเนื้อ ไม่สบายตัว เลยไปตรวจเช็ค
ร่างกายดู ผมก็หาอยู่นั้นแหละ เป็น 3-4
ปี มันไม่สบาย ไม่มีความสุข เลิกเล่น
กอล์ฟไปพักหนึ่ง อ.กนิษฐา บอกว่า ไป
ตรวจอย่างละเอียดดูสิ ผมก็เลยไปตรวจที่โรงพยาบาล
ศรีนครินทร์ หมดก็บอกว่าเป็น Goal Stone หมายถึง นิ้วใน
ถุงน้ำดี ถ้าไม่อุดถุงน้ำดี ก็จะเป็นมะเร็ง ตอนสมัยนั้นผมก็รักษา
ตัวอยู่นานมาก ไม่งั้นคงออกจากราชการไปแล้ว แต่ผมก็ได้
อาจารย์สาคร กือเจริญ และชื่อเจี๊ยบ โดยเฉพาะ อาจารย์
สาคร ผมไม่ได้ไม่ไปทำงาน เอาเอกสารมาลงชื่อที่บ้าน ในชีวิต

ราชการไม่เคยขาด แม้แต่วันเดียว อาจารย์กนิษฐา เหมือนกัน การผ่าสมัยก่อน บริษัทเอกชนมาทดลอง โดยวิธีส่องกล้อง เจาะเข้าไป แล้วก็ผ่าออกมา ก็ตัดทิ้งเลย ลูกสะใภ้ผมก็บอก แนะนำ ว่าเอาออก เขาก็ทำตำแหน่งอาจารย์หมอ แต่ตำแหน่ง ก็ส่วนตำแหน่ง เดียวนี้เป็นรองคณบดีคณะแพทยศาสตร์ ตอนนั้น เขาก็เป็นรองศาสตราจารย์ กำลังจะเป็นศาสตราจารย์ เขาทำ ง่ายกว่าเราเหตุที่ทำงาน ที่โรงพิมพ์ก็ง่าย วารสารก็ง่าย เพราะ เขาเอื้อต่อกัน เหตุที่ผมพบกับอาจารย์กนิษฐาเนื่องจากผมเป็นคน คือ ผมเป็นคนเชิญ มร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมทย์ มาบรรยายเชิญ โนน เชิญนี้ ประสานมิตรใช้คนเป็น จะให้นักศึกษาไปเชิญท่าน ก็เลยไปเจออาจารย์กนิษฐา ก็อยู่นั้น ผมก็ตั้งปณิธาน ไว้ว่า ไว้แล้วว่า ผมจะไม่แต่งงานกับคนที่ไม่มีเงินเดือน เพราะพี่ชาย ผมไม่มีเงินเดือน เพราะแต่งงานกับคนไม่มีเงินเดือน เพราะ ครอบครัวผมจน ทุกข์มาก ทำงานได้ 1 ปี แล้วก็แต่งงาน คิด ตั้งแต่เด็กนะว่า จะแต่งงาน หนึ่งต้องจบปริญญาตรี สองต้องมี เงินเดือน ตั้งแต่อายุมัธยม ผมเป็นคนบริสุทธิ์มาก เพราะผมไม่เคยทำร้ายใครในเรื่องความรัก แต่มีคนมาชอบผมอยู่นะ เรื่อง ของเรื่อง อาจารย์กนิษฐา เป็นคนอุปถัมภ์ฉัน ผมเป็นคนบ้าน

นอกฐานะของอาจารย์กนิษฐา ห่างชั้นกับผม แม่ของอาจารย์กนิษฐา ออกดอกเบ็ญร้อยละ 5 เป็นลูกสาวแพทย์ตำบล เขาเป็นคนค้าขาย ส่วนพ่อผมยืมเงิน ร้อยละ 5 นี้ส่วนทางกันในเรื่องชีวิตครอบครัว ที่นี่ อาจารย์กนิษฐากับพี่ชาย ก็ไปเรียนพี่ชายคนโต แต่ อาจารย์กนิษฐา เป็นน้องคนสุดท้อง ไปเจอกันตรงนั้น ส่วนพี่สาวมี 2 คน แต่ไม่ได้เรียนหนังสือ ก็ไปเจอกันตรงนั้น

เป็นอาจารย์ มศว. มค

ผมมาเป็นอาจารย์ที่นี่ ตอนนั้นก็บ้านนอกนะ แต่ก่อนมีวิชาเอกไม่กี่วิชา เริ่มจริง ๆ มีวิชาชีววิทยา เพราะตั้งก่อนและวิชาภูมิศาสตร์ ซึ่งเป็นวิชาของอาจารย์ สมุทฺร แล้วก็มาแตกสาขาวิชาออกไปหมดเลย ได้เพราะผมนะ บัญชีแยกออกมาผมก็ทำ แต่ก่อนทั้ง ภูมิศาสตร์และสังคม กับคณะมนุษยศาสตร์ แยกกันก่อนนะ เขามาทีหลังนะ เพิ่งมารวมเข้าด้วยกัน แยกออกไป ใหญ่โตมโหฬาร ตอนนี่คณะการบัญชีก็ใหญ่ที่สุดในมหาวิทยาลัย

กว่าจะเป็น มมส

ผมสั่งให้เรือถอนรั้วสำนักวิทยบริการ ตึก 8 เหลี่ยม ซึ่งการสร้างไม่ได้ขออนุมัติ ผิดกฎหมาย ผิดอย่างนั้น อย่างนี้ ในชีวิตเป็นอาจารย์ พอโอนมา อ.บัวชุม กับแฟนท่าน ตายไปแล้วเป็นการเงิน 2 คน นี่มาเรียนสังคมศึกษากับผม ส่วนใหญ่ ผมจะสอนที่นี้ ส่วนใหญ่เป็นผู้บริหาร หัวหน้าภาค รองอธิการ ฝ่ายวิชาการ กับ อาจารย์ชาตรี เมื่อนาโพธิ์ อยากให้เพื่อน คือ ดร.วีระ บุณยะกาญจน มาแทนผมก็ไม่ได้ ก็เลยให้ผมมาเป็น รองคณบดี คณะสังคมศาสตร์ ที่มี อาจารย์สาคร กือเจริญ ช่วยเหลือผมอยู่ อาจารย์ประสิทธิ์ แก้วสิงห์ อาจารย์อึ้ง อุดมไพจิตรกุล ที่นี้พอผมหลุดออกจากตำแหน่งแล้ว ผมก็เลย โอนมาเป็นอาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ แต่ก่อนนั้น ผมก็เป็น กรรมการสภา 2 สมัย ตัวแทนของคณาจารย์ สมัยท่านมีชัย ฤชุพันธ์ เสร็จแล้ว ตอนนั้นและ เกือบผมตาย ท่าน ดร.ภาวิศ ทองโรจน์ กับ ท่านมีชัย ฤชุพันธ์ คณะทั้งหมด ขอเปลี่ยนชื่อ มหาวิทยาลัยเป็น มหาวิทยาลัยสิรินธร เรื่องนี้เป็นเรื่องจริง หรือไม่เขียนแล้วแต่ผมเป็นคนเขียน ผมอธิบายชื่อนั้นมี ภัทรสิรินธร อยู่แล้ว แต่จะเอา ชื่อสิรินธร ให้ พระองค์ท่าน

ท่านมีชัย ฤชุพันธุ์ กล่าวว่า ไก่กับไข่ อะไรเกิดก่อน หมายความว่า
ว่า ขอพระราชทานก่อน หรือตั้งชื่อก่อนแล้วจึงไปขอ
พระราชทาน ท่านพูดก่อนนะคำนี้ท่านกล่าวต่อไปว่า ถ้าใคร
ขัดขวางคอขาดนะ ในใจผมโกรธมากเลย ผมนะถึงอาจารย์
เกษม สุวรรณกุล นายกสภามหาวิทยาลัย เขาจะไม่ให้ตั้ง
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เขาไม่ใช่ตั้ง เด็ดขาด ผมพูดว่าท่าน
ชื่อใหม่ต่างประเทศยังตั้งมหาวิทยาลัยควายได้ คือ Buffalo
University at Chicago มันมีจริง ๆ ผมก็ค้านไป ทำไหมจะ
ตั้งมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ชื่อบ้านเมืองจึงตั้งไม่ได้ อาจารย์
ท่านอื่น ๆ ก็ว่าผมทำไหมถึงกล้าเถียง แต่ท่านก็กล้าให้ตั้งนะ ผม
ก็เลยให้อาจารย์เฉวียน โพธิ์ศรีอุ้น พิมพ์เรื่องให้ ว่า นายกสภา
อนุมัติให้ตั้งชื่อมหาวิทยาลัยแล้ว สงสัยผมจะถือไปเองที่
ทบวงมหาวิทยาลัย ก็ตั้งชื่อ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อจะ
ส่งทัน ครม.ท่านายกฯ ชวน หลีกภัย ท่านเป็นคนมีมโน
เห็นใครรีบไหว้ก่อน ท่านมาบรปือ นาสีนวน ท่านเป็นคนสุภาพ
มาก คณะที่ไปตอนนั้น ก็มี อาจารย์ยุวดี ตปนิยากร
ศ.ดร.ฉวีลักษณ์ บุณยะกาญจน คำไม่เรียกถามสักคำเลย ก็ให้
ตั้งชื่อนี้เลย ถูกด่าอีกนิดหนึ่ง ท่านธานินทร์ นิมมานเหมินทร์

พร้อมให้เงินมา 40,000 ล้านบาท ท่านว่า ว่า “คุณจรูญ”
ได้เงินแค่นี้จะพออะไร จะสร้างอะไร ทำใหม่ไม่เองบต่อเนือง
ผมเลยตอบว่า ผมกลัวไม่ได้ครับ เอาแค่นี้ละ

การจัดการเรียนการสอนสมัยก่อน

นี้เป็นข้อยังไม่เจริญสมัยนั้น แม้แต่ไม่ดูงาน

ต่างประเทศ กำลังจะทำ เออวิชฌ มาช่วย เราเตรียมการกัน
แล้ว เพราะฉะนั้น เรื่องนี้ ไม่ได้ทำอะไรเลย เพราะผมเป็นแค่ 2
ปี 2534-2536 ตามวาระมัน แค่ 2 ปี มันกำลังจะเริ่มทำ กำลัง
จะซื้อนั่น ซืื่อนี้ ซื้อรถให้คณะ ต่าง ๆ กำลังจะเริ่ม ก็บุญแล้วที่
ออก คนที่มาแทนก็ดี พ่อใหญ่ถวิล ยิ่งแย เพราะ เขาเป็นคน
นุ่มนวล เขาไม่ทำอะไรเลย ไม่เคยทะเลาะกับใคร ความรุนแรง
ก็อาจจะบ้าง ปัญหาก็มีเยอะ เพราะเขาไม่มีเงินประจำ
ตำแหน่ง ทำงานฟรี ความราบรื่นที่อยู่ ดีมากเลย ลูกน้องพรรค
พวกผม ได้ดีหมด เอาคนที่มิมันสมองอยู่แล้ว ขึ้นมาเป็น
อาจารย์ชัยยุทธ์ ศิริสุทธิ อาจารย์กาญจน์ เรื่องมนตรี
ผมดูหลายคน ที่ก้าวหน้า คุณประภารัตน์ เค้าสิม คุณทิพวรรณ
เจริญศักดิ์ คุณสุรีพร ศิระบุชา และอาจารย์มณฑิเยียร เค้าเป็น
กิจการนักศึกษา แล้วโอนมาเป็นอาจารย์ เค้าเป็นคนประหยัด

ท่านเชียรฉาย ก็ร่ำรวยแล้ว ผมก็พยายามติดตาม ผมว่าไอเค
มากมีคุณธรรม มีศักดิ์ศรี คนไม่มีคุณธรรมก็จะมีกรรม เราเริ่ม
เป็น มมส ปี 2537 ที่มหาวิทยาลัยบูรพา กับ มหาวิทยาลัย
นเรศวร เป็นมหาวิทยาลัยก่อนเรา

คนสนิทกับพระเทพฯ กับ ดร.จรรยา ท่านพูดกับผมว่า
ผมเป็นคนเปิดประตูให้สมเด็จพระราชินี ที่มาพระราชทาน
ปริญญาบัตรกับ ในหลวง เขามอบให้ผม สมัยท่าน อาจารย์
ดร. ทรงศักดิ์ ที่ทรงพระเครื่อง ท่านยังพูดว่า ขอบใจนะ กับผม
อยู่เชื้อเจ้า บางทีก็สนิทกัน เจ้าฟ้าชาย ผมก็รับสายสะพาย
แต่อาจารย์กนิษฐา ก็ได้ แต่ไม่เอา ให้ก็เซ็นคืนเลย ถ้าได้สาย
สูงขึ้นเอาสายเก่ามาคืน ที่นี่ ผมทราบที่ สมเด็จพระเทพฯ นี้
ถ้าท่านรู้ว่ามีคนค้าน จะทราบหรือไม่ทราบ ผมไม่รู้ แต่ท่าน
รับสั่งมาประโยคเดียว คือ ชื่อเก่าดีอยู่แล้ว แต่บางคนเข้าใจว่า
ผมเขียนไปถวายพระเทพฯ ผมก็ยังว่าผมอีก แต่ผมก็เดินหน้า
ต่อ ไปทำงานที่อื่น บางคนจะให้เงินเดือน ๆ ละ 1 แสน
ผมยังไม่เอา ผมไม่กลัว เพราะผมมีเพื่อนเยอะ เพื่อน ๆ
รองศาสตราจารย์ ราชบัณฑิต ทั้งหลาย เช่น ดร.สมศักดิ์
วิสาลาพร ก็เพื่อนผม ลูกศิษย์ ลูกหา ก็มีเยอะ ทั้ง

มหาวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยราชภัฏ ภาษาอังกฤษใช้ Herdle แปลว่าอุปสรรค Disdunty ก็อุปสรรค ถ้าไม่ได้จริง ๆ ก็ Problem Are there to be over come ผมคิดเช่นนั้น ปัญหามีไว้เพื่อแก้ไข

ด้านศิลปวัฒนธรรม

ในด้านศิลปวัฒนธรรม ผมไม่เก่ง แต่ผมสนับสนุนทุก อย่าง เพื่อให้ก้าวหน้า อย่างสร้างพระธาตุนาดูน นี่ ผมว่า คนที่ สร้างไม่มีวิสัยทัศน์ ถ้าจะสร้างให้เป็นประโยชน์ ส่วนตัว ผมว่า ควรสร้างโล่ง ข้างใน ให้ พระ คน เข้าไปนั่งข้างในทำกิจกรรม นั่งสมาธิ เขาคิดอย่างไร กลัวล้ม หรืออย่างไร หรือบางกลุ่ม ผมค้านตั้งแต่มีแรก เช่น เอาบ้านเก่ามาสร้างหมดเป็นล้าน ๆ เช่น อาจารย์วีศิลป์ สีบัวฒนะ มาอนุรักษ์ มาสร้าง ปลูก เยอะมากเวลามันขึ้นกัตเฟอร์นิเจอร์ เช่น ปลูกไผ่ ไม่ขึ้นสักต้น เถียงกันเรื่องจะขายหน่อไม้ มันจะมีหน่อไม้ไผ่สักต้น มาเถียงกัน ทำไหม อีสานเขียว นายๆ ชาวลิต ยงโยยุทธ ให้ อาจารย์อุษา กลิ่นหอม ชายทหาร ถือปิ่นมาขู่ผม จะเซ็น หรือไม่เซ็น ที่ สนามบิน เอาหญ้ามาปลูก น้ำก็ท่วม ปีละ ปีละ 5 ล้าน ทำอยู่

5 ปี สมัยโน้น ผมบอกอาจารย์ ชาตรี เมืองนาโพธิ์ อาจารย์
เนาวรัตน์ (ภริยา) บางคนช่วย เพราะ ปิดบัง อาจารย์วิชา
วิสเพื่อญ วัณนี้คือ โลกมนุษย์ ตึก 8 เหลี่ยม ไปใครแล้ว ให้
ศึกษาศาสตร์ไปแล้ว จะเอาแต่ 8 เหลี่ยม ๆ ความไม่ดี อย่าไป
ตาม ถ้ามือไม่ถึง เพราะเราเป็นคนมีความรู้ อย่าเอาเกียรติยศ
ชื่อเสียง ถ้ามีดี คือ ช่วยสนับสนุน

การจัดหาที่ดิน

มีครั้งหนึ่ง เขาหาว่าผมมีที่ดิน รวยเพราะที่ดิน
ทำลายชื่อเสียงผม ผมก็ฟ้องไปหลายที ผมไม่มีที่ดินที่ขามเรียง
ฝามือเดียว มีคนฟ้องผม แต่ผมหาที่ไหน หาที่เชื่อก่อน
ไปทางวาปี ตกลงกันแล้ว มันมีห้วยกันอยู่ ที่กักน้ำ นั้นได้แล้ว
ตกลงกันแล้ว อาจถูกแล้ว ศาลากลางก็อยู่ตรงนั้น หนองแวงก็
อยู่ตรงนั้น บังเอิญลูกสะใภ้ผมมีที่ตรงนั้น เค้าซื้อกันแล้ว อนุมัติ
กันแล้ว เค้าจะให้ 20 ไร่ ผมไม่เอา ผมไม่ซื้อ ผมก็เลยพาคุณ
ศรีเมือง เจริญศิริ นี้ ไปซื้อทางหนองแวง แม้แต่รูปเขา
ลงหนังสือพิมพ์ทั้ง ๆ สนิทกัน เขาก็จะตัดเอา ที่ได้เป็น สว.
แล้วยุบไปแล้ว บางทีความเข้าใจผิด ถ้าเอาตรงนั้นก็โด่งดัง
มหาศาล เหตุผล ทำไหมเอาตรงขามเรียง ทำไหมไม่เอาขาม

เรียง เพราะว่า ขามเรียงใกล้ขอนแก่น ผมคิดห่างออกไปหน่อย คิดอย่างนี้จริง ๆ ความคิดจริง ๆ และมันมีน้ำ สำหรับผม มีน้ำซี ที่มี 20 ไร่ แต่ไม่ใช่ของผม แต่เป็นของ ศรีเมือง ถ้าเอา ตรงนี้ก็แจ้งไปแล้ว เรื่องที่ เรื่องทาง ในจังหวัดมหาสารคาม แล้วแต่บุญวาสนา ที่กลางเมืองมหาสารคาม โฉนด ก็ของผมหมด แต่ก็โอนให้เค้าคืนไปหมด ไม่เอาสักบาท ตีมีบุญไม่โดนฆ่าตาย ที่นี้เล่าให้ฟังว่า ตรง เรื่องจริง คนรวยที่สุดน่าจะเป็น รศ.ดร บุญยงค์ เกศเทศ ให้เขียนความจริง คือ ดร. จรูญหา ได้ทางนี้ แต่ ดร.ภาวิช ทองโรจน์ ก็เลือกเอาทางขามเรียง

ตั๊กสิลา

เป็นเมืองนักปราชญ์ ราชบัณฑิต เป็นเมืองนักต่อสู้ทางการเมือง แล้วก็เมืองเรียนหนังสือ แล้วเป็นเมืองที่ท่าน บุญถิ่น อัตถากร มาสร้างเมืองมหาสารคาม ผมก็มีส่วน เดิมช่วงไปตั้งที่อุดร ตั้งปริญญาตรี นะ แต่ผมชี้ให้เห็นว่า เมืองมหาสารคาม ก่อนอื่นเป็นเมืองที่อยู่ศูนย์กลางพอดี เป็นใจกลางของภาคอีสานก็ดี โดยเฉพาะโกสุม เป็นสะดืออีสานขีดล้อมรอบ เอาปลายวงเวียนมา อยู่ตรงกลางพอดี

ล้อม ๆ ในเขตภาคอีสาน ทั้ง 20 จังหวัด ควรมาสร้างที่นี้ อธิบตี
ตอนนั้น ก็บอกให้ผมไปหาท่านบ่อย ๆ เพราะท่านให้ทุน
ตอนเรียนปริญญาตรี ผมไม่อยากไปอยู่กรมการฝึกหัดครู
เพราะผมคิดอยากไปหาเงิน เลยไปอยู่โรงเรียนมัธยม ท่านจะให้
อยู่วิทยาลัยครูอุบลราชธานี หรือ วิทยาลัยครูมหาสารคาม
แต่ตอนนั้นผมไม่อยากอยู่ วิทยาลัยครู ตอนนั้นยังไม่มีภาคคำ
ภาคคำ ของมศว. ผมเป็นคนตั้งนะครับ ทั้งวิทยาเขตนี้
คนอื่นยอมแพ้หมด เพราะว่าเค้าไม่ให้ตั้ง เค้าคิดว่าเด็กจะเรียน
บ้าง ไม่เรียนบ้าง จะเสียหาย แต่ก่อนจะมีพวกกลุ่ม
ศึกษานิเทศก์ เค้าอยากมาเรียนไม่มีสิทธิ์ มาเรียน ท่าน
ดร.ชาติรี เมืองนาโพธิ์ พุดกับอาจารย์สมพร (ไม่ทราบนามสกุล)
ตอนนั้นมีแต่คนค้าน เพื่อผมก็ค้าน ในที่สุดตั้งขึ้นมา มีคนเรียน
มาเรียนเยอะไปหมดในภาคอีสาน ที่อื่น ๆ ก็เลียนแบบ รองผู้ว่า
นายอำเภอ รองผู้ว่า ก็มาเรียนที่นี้ ตั้งแต่เป็นนายอำเภอ
เรื่องบุญ (ไม่ทราบนามสกุล) พวกประชาบาลก็จบ ดอกเตอร์
เยอะ ของเรายังมีมาตรฐานดีอยู่ โดยเฉพาะ ทางคณะ
ศึกษาศาสตร์ ทุกสาขาที่ดี โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ ต้นตออยู่
ที่นี้ภาษาอังกฤษเก่ง พอ ๆ กับ ปทุมวัน ปทุมวันเค้าเก่งมาก

แต่พอมารวมกับประสานมิตรก็ค่อนข้างเก่ง เพื่อนผมก็เก่ง
ภาษาอังกฤษอยู่นั้น เรื่องภาคพิเศษ ผมมีส่วนมากที่สูดอย่าง
หนึ่ง แต่ก็ช่วยกันทั้งนั้น เค้าคิดว่าจะเลเทะ มาตั้งภาคพิเศษ
ตัวเค้าไปเรียนจุฬาไม่จบ สุดท้ายก็มาเรียนที่มหาสารคามที่ผม
ตั้งขึ้น มันจะเจริญก้าวหน้า จะจบดอกเตอร์ มันอยู่ที่คนเรียน
เรียนที่ไหนก็ช่างก็จบ เรียนกับอาจารย์ แค่ 1 % เอง จะเรียน
เก่งมันต้อง Self Study เรียนด้วยตนเอง 99 % เหมือนกับว่า
คุณไปเรียนหนังสือ 1 ปี คุณอ่านหนังสือ 3 วัน ก็ได้ 3 วัน
คุณเรียน 1 ปี แต่อ่านทุกวัน เสวนาบ้าง ก็จะต้องเก่ง บางคนไป
เรียนภาษาอังกฤษเมืองนอก ผมเป็นประธานนะ ผมบังคับเพื่อน
ให้พูดภาษาอังกฤษ You have Study English เวลาเขา
อยู่ในกลุ่มต้องพูดภาษาอังกฤษ อยากรู้แต่พูดภาษาไทยกัน
เหมือนคนภาคอีสาน เพื่อนบางคนว่าผมเป็นคนบ้านนอก
พูดแต่ภาษาอังกฤษ ในที่สุด 2 เดือน ชื่อเหล่า ไวน์ มาเลี้ยงผม
ตอนนี้เริ่มฝันเป็นภาษาอังกฤษ ไม่อาย มาขอบคุณผม เริ่มฝัน
เป็นภาษาอังกฤษ มันขึ้นอยู่กับว่า เราพูด เราขยัน เราก็ได้
เพราะฉะนั้นบางเรื่อง ก็อย่าเพิ่งประมาท รู้จักฟังเขาเรียกว่า
Don't Talk on The Time, Lisen to Them, Lisen to

your Menter and Learn for Them คำว่า Menter แปลว่า อาจารย์ หรือ พี่เลี้ยงก็ได้ นี่สำคัญ ก็ 3 อย่าง ก็เหมือน พระพุทธเจ้าพูด เหมือนหมด จะเอา Success in life หรือ Success in Education เลือกเอา ถ้าเอาในชีวิต 1 จะต้อง Dream Feed ฝันให้ไกลไปให้ถึง เหมือนกับคำสุภาษิตที่ว่า อันของสูงจะป็นปายจะได้หรือ 2. Work Hard ทำงานให้หนัก งานหนักถือว่าเป็นสิ่งที่มีคุณค่า Learn Every Day เรียนทุก เวลา นาที เรียนตลอดเวลา มีคนหนึ่งสอนผม อ.วีระ บุญยะกาญจน นี่แหละ อาจารย์ผม บอกว่า อ่านทุกอย่างที่ ขวางหน้า Enjoy Life ให้มีความสุขในชีวิต ขอให้ทำอย่างมี ความสุข

ASEAN

ประเทศไทยเราเป็นศูนย์กลาง ได้เปรียบทุกอย่าง อยากให้มี High Speed Train ซึ่งที่อื่นเค้ามีแล้ว มันต้องสร้าง จะได้เจริญก้าวหน้า บ้านเรากินแห้วมาหลายปีแล้วมหาสารคาม รถไฟไม่ผ่าน มหาวิทยาลัยมหาสารคามเดินมาถูกทาง เจริญก้าวหน้า สมควร แต่ผมอยากให้เราเฉลี่ยทุกข์ เฉลี่ยสุข ให้ทั่วถึงกัน ทำอย่างไรจะได้รักษากันให้พอยู่พอกิน

จดหมายเหตุมหาวิทยาลัย

1. อยากให้พวกเราอยู่อย่างมีศักดิ์ศรี ของความเป็นมนุษย์ คนจะมีศักดิ์ศรีได้ ต้องมีศักดิ์ศรี
2. พออยู่พอกิน มีเงิน มีทอง ตามแรงงานที่ลงไป เงินให้ความสะดวก ให้ชีวิตที่ดีของคนได้

งานอดิเรก

งานในอนาคตของผมต่อไปนี้ อายุ 74 ปี แล้ว คือตามใจตนเอง อยากตื่นเมื่อไหร่ ก็ตื่น อยากกิน ก็กิน อยากเที่ยว ก็เที่ยว อยากไปเยี่ยมลูก ก็จะไปเยี่ยม ติ๊กอล์ฟ ติ๊กผ่อง ที่ผมมีอยู่ 5 ไร่ มีสระอยู่ลูกหนึ่ง กำลังคิดอยู่ คิดไม่ตกสรุปว่า คนเราถ้ารู้จักพอ มันก็มีความสุข ผมคิดอย่างนั้น ก็หาอีกประเภทหนึ่งที่ชอบ คือ เทนนิส ลูกชายผม เป็นแชมป์เทนนิสแห่งประเทศไทย เป็นนักเทนนิส คู่กับ คุณธนากร ศรีชาพันธุ์ พี่ชายของ ภราดร ศรีชาพันธุ์ มีอาจารย์กิตติ (ไม่ทราบนามสกุล) สอนให้ ทำให้ไยเย็น เสียสละ เป็นการฝึกจิตใจ ฝึกใจให้ไยเย็น มีเหตุ มีผลขึ้น ผมเป็นคน EQ ต่ำ IQ สูง

สุขภาพกับการดำเนินชีวิต

ผมดูแลไม่ดี กินยาให้ตรงกับเรา หมอดีที่สุด คือ หมอทหาร ทุกด้าน ทหารเค้าได้อธิพล พิเศษ 1.โรงพยาบาล สรรพสิทธิ์ เพราะอยู่ในค่ายทหาร 2. ปั่นจักรยาน และเล่น กอล์ฟ มหาวิทยาลัยผมเป็นมหาวิทยาลัยที่สวยงามของจังหวัด อุบลราชธานี หรือเกือบจะเป็นของประเทศไทย รองจากแม่ฟ้าหลวง เพราะมีแม่น้ำมูลล้อมรอบ ตั้งอยู่หน้าห้างสรรพสินค้า เซ็นทรัล อยู่ช่วยเค้ามา 12 ปี แล้ว ช่วยเค้าหาเงินไม่ต่ำกว่า ปีละ 500 ล้านบาท คนนิยมการบริหารจัดการ สกลนคร อุดร นครพนม อ.วิมลรัตน์ อีกคนหนึ่งอยู่กรุงเทพมหานคร คนหนึ่ง อยู่ระยอง

ผมอยากเป็นเจ้าของประเทศ โดยให้ผมมีสิทธิ์ เลือกตั้ง เพราะเป็นพื้นฐานของชีวิต สิทธิพื้นฐาน คิดอย่างไร ก็อยากจะทำ มันมี Compomize / Voteing is the most places right the dark of very citticen all of moral education All our political เป็นสิทธิอันล้ำค่า และถือว่าเป็นหลักทางศีลธรรม เป็นข้อผูกพันทาง ที่จะเสริมสร้างความ ซื่อสัตย์

แหล่งที่มาของข้อมูล

จรรยา คุณมี. เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, เอื้ออารีย์ ปานพิมพ์ใหญ่
เป็นผู้สัมภาษณ์, บ้านโนนศรีสวัสดิ์ อำเภอเมือง
จังหวัดมหาสารคาม เมื่อวันที่ 19 มิถุนายน พ.ศ.
2557.

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. **หนังสือที่ระลึกงาน**

มุขิตาจิต 3 สมัย. มหาสารคาม :

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2544.

รองศาสตราจารย์ ดร. บุญชม ศรีสะอาด
รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม
(พ.ศ. 2536-พ.ศ. 2537)
รักษาการในตำแหน่งอธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม
(9 ธันวาคม พ.ศ. 2537 – 6 มิถุนายน พ.ศ. 2538)

รศ.ดร. บุญชม ศรีสะอาด

(พ.ศ. 2536-พ.ศ. 2537) รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม

(9 ธันวาคม พ.ศ. 2537-6 มิถุนายน

พ.ศ. 2538) รักษาการในตำแหน่งอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ประวัติส่วนตัว

นายบุญชม ศรีสะอาด ตำแหน่ง รองศาสตราจารย์
ระดับ 9 เกิดเมื่อวันที่ 12 กันยายน
พ.ศ. 2488 ที่อำเภอพิบูลมังสาหาร
จังหวัดอุบลราชธานี เป็นบุตรของ
นายดาด ศรีสะอาด และนางทองปาน
ศรีสะอาด สมรสกับ ดร.สุรทอง
ศรีสะอาด มีบุตร 2 คน คือ
นางศิริณญา วีระอาชากุล และ
นางรัตติมา ครูช

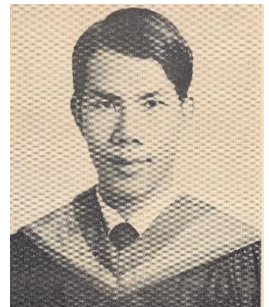

ประวัติการศึกษา

- 2505 จบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 6 (ม.6) จากโรงเรียนพิบูลมังสาหาร
อ.พิบูลมังสาหาร จ.อุบลราชธานี

- 2507, 2509 ประกาศนียบัตร
วิชาการศึกษา (ป.กศ.) และประกาศนียบัตร
วิชาชีพชั้นสูง (ป.กศ.สูง) จากวิทยาลัยครูอุบลราชธานี

- 2511 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี
การศึกษابัณฑิต (กศ.บ.) การมัธยมศึกษา (วิทยาศาสตร์-
คณิตศาสตร์) จากวิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร

- 2513 จบการศึกษาระดับปริญญาโท การศึกษา
มหาบัณฑิต (กศ.ม.) (การวัดผลการศึกษา) จากวิทยาลัย
วิชาการศึกษา ประสานมิตร

- 2524 จบการศึกษาระดับปริญญาเอก
การศึกษาดุษฎีบัณฑิต (กศ.ด.) (การวิจัยและพัฒนา
หลักสูตร) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร

- 2525 การอบรมและศึกษาดูงาน TULS
(การวางหลักสูตรและการสอน) มหาวิทยาลัย Monash
ประเทศออสเตรเลีย

- 2538 การ
อบรมศึกษาดูงานด้านการ
พัฒนาหลักสูตรที่ Illinois
State University
ประเทศสหรัฐอเมริกา

ประวัติการรับราชการ

รับราชการในตำแหน่งอาจารย์วิทยาลัยวิชาการศึกษา
มหาสารคาม (มหาวิทยาลัยมหาสารคาม) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2514
รวมเวลาที่ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยแห่งนี้ 39 ปี 8 เดือน

ประสบการณ์ในประเทศ-ต่างประเทศ

ประสบการณ์ทางการบริหาร

- นายทะเบียน
(พ.ศ. 2518 – พ.ศ.2519)

- หัวหน้า
ภาควิชาพื้นฐานของ
การศึกษา (พ.ศ. 2519 –
พ.ศ. 2521)

- ผู้ช่วยรอง
อธิการบดีฝ่ายวางแผน
และพัฒนา (พ.ศ. 2519 – พ.ศ. 2521)

- ผู้ช่วยรองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

(พ.ศ. 2524 – พ.ศ. 2526)

- ผู้ช่วยผู้อำนวยการศูนย์วิชาการส่วนภูมิภาค

จังหวัดมหาสารคาม ขงมหาวิทยาลัยรามคำแหง

(พ.ศ. 2524 –พ.ศ. 2526)

- ผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์บริหารศึกษภาค

ตะวันออกเฉียงเหนือ 2 ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

(พ.ศ. 2525 – พ.ศ. 2526)

- ประธานสภาคณาจารย์ มศว. มหาสารคาม

(พ.ศ. 2524)

- กรรมการดำเนินงานบัณฑิตวิทยาลัย

(พ.ศ. 2530 – พ.ศ. 2533)

- กรรมการบริหารมหาวิทยาลัย (วิทยาเขต

มหาสารคาม) พ.ศ.2524 – 2526, พ.ศ. 2530 –

พ.ศ. 2534

- ผู้อำนวยการโครงการสถาบันวิจัยและพัฒนากการ

เรียนการสอน (พ.ศ. 2528 – พ.ศ. 2530)

- ผู้ช่วยรองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและประเมินผล

(พ.ศ. 2530–พ.ศ. 2534)

- รองประธานกรรมการโครงการสถาบันวิจัยรุกขเวช

(พ.ศ. 2535–พ.ศ. 2536)

- รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

มหาสารคาม พ.ศ. 2536 – พ.ศ. 2537) (ผู้บงการสูงสุด

ของ มศว. มหาสารคาม)

- รักษาการในตำแหน่งอธิการบดีมหาวิทยาลัย

มหาสารคาม (9 ธันวาคม พ.ศ. 2537– 6 มิถุนายน

พ.ศ. 2538)

ประสบการณ์ทางวิชาชีพระดับมหาวิทยาลัย

- อาจารย์พิเศษวิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม

- อาจารย์สอนเสริมของมหาวิทยาลัยสุโขทัย

ธรรมาธิราช

- อาจารย์บัณฑิตพิเศษของบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

- กรรมการควบคุมปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ/มหาวิทยาลัยขอนแก่น/มหาวิทยาลัยรามคำแหง/มหาวิทยาลัยนเรศวร
- กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาผลงานทางวิชาการ มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ/มหาวิทยาลัยเชียงใหม่/มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี/มหาวิทยาลัยนเรศวร / มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์/มหาวิทยาลัยขอนแก่น ฯลฯ
- ร่วมประชุมนำเสนอผลงานวิจัยที่ประเทศออสเตรเลีย จีน เนเธอร์แลนด์ ญี่ปุ่น และสหรัฐอเมริกา
- ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินบทความวิชาการวารสาร

ประสบการณ์อื่น ๆ

ผู้เชี่ยวชาญและวิทยากร

- ผู้เชี่ยวชาญการวิจัยของ สปจ.มหาสารคาม และสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ
- ผู้เชี่ยวชาญและที่ปรึกษาโครงการพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษา (คพศ.) ของ สปจ.มหาสารคาม

- ผู้เชี่ยวชาญที่ปรึกษาโครงการพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษา (คพศ.) ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2526
- ได้รับการบันทึกใน Directory ของ INNOTEC เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยและพัฒนาการศึกษาของ ASIAN ปี พ.ศ. 2528
- ผู้เชี่ยวชาญประเมินโครงการศึกษานิเทศก์ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
- ได้รับเชิญเป็นวิทยากรบรรยายเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผล การวิจัยการพัฒนาการสอน (ด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้าน) ให้กับมหาวิทยาลัย วิทยาลัย เขตการศึกษา กลุ่มโรงเรียน สำนักงานสาธารณสุข สมาคมวิชาชีพ อย่างต่อเนื่อง รวมประมาณ 200 กว่าครั้ง
- กรรมการพัฒนาหลักสูตรปริญญาเอกสาขาหลักสูตรและการสอน มศว. มหาสารคาม
- กรรมการพัฒนาหลักสูตรปริญญาเอกสาขานวัตกรรมการหลักสูตรและการสอน

- กรรมการบริหารชมรมผู้สนใจงานวิจัยทางการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
- กรรมการพิจารณาโครงการตามแผนงานหลัก
โครงการน้ำพระทัยจากในหลวงฯ ของกองทัพภาคที่ 2 และ
กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาคที่ 2
- กรรมการพัฒนางานวิจัยระหว่างวิทยาเขต
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (พ.ศ. 2532)
- กรรมการคัดเลือกโครงการหมู่บ้านอีสานเขียว
ของศูนย์อำนวยการช่วยเหลือประชาชนตามแนวพระราชดำริฯ
(คจร.)
- คณะทำงานและเลขานุการโครงการมหาวิทยาลัย
(อีสานเขียว) ประเภทฝึกอบรมและประเมินผลของศูนย์
อำนวยการช่วยเหลือประชาชนตามแนวพระราชดำริฯ (คจร.)
(พ.ศ. 2531 – พ.ศ.2536)
- ประธานกรรมการประเมินผลการจัดงานบุญเบิกฟ้า
และกาชาด จังหวัดมหาสารคาม พ.ศ. 2534 –พ.ศ. 2536
- คณะทำงานส่งเสริมการท่องเที่ยวและ
ศิลปหัตถกรรม จังหวัดมหาสารคาม (พ.ศ. 2534)

- กรรมการพัฒนาจังหวัดมหาสารคาม
- กรรมการร่วมภาครัฐบาลและเอกชนเพื่อแก้ไข

ปัญหาเศรษฐกิจ (กรอ.) จังหวัดมหาสารคาม

- กรรมการอำนวยการศูนย์พัฒนาข้าราชการ

จังหวัดมหาสารคาม

- กรรมการเพิ่มประสิทธิภาพขององค์กรประชาชน

ในจังหวัดมหาสารคาม

ที่ปรึกษา

- ที่ปรึกษาโครงการจัดระบบการนิเทศภายในโรงเรียน

ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

- ที่ปรึกษางานวิจัยสำนักงานเขตการศึกษา

เขตการศึกษา 9 และ 10

- ที่ปรึกษางานวิจัยสำนักงานสาธารณสุข

จังหวัดมหาสารคาม

- ที่ปรึกษารัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

(ฯพณฯ อติศร เพียงเกษ)

- ที่ปรึกษาคณะกรรมการการประสานงานและแนะ
แนวการศึกษาและอาชีพ ของเขตการศึกษา 10

(พ.ศ. 2536 – พ.ศ. 2537)

- ที่ปรึกษาประชาคมจังหวัดมหาสารคาม

- ประธานและอาจารย์ควบคุมวิทยานิพนธ์ ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาเอก 20 คน ปริญญาโท มากกว่า

100 คน

การศึกษาอูงานและทัศนศึกษา

ต่างประเทศ

สหรัฐอเมริกา (6 ครั้ง) ออสเตรเลีย (6 ครั้ง)
จีน (6 ครั้ง) ลาว (7 ครั้ง) ญี่ปุ่น (2 ครั้ง) สวิตเซอร์แลนด์
(2 ครั้ง) เยอรมัน (2 ครั้ง) เวียดนาม (2 ครั้ง)
มาเลเซีย (2 ครั้ง) ประเทศ ละ 1 ครั้ง คือ อังกฤษ
ฝรั่งเศส เนเธอร์แลนด์ ออสเตรีย เบลเยียม พม่า เนปาล
เดนมาร์ก สวีเดน ฟินแลนด์ รัสเซีย และสิงคโปร์

ผลงานทางวิชาการ

1. หนังสือ
  - แต่งหนังสือเผยแพร่ทั่วประเทศ 11 เล่ม
2. งานวิจัย
  - มีผลงานวิจัยส่วนตัวหรือที่เป็นประธานหรือกรรมการ 20 เรื่อง (ไม่รวมที่เป็นประธานควบคุม หรือกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์)
3. บทความทางวิชาการ อาทิเช่น

บุญชม ศรีสะอาด. การประเมินการใช้หลักสูตรโรงเรียน

ในสังกัดเทศบาลเมืองมหาสารคาม จังหวัด

มหาสารคาม. มหาสารคาม : คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2550.

———. “การประเมินผลการเรียนโดยการสัมภาษณ์,”

วารสารการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัย

มหาสารคาม. 5(1) : 18-22 ; กรกฎาคม, 2543.

———. การพัฒนาการทำวิทยานิพนธ์. กรุงเทพฯ :

ชมรมเด็ก, 2546.

———. การพัฒนาการสอน. กรุงเทพฯ : ชมรมเด็ก,

2541.

———. การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ :

ชมรมเด็ก, 2553.

ความภาคภูมิใจในชีวิตการรับราชการ

1. เป็นผู้บริหารสูงสุดของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม รับผิดชอบดำเนินการให้มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม เป็นมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ปี พ.ศ. 2536 – พ.ศ. 2537 และรักษาการในตำแหน่งอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (9 ธันวาคม พ.ศ. 2537 – 6 มิถุนายน พ.ศ. 2538)

2. ได้รับเกียรติเป็นผู้เชี่ยวชาญกระทรวงศึกษาธิการ ประเทศ สปป. ลาว (สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว) พutschิกายน พ.ศ. 2544 – มกราคม พ.ศ. 2545 และจัดอบรม Action Research สำหรับผู้บริหารและอาจารย์จากวิทยาลัยสร้างครูทั่วประเทศของ สปป. ลาว

3. เขียนหนังสือตำราเผยแพร่ทั่วประเทศ 10 เล่ม ได้รับคำชมทั้งจากอาจารย์และนักศึกษาและได้รับการอ้างอิงมากมาย

4. เผยแพร่บทความ ผลการศึกษาค้นคว้าวิจัย
ลงในวารสารต่าง ๆ ประมาณ 60 เรื่อง ลง Internet 20
เรื่อง ได้รับการอ้างอิงและคำชมอย่างต่อเนื่อง

5. ได้รับเชิญเป็นวิทยากร อบรม เผยแพร่ความรู้
ให้กับมหาวิทยาลัย วิทยาลัย สถาบันราชภัฏโรงเรียน
กลุ่มโรงเรียน สมาคมวิชาชีพ และหน่วยงานต่าง ๆ
อย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ. 2515 รวมมากกว่า 200 ครั้ง

6. กรรมการสภามหาวิทยาลัยต่าง ๆ ได้แก่
กรรมการสภามหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ (พ.ศ. 2536 –
พ.ศ. 2537) กรรมการสภามหาวิทยาลัยมหาสารคาม
กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิสภาประจำสถาบันราชภัฏมหาสารคาม
และอุบลราชธานี และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิสภามหาวิทยาลัย
เอกชนและประเมินสถาบันราชภัฏ (5 แห่ง)

7. ผู้ประเมินภายนอก และประธานคณะผู้ประเมิน
ภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ
การศึกษา (สมศ.) ประเมินมหาวิทยาลัย วิทยาลัยพยาบาล
วิทยาลัยชุมชน วิทยาลัยเอกชนและประเมินสถาบันราชภัฏ
(5 แห่ง)

8. ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาประเมิน (Peer Review)

วารสารวิชาการ ดังนี้

- วารสารสงขลานครินทร์ ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

- วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

- วารสารครูศาสตร์ (Journal of Education)

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

- วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

- วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ

อุบลราชธานี

- วารสารมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

- วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

- วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา ฯลฯ

9. ลูกศิษย์ได้รับทุนอนุมัติพล ทุนอุดหนุนทำวิทยานิพนธ์

ผลการประเมินวิทยานิพนธ์ระดับ Excellent ดีพิมพ์บทความ

วิจัยในวารสารวิชาการมาตรฐานทั้งในประเทศและวารสาร

ต่างประเทศ

10. ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรดุขุฎีบัณฑิต
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
11. ริเริ่มและร่วมดำเนินการในการจัดงานสัมมนา
วัดผลวิจัยสัมพันธ์ ซึ่งเป็นงานสัมมนาวิชาการแลกเปลี่ยน
ประสบการณ์และเชื่อมความสัมพันธ์ความสามัคคี ระหว่างนิสิต
นักศึกษา และคณาจารย์ของมหาวิทยาลัยที่ผลิตปริญญาโท
และปริญญาเอก ทางการวัดผลและวิจัยทางการศึกษาทุกแห่ง
ในประเทศไทยได้รับการสืบสานจนถึงปัจจุบัน
12. ได้รับการยกย่องให้เป็นอาจารย์ดีเด่นแห่งชาติ
สาขาสังคมศาสตร์ของทีประชุม ปอมท. (ทีประชุม
ประธานสภาอาจารย์มหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย)
ปี พ.ศ. 2547 และรางวัลเกียรติต่าง ๆ อีกหลายรายการ
13. ผลการประเมินการสอนของนิสิตที่เรียนใน
รายวิชาต่าง ๆ อยู่ในระดับดีมากมาโดยตลอด
14. ได้รับการต่ออายุราชการจนถึง 65 ปี ทำให้ได้
มีโอกาสมากขึ้นในการช่วยพัฒนานิสิตนักศึกษาระดับปริญญา
โทและปริญญาเอก ทั้งในมหาวิทยาลัยมหาสารคามและ
มหาวิทยาลัยอื่น

15. ได้รับคัดเลือกให้เป็นผู้บรรยายหลักในการประชุมสัมมนาระดับชาติและนานาชาติ

16. ได้ทำบุญสร้างกุศลหลายมิตอย่างต่อเนื่อง เช่น ด้านศาสนา บริจาคทรัพย์สร้างพระพุทธรูปหลายแห่ง บำรุงวัดหลายแห่ง ด้านการศึกษา มอบทุนและรางวัลต่าง ๆ ให้กับนักเรียน นิสิต นักศึกษาระดับต่าง ๆ รวมทั้งนักศึกษาต่างชาติ การช่วยเหลือคนยากจน การบริจาคเงินสมทบมูลนิธิ-สมาคม การกุศลต่าง ๆ ปีละประมาณ 20 มูลนิธิสมาคม เช่น สภากาชาดไทย มูลนิธิสายใจไทยฯ มูลนิธิราชประชานุเคราะห์ มูลนิธิ CCF UNICEF มูลนิธิพัฒนา มูลนิธิช่วยคนตาบอด มูลนิธิหัวใจ มูลนิธิพระดาบส มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง มูลนิธิการพยาบาลสงฆ์

รางวัลและเกียรติที่ได้รับ

- ได้รับเกียรติจากสมาคมการศึกษาแห่งประเทศไทย ประกาศเกียรติคุณที่ได้ปฏิบัติหน้าที่ในการส่งเสริมการพัฒนาการศึกษาของชาติปี พ.ศ. 2526
- ได้รับเกียรติจาก INNOTECH เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยและพัฒนาการศึกษาของ ASIAN ปี พ.ศ. 2528

- ได้รับโล่เกียรติยศ อาจารย์ดีเด่นของมหาวิทยาลัย
มหาสารคาม ปี พ.ศ. 2438 จากกองทุนอนุสรณ์จอห์นเอน
เอกิน

- ได้รับใบประกาศนียบัตร บุคคลดีเด่นของ
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม สาขาสร้างชื่อเสียงให้กับ
มหาวิทยาลัย จากสโมสรอาจารย์และข้าราชการ
ปี พ.ศ. 2542

- ได้รับคัดเลือกเป็นศิษย์เก่าดีเด่นประเภทนักวิชาการ
และผู้สนับสนุนการศึกษาจากสถาบันราชภัฏอุบลราชธานี

- ได้รับการบันทึกประวัติย่อลงใน INDO – ASIAN
Who's who ปี ค.ศ. 2000 และ ASIAN PACIFIC
Who's who ปี ค.ศ. 2000

- ได้รับเกียรติบัตรจากสถาบันราชภัฏอุบลราชธานีที่
ได้ทำคุณประโยชน์ต่อสถาบัน ในฐานะกรรมการสภาประจำ
สถาบันผู้ทางคุณวุฒิ ปี พ.ศ. 2544

- ได้รับเกียรติบัตรจากมหาวิทยาลัยราชภัฏ
อุบลราชธานีที่ได้สร้างคุณประโยชน์และอุทิศตนให้แก่สถาบัน
ในฐานะกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ
ปี พ.ศ. 2547
- ได้รับโล่ผู้ทรงคุณวุฒิสภามหาวิทยาลัยราชภัฏ
มหาสารคาม ที่มอบเป็นเกียรติประวัติในการปฏิบัติหน้าที่ด้วย
ความอุตสาหะ เสียสละ ก่อให้เกิดประโยชน์แก่มหาวิทยาลัย
และสังคมเป็นอนเนกอนันต์ ปี พ.ศ. 2547
- ได้รับคัดเลือกเป็นศิษย์เก่าดีเด่นจาก
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ปี พ.ศ. 2545
- ได้รับยกย่องเป็นอาจารย์ดีเด่นแห่งชาติ ของที่
ประชุมประธานสภาอาจารย์มหาวิทยาลัยปี พ.ศ. 2547

ความรู้สึกที่เกษียณอายุราชการ

กระผมดีใจมากที่มีโอกาสรับราชการ สอนและวิจัย ให้บริการวิชาการแก่ชุมชนและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่องเป็นเวลาเกือบ 40 ปี มีโอกาสเป็นผู้ให้กับลูกศิษย์ สังคมและแผ่นดิน

ความรู้สึกต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

เป็นมหาวิทยาลัยที่ยิ่งใหญ่มาก

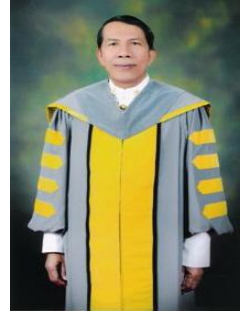
ในการปฏิบัติภารกิจหลักของมหาวิทยาลัย

มีบุคลากรโดยเฉพาะกรรมการสภาฯ ผู้บริหาร

คณาจารย์ และนิสิตที่มีความสามารถสูง มีพลัง

มีความสง่างาม มีตรามหาวิทยาลัยที่มีความหมาย

ลึกซึ้ง

หลักในการทำงาน

1. ทำให้ดีที่สุด
2. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
3. มีความรักในทีมงาน
4. สร้างคุณภาพของความเจริญในทุกมิติ
5. คิดผลระยะยาวเป็นสำคัญ
6. ใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีให้เป็นประโยชน์
7. ทำให้เป็นแบบอย่าง

ประวัติศาสตร์บอกเล่า (ORAL History)

ผู้ให้การสัมภาษณ์ : รศ.ดร.บุญชม ศรีสะอาด

ผู้สัมภาษณ์ : นางเอื้ออารีย์ ปานพิมพ์ใหญ่

ผู้เรียบเรียง : นางเอื้ออารีย์ ปานพิมพ์ใหญ่

บันทึกภาพนิ่ง : นายรณชัย เหล่าโพธิ์

บันทึกวีดีโอ : นายรณชัย เหล่าโพธิ์

เมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม 2557 เวลา 13.30-15.00 น.

ก่อนจะเป็น มมส.

ก่อนที่จะเป็นมหาวิทยาลัยมหาสารคามนั้น ยังไม่มี
อธิการบดี ตอนนั้นมหาวิทยาลัยยังมีอธิการไม่ได้ เค้าขอตัง
กระผมเป็นผู้รักษาการในตำแหน่งอธิการบดีมหาวิทยาลัย
มหาสารคาม ตอนนั้น 6 เดือน ได้นำเอามหาวิทยาลัยออกมา
จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม ซึ่งตอนนั้น
ซึ่งมหาสารคามเป็นท้องถิ่นของคนอีสาน ไม่ค่อยจะคึกคัก

ไม่ค่อยจะอะไร ไม่เหมือน มหาวิทยาลัยอื่นเรศวร มหาวิทยาลัยบูรพา ก็มีการต่อสู้กันมากที่จะออกมาเป็นมหาวิทยาลัยเอกเทศ ในสมัยโน้น พอออกมาเป็นมหาวิทยาลัยเอกเทศ ก็มีการพัฒนาเร็วมาก เจริญเร็วมาก แต่อย่างไรก็ตามก็ถือว่าเป็นมหาวิทยาลัยเดียวกัน แต่ในทางปฏิบัติเราก็แยกกัน ทั้งบางแสน คือ มหาวิทยาลัยบูรพา แล้วที่มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ก็เหมือนกัน เราถือว่าเราเป็นมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเดียวกัน นั่นงบประมาณก็มีการจัดสรรน้อยตอนนั้น แต่พอมาเป็นมหาวิทยาลัยบูรพา ก็ได้เยอะมาก ที่สารคามจึงตื่นตัว ก็มาอยู่ในช่วงยุคกระผมพอดีที่ ผมอยู่ในตำแหน่ง รองอธิการบดี ซึ่งใหญ่ที่สุดในสมัยนั้น ก็คือ รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม ก็ได้มีส่วนดำเนินการ มหาวิทยาลัยเราก็เลยหลุดออกมาได้ 2 แห่ง ที่ออกไม่ได้ คือ แม่โจ้ และสงขลา ทั้ง ๆ ที่ ดูจากสายตาคณมอม มองว่า สงขลา กับแม่โจ้ น่าจะออกได้ แต่ก็มีปัจจัยหลายอย่าง ตามนโยบายรัฐบาลสมัยนั้น คือ นายเกษวน หลีกภัย นายไตรรงค์ สุวรรณคีรี แบล็คใหญ่ของรัฐบาลสมัยนั้น แต่เราก็โชคดี ที่มีท่าน นายสุเทพ อัคราทร ที่เป็นรัฐมนตรีทบวงมหาวิทยาลัย

แบล็คคอป ของสงขลาที่สุดยอด ก็ไม่คิดว่าจะออกมาเร็ว ของเราก็กลัวว่าจะช้า ของเราก้วิ่งสุดชีวิต ก็มีอาจารย์สาวยูวดี ตปนิยากร มีผม ไปสภาฯ ได้ประสาน ติดต่อ ยื่นเอกสาร ต่อที่ สภาผู้แทนราษฎร ให้รับเซ็น เสนอร่าง ร่าง พ.ร.บ.มหาวิทยาลัย มหาสารคาม แล้วก็หากรรมการ หาสมาชิกสภาผู้แทน ราษฎรที่จังหวัดมหาสารคาม มาเป็นกรรมการร่าง อันนี้ คือ เทคนิค ใช้การก็สนิทกันก็รีบไปเรียนท่านสมัยนั้นท่านมีชื่อเสียง มาก คือ พ่อของท่านเนวิน ชิดชอบ คือท่านชัย ชิดชอบ ได้ท่าน กรุณามาก คือพูดอะไรคนฟัง ใช้ยุทธศาสตร์ต่าง ๆ เลยทำให้ทำ ได้ทัน พอเราผ่าน ครม. ก็ยุบสภา

ตำแหน่งรองอธิการบดีมหาวิทยาลัย

ก่อนหน้านั้นเป็นรองอธิการ ก็มาผลักดัน พรบ. มหาวิทยาลัยต่อ ก่อนหน้านั้นก็มี ดร.จรรยา คุณมี ดร.ถวิล ดร.วีระ บุญยะกาญจน ก็พยายามทำ พรบ. นี้ต่อ ตั้งกรรมการ ชุดหนึ่ง เพื่อตั้ง โครงการแยกมหาวิทยาลัยเอกเทศ ก็จะมี ประธาน ผมก็เป็นเพียงกรรมการคนหนึ่ง พอประชุมไป ประชุม มา ดูท่าจะไม่สำเร็จ ก็มี อาจารย์สมนึก ภัทธีธรณี

อาจารย์ทวีชัย สิทธีศรี อาจารย์กนกกุล มาเวียง อาจารย์ยุวดี ตปนียากร นั้นเป็นทีมที่เราทำโครงการ แยกมหาวิทยาลัย มหาสารคาม ออกเป็นเอกเทศ ถ้าไม่ทำโครงการนี้ไม่ได้ ผมก็ทำอะไรมาเยอะแล้ว ทำไปทำมา ก็เลยตั้งผมเป็นประธาน ที่แรก ผมก็บอกให้คนอื่น นี่คือการได้มา ซึ่งมหาวิทยาลัย ตอนนั้นท่าน ดร.จรรุญ ท่านก็หวังว่า กลัวจะไม่ได้ ท่านสุเทพ อัครถาวร จะมาพรั่งนี้ ผมก็บอกว่า หนักไม่ทัน ผมเอาคือเป็น ประกัน เพราะตรงนี้แหละ ไปเสนอใน กรม. ผมเป็นคน รับผิดชอบ เลยรู้ ตอนนั้นก็เปรียบเสมือนเป็นอธิการบดี แต่อธิการบดีจริงและถูกต้องจะต้องมีการโปรดเกล้าฯ ถึงเรียกว่าอธิการบดี ตอนนั้นก็มีการสรรหาคนที่มาเป็น อธิการบดี ก็ได้ท่าน ดร.ภาวิศ ทองโรจน์ มาเป็น ถ้าในช่วงนี้เค้า เรียกว่า Acting President แต่ก็ทำหน้าที่เดียวกับอธิการบดี บริหารต่าง ๆ ช่วงดำรงตำแหน่ง ตอนนั้นจะมีคณะต่าง ๆ หน่วยงานต่าง ๆ เช่น ก็จะมีคณะเทคโนโลยีก็จะอยู่ที่เรา ที่ประสานมิตร ก็จะเป็นลูกน้องไป เพราะคณะเทคโนโลยีอยู่ที่ เรา สถาบันศิลปะและวัฒนธรรมอีสานก็อยู่ที่เรา สถาบันวิจัย วัลย์รุกเวช ก็มาที่หลัง ก็สำนักวิทยบริการ ส่วน

คณะศึกษาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ อะไรเหล่านี้เป็น ลึก ๆ จริง ๆ ไม่ใช่คณะ นะ คณะจริง ๆ อยู่ ประสานมิตร ต้องเข้าใจประเด็นนี้ก่อน เพราะฉะนั้นปัญหาก็มีอยู่มาก เรื่องงบ เรื่องอะไรต่าง ๆ เราก็มีขีดจำกัดอยู่ โดยที่ทำการวางพื้นที่เพื่อที่จะเป็น พอหลุดออกไปปรับ อะไรที่เป็นรากฐานต่าง ๆ ข้อบังคับต่าง ๆ มิฉะนั้นต้องเตรียมการ ถ้าจะตั้งอะไร โดย ต้องมีข้อมูล

ความสัมพันธ์กับนิสิต

ความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนิสิตสมัยก่อน คำว่านิสิต ในประเทศไทย โดยเฉพาะจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยเฉพาะมหาวิทยาลัย มหาสารคาม เรียกว่า นิสิต ทางสถาบันอื่นเรียก นักศึกษา เช่น มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล และวิทยาลัยครู ทั่วประเทศ ใช้คำว่า นักศึกษา สมัยก่อนก็เป็นสังคมที่ต่างจากนี้มาก ๆ เรื่องขีดจำกัดหลาย ๆ เรื่อง ไม่ว่าจะเป็นแหล่งค้นคว้า เรื่องผู้เชี่ยวชาญต่าง ๆ มีจำกัดมาก แล้วก็วัฒนธรรมเก่า ดั้งเดิมมา ความเคารพให้เกียรติ ครูบาอาจารย์ ต่าง ๆ แต่เราก็อยากให้มี Restpect แต่เราก็มีปัญหาเหมือนกัน การเดินขบวน

ต่าง ๆ อะไรก็มี สมัยอาจารย์ทรงศักดิ์ ศรีภาพสินธุ์ ผมโดนขัง
อยู่ เรื่องนั้นเป็นเรื่องของประชาธิปไตย นักศึกษามีบทบาท
สำคัญ ไม่เหมือนทุกวันนี้ นักศึกษาสมัยก่อนยิ่งใหญ่มาก
อยากได้อะไร ๆ ต้องเดินขบวน ต้องได้ ต้องชนะ การแสดงออก
ดังกล่าวจึงติดมาที่มหาสารคามด้วย ประเด็นอยู่ที่ว่า อาจารย์
เราท่านหนึ่ง คือ อาจารย์อภิชาติ ดลโสภณ ท่านก็สอนนิสิตของ
เรา แล้วก็เกิดมีปัญหาเกิดขึ้น บางครั้งการใช้ภาษาของท่านก็ไม่
ดี ฉันทอดสำห้ขำมน้ำ ขำมทะเล ไปเรียนที่อเมริกา กลับมาเป่าปี่
ให้ควายฟัง อะไรทำนองนี้ ตอนนั้นผมอยู่ในสภา อยู่ในสโมสร
อาจารย์ต่าง ๆ ถือว่ามีบทบาทที่จะเชื่อมต่อระหว่าง อาจารย์
กับนักศึกษา ตอนนั้นเรา บอกนักศึกษาว่าไม่เป็นไร เดี่ยวเรื่องนี้
จะประชุมปรึกษาหารือกัน จะหาทางออกให้ ซึ่งลึก ๆ ก็คือ
เราขอให้อาจารย์อภิชาติ ดลโสภณ ถอยออกไปก่อน เพราะว่า
พูดอย่างนี้มันแรงนะ ท่านก็บอกว่าทุกคนนี้ตกหมด มันก็ตายสิ
เด็ก เราก็ว่าพูดอย่างนี้ไม่ถูก เราก็เลยพูดว่ายังไม่ได้ดำเนินการ
เลย เด็กก็แฉง เรียกร้อง เดินขบวนเลย จับไมค์โคโฟน ต่ำไถ่
เลย เข้ามาล้อม แต่เราก็รู้อยู่ เคารพอาจารย์อยู่ แต่ก็ทำกัน
พร้อม พร้อม กัน ผมก็โดนล๊อก อยู่ชั้น 2 ทีจริง จะลงก็ลงได้

มันก็มีหน้าตาต่างชั้น ปีนลงก็ได้ อยู่ที่อาคาร 1 อยู่ฝั่งตรงข้าม อาคารนั้นเป็นยุทธศาสตร์ของการต่อสู้ แต่เราก็ให้ชาวบ้านรู้ว่า เอ้ นักศึกษาทำไม่ถูกนะไปขังอาจารย์ แล้วเขาก็ออกข่าวลงหนังสือพิมพ์นะ นักศึกษาเต็มไปหมด แต่ที่จริงแล้วไม่เยอะหรอก แต่ถ้าออกก็ออกได้ ช่วงนั้นก็ได้ประสานกับภรรยาอยู่ ว่านักศึกษาจะขังนะ ช่วงนั้นที่โดนจับก็มี อาจารย์ชูเกียรติ มณีธร ท่านเป็นหัวใจสำคัญ ผู้หลักผู้ใหญ่ นะ ก็มีหลายคน ขังก็ไม่นาน เราก็ประสานกับตำรวจอยู่ตลอดเวลา ทีนี้ก็อยู่ไม่นาน ผมงก็ออกมา หลังจากนั้นก็มีอาจารย์หลายคน ว่าเอ้ !! เคยรักกัน เป็นอย่างนี้จะดูหน้ากันไม่ติด อาจารย์บางคนก็ไปเรียนต่อกัน ด้านอาจารย์จินดา งามสุทธิ ก็ไปเรียนประเทศฟิลิปปินส์ หลายคนก็ออกไป กลายเป็นการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ เหมือนกัน

ตอนที่ผมอยู่นั้นมีนักศึกษาเพียง 2700 คน ถือว่ายังน้อยอยู่ อาจารย์ก็น้อย เหตุการณ์ตอนนั้นก็จะมี ยงยุทธ (ไม่ทราบนามสกุล) สายคง (ไม่ทราบนามสกุล) สมเกียรติ (ไม่ทราบนามสกุล) เป็น สส ที่โคราช อีกคนหนึ่งก็อยู่นครพนม สส เป็นตัวเอกหลาย ๆ คน

เหตุการณ์สำคัญ

เหตุการณ์ที่สำคัญอีกเรื่องหนึ่ง คือ การที่นำมหาวิทยาลัยออกมาได้สำเร็จ ใช้ยุทธศาสตร์ ใช้ความเพียรหลาย ๆ คน ถ้าเราไม่ใช้ยุทธศาสตร์ตรงนี้ก็ออกมาไม่ได้แน่ ๆ กรรมการ สส เขียวท่านมาประชุม บ่อย ๆ ไม่แน่ใจว่าจะยุบสภาเมื่อไหร่

คลาสเชียร์

ก็เป็นแบบ Unity มีเป็นรุ่น ๆ ครบ 4 ปี วนมาเป็นมฤคมาส ภูมริน เสือดาว จามรี

ชุมชน วัฒนธรรม

ก็ทำมาโดยตลอด ก็พานิสิตทำกิจกรรม นอกนั้นก็มีส่วนงานสถาบันวิจัยรุกเวช สถาบันศิลปวัฒนธรรมอีสาน ก็มีการบริการชุมชนอะไรต่าง ๆ ซึ่งตอนนั้นรับน้องใหม่ ก็เป็นลักษณะเก่า มีรุ่นพี่ก็มารับน้องทุกวัน มาร้องเพลงอะไรกัน มาลอดซุ่มอะไรต่าง ๆ ด้ายความราบรื่น แต่ก็ไม่มีปัญหาอะไร เป็นประเพณีกัน ในส่วนบริการชุมชนที่เด่น ๆ สำคัญ โครงการอีสานเขียว ของท่าน พลเอกฯ ชวลิต ยงใจยุทธ เป็นคนผลักดัน

โครงการนี้ในการตั้งงบประมาณ เพื่อมาพัฒนาอีสาน โดยมี ดร.ฉวีลักษณ์ บุณยะกาญจน ดร.อุษา กลิ่นหอม และกระผม เป็นหัวหน้าสำคัญ เข้าไปลึก ๆ ในวง ซวลิต เสนอโครงการ อะไรต่าง ๆ ทาง กอรมน. เราก็เข้าไปสนิทกับบุคลากร ทำให้เราได้งบประมาณต่าง ๆ มาพัฒนา ได้มามากพอสมควร ได้อาคารมาหลังหนึ่ง คือ อาคารอีสานเขียว เดียวนี้เป็น คณะสัตวแพทยศาสตร์ ลึกๆ การที่ได้มาจริง ๆ ต้องยกความดี ให้ ดร.ฉวีลักษณ์ บุณยะกาญจน ท่านได้เสนอไปยัง ดร.มนตรี (ไม่ทราบนามสกุล) ผู้ที่ดูแลงบต่าง ๆ ก็เป็นเรื่องประทับใจ เพราะได้ลงไปสู่ชุมชน ได้ไปพัฒนาให้มันดียิ่งขึ้น โดยเฉพาะ สวนวิจัยวัลย์รุกเวช ที่บ้านแก้ง ไปได้ที่ดินตรงนั้น ตรงนี้ก็เป็น ส่วนของ ดร.ฉวีลักษณ์ บุณยะกาญจน และ ดร.อุษา กลิ่นหอม ต่อสู้ได้มา รวมทั้ง ที่นาตุน ก็เป็นหมู่บ้านวัฒนธรรม เป็นสวน รับผิดชอบของสถาบันวิจัยวัลย์รุกเวช ก็ตรงนี้เป็นจุดขายของ มหาวิทยาลัย ใคร ๆ มาดูงาน ก็จะต้องไปดูที่นาตุน มีบ้านพัก พรรณไม้ มีพืชสมุนไพรต่าง ๆ มากมาย มีเฮือนโบราณ มี ดร.ทวีศิลป์ สืบวัฒนะ จัดหามา เรื่องนี้ก็ทำอยู่มาก ลืมไม่ได้เลย ก็คือ ท่านดร.ฉวีลักษณ์ บุณยะกาญจน และ ดร.อุษา กลิ่นหอม

จากการที่ได้มาซึ่งโครงการอีสานเขียว เปลี่ยนไปก็คือ
เพิ่มศักยภาพในเรื่องวิจัย ก็อยู่ระดับหนึ่ง เพราะเป็นสถานที่
คนที่ทำไม่มาก ที่จริง ตอนนั้น ดร.อุษา กลิ่นหอม ที่ทำ สนใจ
เรื่องทำ หอย ไม้ไผ่ มีกีชนิด ทั้งการปลูก ช่วงหลัง ๆ ก็มี

ในด้านสายสนับสนุน ก็เป็น Backup ที่สำคัญ หัวใจ
สำคัญ บางที่สายสนับสนุน อ่อนแอ ก็โชคดีที่ ดร.ฉวีลักษณ์
บุญยะกาญจน ท่านก็สร้าง ระบบขึ้นมา ต่อสู้มาซึ่งเห็น
ความสำคัญตลอด ได้เป็นผู้เชี่ยวชาญ มี ดร.สุริทอง ศรีสะอาด
ตามกันมา พวกเราก็ยกระดับขึ้น แต่ละคณะ ต้องไปวางกรอบ
อัตรากำลัง พวกที่ได้รับ ซีหรือระดับสูงๆ คนอื่นเค้าดู ก็จะว่า
เหมาะสม รวมทั้งมหาวิทยาลัยราชภัฏต่าง ๆ ก็ดูดีขึ้น มี
ผู้เชี่ยวชาญ ชำนาญการต่าง ๆ แต่โรงเรียนต่าง ๆ ก็มาล้อเรา
แต่เค้าก็ไปไกลกว่าเรา เพราะ เค้าเล่นการเมืองดีกว่า สส.เค้าก็
เลยได้เร็ว มหาวิทยาลัยเลยได้ช้ากว่า มหาวิทยาลัยเราต้อง
ตระหนักให้ดี ว่าเรารู้ทางด้านของโรงเรียนต่าง ๆ ไม่ได้ ซึ่งมัน
เป็นไปได้ เราต้องไปไกลกว่าเค้า ซึ่งเขาไปเร็วมาก แต่ผมก็ไม่
เห็นด้วยกับเขาจำนวนหนึ่ง ที่ทำผลงานแบบโกง ๆ ที่ไม่ได้ทำ
แต่สะท้อนให้เห็นว่าสายสนับสนุนดีขึ้นมาก แต่ก็ยังไม่พอใจใน

ส่วนลึก อยากให้ไปไวกว่านี้ ศักดิ์ศรีเราก็มี เท่าที่ทราบอย่าง
ท่านพัชรวินัย เจริญศิริสิริ ท่านก็สอน กว่าจะขึ้นมาเป็นสายนี้ได้
ถ้าเทียบกัน ค่าจ้างหุ้มขี้หมาเลยนะ ไม่มีอะไรเลย ผู้เชี่ยวชาญ
เราก็เทียบเท่ากับ รองศาสตราจารย์ แต่ก็ส่งสารสายสนับสนุน
อยู่ แต่ก็โอเคอยู่ในเรื่องนี้เป็นเรื่องของผู้บริหารระดับสูงต้อง
ต่อสู้ผลักดันให้ ทั้งระดับทบวงต้องวิ่งๆ กัน ต้องระดับ
กระทรวง ทบวง หลักการก็คือว่า ถ้าอยู่สถาบันระดับสูง
ต้องเหนือกว่า โรงเรียนทั่วไป คุณไปด้อยกว่าเค้าได้อย่างไร
ยั้งซี่งเขาก็หนีหมด เราชัก เราก็ชอบ ไปห้องสมุดเราก็มีความสุข
อย่างนี้ สิ่งนี้เห็นได้ชัด เราอยากเห็นพวกเราสายสนับสนุน ไป
สอนเค้า ไปอบรมเค้า แน่มาก แต่มันกลับตะลึงปิด
งานบางอย่างเค้าทำไม่ได้เหมือนเรา เอ้ ทำไหม มันไม่แฟร์
ปฏิรูปไปก็ไม่เห็นไม่เจริญ ขึ้น ไปที่ไหน หากครูไม่เห็น ต้องทุ่มเท
มากขึ้น ถ้ามวิจัยของคุณอยู่ที่ไหน

Social Interprise

ที่ทำให้ดีตัวอย่างคือไต้หวัน แล้วก็ ที่ไหนอีก รู้สึกจะเป็น ถ้าในไทยเรานี้ คือ ประสานมิตร ที่อีสานเรา คือ บุรีรัมย์ เราพยายามที่จะส่งเสริม สนับสนุนพยายามที่จะทำให้ชุมชนเรา เมืองค์กร ทำกิจกรรม อยู่ตัวได้ เลี้ยงตัวได้ ส่วนใหญ่ที่ทำมาในสมัยก่อนก็เคยมี รัฐต้องให้เงินมาสนับสนุน เอามาถึงอยู่ได้ เมื่อไหร่ไม่มีงบประมาณนี้ หรือไม่ว่าจะจากรัฐหรือขอบริจาคก็จบ ไปไม่ได้ แต่นี้เค้าทำได้ Social Interprise ซึ่งมีแบบอย่างที่อยู่ บุรีรัมย์ ลำปลายมาศ ลูกศิษย์เรา ผมเป็นที่ปรึกษาอยู่ โรงเรียนนอกกะลา คุณวิเชียร ไชยบัง ก็จบจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามเรา ก็มาถามผมว่า อาจารย์ผมจะไปเป็นผู้อำนวยการ ผมจะลาออกจากโรงเรียน เป็นของคุณมีชัย วีระไวทยะ ได้เงินสนับสนุน มีผู้ใหญ่คอยสนับสนุน จากประเทศอังกฤษ ครูก็มีไม่มาก ก็เด็กมีอิสระ เสรี เด็กสร้างสรรค์ ได้จริง ๆ ทำให้เด็กมีรายได้ นี่แหละคือ การบริการที่สุดยอด Social Interprise เป็นแห่งแรกของประเทศไทย เค้าเรียก กบนอกกะลา แล้ว เค้ามอง Open แล้ว นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นแนวหนึ่ง ที่ประสานมิตรก็มี น่าสนใจ เขาทำ

แล้วมันประสบความสำเร็จ มันอยู่ได้ด้วยตัวเอง อยากให้เป็น
อย่างนั้น โรงเรียนนอกกะลานี้ พัฒนาหลักสูตรเอง เด็กปฏิบัติ
สร้างกิจกรรมเอง สร้างรายได้ให้ตนเอง ได้ด้วย ของเราก็มีหนึ่ง
หลักสูตรหนึ่งชุมชน ชื่อก็คือมาก บางแห่งก็ประสบความสำเร็จ
บางแห่งไม่ทราบ ว่าอย่างไร ถ้าทำให้ถึงที่สุด

อาเซียน

อันนี้จะอยู่ไม่ได้ ผมไม่ได้มองแค่อาเซียน ผมมอง
Word Class ระดับโลกเวลาไปบรรยายที่ไหน ผมก็ Good
Morning Every Body Happy to See You Today Why
Because Now we are Interring to World Class
Globalization and Now we Talk About ASEAN AEC
but I don't like AEC but Prefer AE AEC Mean are
Asian Economic Community But I Like AE, ASAEN are
Because in the Real There are Three Pol มันมี 3 เส้า
หลัก มันไม่ใช่เศรษฐกิจอย่างเดียว เราก็พูดเรื่องเศรษฐกิจ
อาเซียน เส้าหลักอันที่หนึ่ง คือ ความมั่นคง ด้านการเมืองก็
มั่นคง ถ้าเราจะเป็นผู้นำ เค้าจะเอากับเราหรือเปล่า เราเคยเป็น
ผู้นำเค้า เดียวนี้ละจะไปหมดเลย หลายเรื่องที่อยู่จะวิจารณ์

สังคมไทย ความมั่นคง ทางการเมืองต้องร่วมมือกัน มีสันติสุข ให้เกิดขึ้น เราเคารพในเรื่องนี้ 3 ศิลปวัฒนธรรม ต้องให้เกียรติ ต้องศึกษาวัฒนธรรมเค้า เข้าท่า ชื่นชมเค้า ทั้งหมดนี้ก็คือ ความ สันติภาพ Peace ผมมองลักษณะนั้น แล้วก็ไม่ใช่ตรงนี้ แล้วทุก วันนั้นมันเข้ามา วันนั้นรู้หรือเปล่าว่าวันนี้ไปดูที่เสริมไทย ก็ยังไม่ เห็น อ้าว Sum Sung จอโค้งมันดูเสมือนจริง เข้ามาแล้ว วัน หนึ่งต้องมีมาล่อเรา ให้เราเสพอะไรต่าง ๆ แล้วโดยเฉพาะเด็ก ซึ่งเด็กเราก็ควบคุมไม่ได้ และเราก็เข้าใจผิด เป็นทาสมาโดย ตลอด ผมก็ไปเจอ ไปงาน อ.เสริมเกียรติ พรหมผุย เด็ก ก๊กดๆๆ โทรศัพท์เนี่ย ตายห่านะ ฟ้าแลบ เบรี่ยลงมาตายเลย ผู้ใหญ่ไม่ ห้ามเด็ก ผมก็บอกว่า ปิดก่อนนะ ปิดก่อน ผมกลัวฟ้าผ่าเบรี่ยง เข้ามา สำคัญมากรู้ไหม Application บางตัวนี่ เครื่องบิน มาเลย์ตัวแสบนี้ ไม่ต่ออินเทอร์เน็ตพุดง่าย ๆ สิ่งนี้อย่าไปใกล้มัน มากนัก ทุกวันนี้เด็กมันจะไปไหน ดูทั้งวัน ตาจ้องแต่จอ เวลา กินข้าวอยู่ด้วยกัน ก็ถาม กินข้าวหรือยัง เราใช้มากไป เราเข้าใจ ผิด มันขาดวินัยไม่ได้ แม้กระทั่งเราเองเหมือนกัน คุณใช้ไป ตาคูณจะเสียโดยปริยาย ตามีปัญหาแน่นอน ประสาท สมองมี ปัญหาแน่นอน เพราะคลื่นโทรศัพท์ ความผิดพลาดของคนไทย

ก็คือ อิสระ เปิดทั้งวัน รัฐใหม่ฝรั่งไม่ใช่ปล่อยให้ละเทะ นะ No
เค้าสอน แม้กระทั่งเสีย เห็นลูกมันตบเลยนะ ลูกมันจะเข็ดจำ
พอจะทำอะไรผิด เอ๊ะ คิดถึงพ่อเคยตี อันนี้มันผิด รัฐใหม่ฝรั่งเขา
สอน แล้วจะได้จำไม่ทำอีกซ้ำสอง เวลาจะทำอีก ก็จำว่าพ่อเคย
ตี เดียวนี่อะไรละ คนไทยเด็กไม่เคยกลัวพ่อแม่ พ่อแม่กลัวลูก
อีกต่างหาก นี่คือ วัฒนธรรมที่ผิดมหาศาล ตัวแรก คือ วินัย
ต้องมีวินัย ฝรั่งเค้าสอน เข้ามาบ๊อบ Hi Boy หรือไปอ่านหนังสือ
หรือยัง ครับ ครับ อ่านแล้ว หยุดได้แล้วนะ ครับ ครับ หยุดหรือ
ยัง 1. 2. เอ๊ยรู้แล้ว ถ้าทำผิดตี พ่อทำไหมตีเรา 1. เค้ารู้ว่าพ่อจะ
ตีเรา ตีด้วยเหตุผล บ้านเราไม่รู้ตีๆ โมโห ออกจากบ้าน สังคม
ครอบครัว ไปเลย เราไม่ได้สร้างแข็งแกร่งให้ตรงนี้ หน้าที่ต่อมา
สำคัญมาก ให้ลูกทำอะไร เก็บที่นอนหรือยัง ลูกยังนอนอยู่เลย
ตื่นเมื่อไหร่ 11 โมง เพราะดูทีวี เนี่ยสังคมกำลังจะตาย ดูญี่ปุ่น
สุดยอดวินัย เกาหลีก็สุดยอด วินัยอยู่ที่เราฝึกมากกว่า อยากจะ
เน้นสังคมไทยให้มาก ๆ ให้เข้าใจให้ถูก คุณศึกษาฝรั่งให้หน่อยไป
ถ้าเข้าไปศูนย์การค้าต่าง ๆ ซื้อๆ พอลกลับมาบ้าน อ้าวซื้อมา
ทำอะไร โทสะ โมหะ โลกะ พุทธศาสนา อยู่กับคนไทยหมด
ศาสนาอิสลามก็สอนดีพ่อแม่ต้องรักลูก เมื่อรักลูก แม่ก็ต้องดูแล

ลูกอยู่ในสายตา ยาบ้าอะไร ก็ไม่มี มันก็ไม่เสีย ของไทยเราไม่รู้
อะไร ยาบ้าเต็มไปหมด แล้วตำรวจก็ไปจับ เราต้องเชื่อต้อง
ยอมรับเขา ว่าตรงนี้เขาเคร่งครัด และมีอีกหลาย ๆ เรื่องเราไม่
เรียนรู้

ด้านศิลปวัฒนธรรม

ผมก็เกี่ยวข้องตลอด ในการแสดง แต่งชุดอะไรไปแล้วก็
พยายามให้เป็นอีสาน พวกหมอลำ ที่สำคัญมาก พัฒนามาจาก
รำจำปาศรี มาจากอุดร โนน มา มาด้อ มาด้อ ขวัญเอย
มาด้อขวัญเอยฟังแล้วชนลูกเลยนะ ใครแต่งเพลงนี้ ขวัญ เข้าสู่
สายเลือด เนี่ย สำนักเรา ฟังไปไม่เบื่อ ต้องปลุกฝังเขา แต่งอะไร
ไม่รู้ แยก ๆ ะไรก็ไม่รู้ สิ่งนี้น่ากลัว ขึ้นเครื่องบินมา App
เนี่ย สัญญาณ ะไรก็ไม่เห็น พอไม่เห็นปั๊บ เรดาห์ จาก
สนามบิน ไม่เห็น หายไปแล้ว ไปไหนเนี่ย ไม่เห็นอะไร
เครื่องบินก็ลงน้ำ นี่คือคนไทย พวกบางคนตาย บอกว่าเค้าขึ้น
สวรรค์ ทางใต้ถึงตายเรื่อย เพราะเค้ามองว่า เค้าขึ้นสวรรค์
คิดอย่างนี้ ขึ้นเครื่องพร้อมที่จะตายแล้ว ไม่มีอะไรติดต่อดี
ความแปรปรวนอะไรต่าง ๆ ผมพูดเลยว่าเนี่ยตัวแสบ สมัยก่อน
FBI ใหญ่กว่าบ้านผม 10 เท่า สู้เครื่องนี้ไม่ได้ ผมถ่ายรูปปั๊บ ทำ

ให้สวอยอย่างไงก็ได้ แต่งอะไรก็ได้ หน้าขาวหมด สวอยอย่างไงก็ได้
ที่นี่ อ้าวลองเค้าเล่นฟุตบอล มันทำอะไรให้ได้มหาศาล ต้องมีที่
ไมล์ เราอาจจะไม่มีที่อยู่ เตรียมตัวตายได้เลย โลกมัน
แปรปรวนมากเลย คิตรงเปิดตูม ออกไป เราถึงเห็นเมือง
แอตแลนติค อยู่ใต้ทะเล ทำเมืองใหม่ คือ เมือง บุโรพุทโธ
ในป่าไม่มีใครเห็น ปิรามิด เหมือนกัน ในสมัยก่อนอาจมีคนคิด
อะไรเหมือนเรา อีก 1000 ปี

นักดนตรีวงมิตรระอา

เพ็ญ ไม่ได้เอารูปมา อาจารย์ดวง ศรีสะอาด เป็น
พี่ชายผม รุ่นเดอะอิมพอร์ตสซิเบิล เลย เค้าขณะนี้ครูซามิ มาจาก
ญี่ปุ่นมาวางรากฐานให้นักกีตาร์ที่เมืองไทย สังกัดยามาฮา
อ.แมนรัส ศรีกรานนท์ ก็อยู่ในวง ....ซึ่งดนตรีในหลวง ซึ่งพี่ชาย
ผมก็ไปรับจากในหลวง ก็โชคดีมากน้องชายก็ได้เข้าเฝ้าใน
หลวง พูดถึงคอมพิวเตอร์ดนตรี ทำอะไร อย่างไร พูดง่าย ๆ
เรียกว่าสายเลือดของครอบครัวผมมีส่วนหนึ่งมีความทางดนตรี
แม้เค้า ก็เล่นเปียโน เกือบแสนนะ เดี่ยวนี้ก็ไม่ได้ใช้อะไร ก็ทุ่ม
ให้เค้า แต่ว่าในส่วนผมก็น้อยมาก เล่นกีตาร์คลาสสิก เล่นกีตาร์
ตัวเดียว แล้วใช้นิ้ว ซ้าย ขวา คอนโทน เล่นทุกอย่าง ทั้งเบส

ทั้งคอร์ส ทั้งเมโลดี้ เพลงโลมาลซ์ เนีย แดส ดี แดส ดี แดส
ดีดา ดีด ดีดา แดส ดี แดส ดีแดส ดีดา อันนี้ก็เพลงโลมาลซ์
ผมเอง ใครที่ฝึกกีตาร์คลาสสิกต้องฝึก บางวันผมฝึกอยู่ที่บ้านได้
บ้าน ดี 3 ยังไม่ได้นอน อ.สุริทอง คงโกรธผมอยู่ มือนี่จันทัน
แต่ไม่ได้เก่งอะไร แต่พี่ชายผมเก่ง คู่ต่อสู้กับ วงอิมพอร์ส
สิเบิล พวก เศรษฐา ศิระฉายา วินัย พันธุรัตน์ เขาเคยแข่งก็สู้สิ
กัน กั๋ววงดิอิมพอร์สสิเบิล และ วงสริงเกอร์ แล้วส่วนน้องชายก็
เป็นแชมป์กีตาร์คลาสสิกแห่งประเทศไทย แล้วเค้าได้อันดับ
หนึ่งของประเทศ แต่ไปแข่งที่ฮ่องกง แต่ไปแพ้ ก็มีประสบการณ์
ในเรื่องนี้ ที่นี้ผมไปเกี่ยวโยงอย่างไร พอเราตั้งวงมิตรระอาขึ้นมา
ใช้หม่อม สมชาย ลำดวล เป็นทรมเปต ดร.สังคม ภูมิพันธ์
แซกโซโฟน ไพบูลย์ ลิ้มมณี คีย์บอร์ด ผมก็เล่นกีตาร์ พอดีไม่มี
ใคร ที่จริงเล่นก็ไม่เท่าไรหรอก แต่สนุกก็เลยตั้งชื่อ มิตรระอา
ใครฟังก็หนีไปหมด คนฟังก็ฟังๆ เพลงประจำวงมีแต่จำไม่ได้
นักร้องก็มีหลายคน เล่นมาไม่นาน เป็นวาระ ๆ ในด้าน
ศิลปวัฒนธรรม ต้องยกเครดิตให้ ดร.อาคม วรจินดา
ส่วนทางกระผม ก็ช่วยส่งเสริม สนับสนุนเล็ก ๆ จริง ๆ
ต้อง ดร.อาคม วรจินดา ในส่วนของมหาวิทยาลัยเรา

ที่มีส่วนสำคัญ ๆ อาจารย์อีกคนถ้าพูดถึงคณะ ก็เป็นเจ้าพ่อทางเทคโนโลยี คือ ดร.สุทธิ ภมรสุทธิ ซึ่งเสียชีวิตไปแล้วด้วยอุบัติเหตุ

เหตุการณ์สำคัญ

ทางด้านพระกัณฑ์รัชชีย แบบต่าง ๆ การเททองของในหลวง ในสมัยก่อน เราก็อยู่ในเหตุการณ์อยู่ ส่วนป้าลักษณ์ (ดร.ฉวีลักษณ์ บุณยะกาญจน) จะครบเครื่องกว่าเพราะท่านจะเกี่ยวข้องเกือบทุกเหตุการณ์ อย่างเช่น สถาบันวิจัยวลัยรุกเวช ฟ้าหญิงพระองค์เล็ก คือ จุฬารัตน์ฯ ศูนย์อีสานสิรินธร สมเด็จพระเทพฯ ก็ ป้าลักษณ์ ก็ริเริ่ม ดำเนินการ เอาศิลปินมาประยุกต์ มาแสดง ให้โดดเด่น ขึ้นมาตลอด แต่เราก็ส่งเสริมสนับสนุน พวกนี้แหละได้เตรียมการเรื่องชุดครุยจะออกมาอย่างไร ถ้าเป็นมหาวิทยาลัยใหม่ กฎเกณฑ์อะไรต่าง ๆ

ผู้เชี่ยวชาญ

ผมเป็นผู้เชี่ยวชาญสาธารณสุขประชากริปไตยประชาชนลาว คำเขียมมาเลย มีคนเสนอชื่อเข้าไป มีฟิลิปปินส์ ซึ่งภาษาเราแพ้เค้าดีกว่าเราอยู่แล้ว แต่เค้าไม่เอา แต่เราได้เปรียบ

เพราะเราเวลาพูดเวลาคู่กับคนลาว เราได้เปรียบ เราก็
ภาคภูมิใจที่พาเค้าพัฒนา ภาษาลาวได้อย่าง พาเค้าไปพัฒนา
เค้ามีศึกษานิเทศก์ สมัยนี้ครูเก่งกว่า เปิดเว็บดู ทุกวันนี้อย่าง
จังหวัดบุรีรัมย์ ไม่ทันผมหรอก เช่นเรื่องไลน์ คุณทำเป็น
หรือเปล่า อย่างเช่นสติ๊กเกอร์ ผมสร้างเอง คุณสร้างเป็นหรือ
เปล่า ครบวันเกิดภรรยา (ดร.สุริทอง ศรีสะอาด) ผมก็จะทำให้
เค้าตลอดทุก ๆ ปี ทำด้วยมือ ทำให้ตลอดมา โดยทั่วไปผมจะ
ทำเอง จะเลือกอย่างประเทศพม่า สุดยอดที่สวยงาม คือ
พระนอน พระธาตุนินแขวน พระธาตุนเวดาวากอง ผมทำจาก
ไอเดียต่าง ๆ ที่ผมทำเอง คิดเองเพื่อภรรยาของผม

ภูมิใจมากอีกอย่างหนึ่ง คือ ได้เป็น Key note
Speaker ของงานวิจัยนานาชาติ เช่นจัดที่จังหวัดกาญจนบุรี
ก็มีตั้ง ๆ มาก สุดยอดของฝรั่ง ก็มี Professor Mr. Rumin
Mctaggart , Kemmiss Mctaggart อยู่ประเทศออสเตรเลีย
เป็นเพื่อนสนิทกัน ถ้าใครทำงานวิจัยจะรู้จักคนนี้ เกษียณแล้ว
คนอะไรผมสวยงาม ผมขาสวย ๆ เป็นคนที่ผมชอบมาก
เขามาเมืองไทยหลายครั้ง เค้าว่าพัฒนาขึ้นมาก นี่ก็เป็นความ
ภาคภูมิใจ เค้าก็เป็นคนพูดว่า คนไทยก็มีผม เป็นประสบการณ์

ที่สำคัญ เป็น Key note Speaker เป็นความภาคภูมิใจอีก
อันหนึ่งคือ เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ
คำว่า ผู้ทรง หมายถึง ต้องได้รับพระราชทานจากในหลวง
ไม่ว่าใคร ๆ ก็เป็นได้ ซึ่งต้องได้รับการโปรดเกล้า ๆ
จากในหลวง ในมหาสารคามในชีวิตถือว่าสำเร็จมาก ถือว่านี่ทำ
คุณูปการไว้เยอะ ขณะนี้ประเทศไทยนี้ มีธรรมนูญมหาวิทยาลัย
อาจจะ มีแห่งเดียวในประเทศไทย คือ มีที่มหาวิทยาลัยราชภัฏ
มหาสารคาม และผมเป็นคนร่างกับทีมงาน ที่จริงคุยเรื่องนี้กับ
อธิการ ดร. ชัยยงค์ (นามสกุลไม่ทราบ) มหาวิทยาลัยราชภัฏ
ร้อยเอ็ด ผมก็เลยความคิดเข้าท่า เลยปรึกษากับ ท่านนายกสภา
มหาวิทยาลัย นายปริญญา (ไม่ทราบนามสกุล) ซึ่งเห็นแนวคิดนี้
จากมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด เห็นจึงบอกว่า น่าจะทำ
ผมเลยคิดว่ามหาวิทยาลัยมหาสารคามน่าจะมีธรรมนูญ
มหาวิทยาลัย ก็เลยสั่งให้ผมทำและทีมงาน ซึ่ง รัฐธรรมนูญนี้
ออกไป ไตร่ตรองออกไป ได้รับคำชมเชยมาก เพราะเป็นสิ่งแรก
เป็นงานชิ้นเอกของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
รัฐธรรมนูญนี้ออกโดยสภามหาวิทยาลัย เหมือนกับประเทศมี
รัฐธรรมนูญ เป็นผลงานที่ผมมีส่วนมาก ๆ ประมาณ ปี 2555-

2556 ซึ่งที่มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดก็กำลังทำ แต่เป็นเรื่องของสภามหาวิทยาลัย อีกเรื่องหนึ่งคือเป็นประธานประเมิน ถ้าของมหาวิทยาลัยเป็นอธิการ ผู้บริหารทุกคน เป็นผู้ประเมิน มหาวิทยาลัยแต่ละแห่งก็เปิดสอนสถิติการวิจัย ที่นี้ที่เปิดทางสายนี้ก็มีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยประสานมิตร ตั้งแต่สมัยก่อน ช้างนอกก็มี มหาวิทยาลัยนเรศวร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ แต่เค้าก็ยังไม่มีการให้รวมเพื่อเป็นบีกแผ่นอันเดียว ผมก็ทำหนังสือไปหามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ว่าจัดงานวิจัยและวัดผลแห่งประเทศไทย ให้มหาวิทยาลัยเชียงใหม่เป็นเจ้าภาพ ซึ่งผมจะนำทีมไปเข้าร่วมและจะมีส่วนของขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่บอกว่า ให้มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เป็นเจ้าภาพจัด ผมก็เอาทันทีเลย ซึ่งตอนนั้นเป็นรักษาการอธิการบดี สั่งให้ที่พัทพรี มหาวิทยาลัยขอนแก่นก็พาคณะมา เป็นประวัติศาสตร์เลยเรื่องนี้ จัดเป็นครั้งที่ 22 แล้ว ปีที่ผ่านมาแล้ว ใคร ๆ ก็อยากจัด เหมือนโอลิมปิกจัดทุก 3 ปี ปีหน้าใครเป็นเจ้าภาพ ก็เตรียมตัวกัน เป็นระบบที่ภูมิใจมากที่บ้านทีกในประวัติศาสตร์

อีกเรื่องหนึ่งคือ ศิลปวัฒนธรรม ผมก็ทำมาโดยตลอด การให้ทุนนิสิต นักศึกษา มีสมาคม มีมูลนิธิต่างๆ ในประเทศ ที่ทำ ทำไหมเราไม่สนับสนุนตรงนั้น ผมก็ให้ทุนในมูลนิธิในพระบรมราชูปถัมภ์ของในหลวง มาโดยตลอด เช่น มูลนิธิอานันทมหิดล มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง มูลนิธิเพื่อนพึ่งพายามยาก ของพระองค์ภาฯ มูลนิธิสายใจไทย มูลนิธิ CCF เป็นมูลนิธิช่วยเด็กยากจน ปีหนึ่งผมก็ช่วยเด็กมา 2 คน ช่วยมาโดยตลอด มูลนิธิพระดาบส แม้กระทั่งของโรงพยาบาล ได้แก่ มูลนิธิราชประชานุเคราะห์ มูลนิธิหูนวก มูลนิธิคนตาบอด แม้กระทั่งโรงพยาบาลรามาริบัติ โดยเฉลี่ยประมาณ 20 มูลนิธิต่อปี ปีหนึ่งผมเอาเงินส่วนตัวเพื่อทำบุญ ทำทาน 6,700 บาท/เดือน

อีกเรื่องหนึ่งที่มี อาจารย์สุริทอง ศรีสะอาด ภรรยา ร่วมก่อตั้งด้วย คือ เราไปก่อตั้งสมาคมระดับโลกขึ้น ที่ประเทศอังกฤษ Ossie Utibitus Academy ณ กรุงลอนดอน มี Professor เชิญมาให้ไปร่วมตั้งสมาคมเราก็ไปด้วยกัน คนไทยก็มี 2 คน ที่ทำ วัตถุประสงค์ ส่งเสริมการศึกษา ค้นคว้า วิจัย เพราะ เป็นเรื่อง Utibitus คือเป็นเรื่องเกี่ยวกับทุกสิ่งทุกอย่างใช้เหมือนคอมพิวเตอร์ Any Where

Any Place แล้วทุกคนก็ต้องมา มาด้วยใจสมัคร ใจรัก เช่น เมืองทางรัฐเซีย จากเยอรมัน จากอังกฤษ เข้าไปร่วม แล้วตั้งสมาคมสำเร็จ

เครื่องราชอิสริยาภรณ์ระดับสายสะพาย

มหาปรมาภรณ์ช้างเผือก (ม.ป.ช.) 5 ธันวาคม 2552

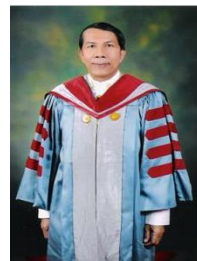
มหาวชิรมงกุฏ (ม.ว.ม.) 5 ธันวาคม 2544

ประถมาภรณ์ช้างเผือก (ป.ช.) 5 ธันวาคม 2539

ประถมาภรณ์มงกุฎไทย (ป.ม.) 5 ธันวาคม 2536

เครื่องราชอิสริยาภรณ์สูงสุด

มหาวิทยาลัยราชภัฏ
มหาสารคาม ขอให้ ถ้าของเราได้จะต้องทำศาสตราจารย์
อย่างเช่น ศาสตราจารย์ ดร.ฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน ได้มา
เพราะเป็นศาสตราจารย์ แต่ผมได้มาเพราะสภามหาวิทยาลัย
มหาสารคาม เสนอชื่อเข้าไป เนื่องจากเป็นผู้ทำคุณประโยชน์
แก่มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม หลายสมัย แล้วอาวุโส
ด้วย เลยได้มา สูงสุดในชีวิตแล้ว

คติ

ศักดิ์ศรีของครูอยู่ที่คุณภาพผู้เรียน ซึ่งขึ้นอยู่กับคุณภาพ
ของกิจกรรม และคุณธรรม ความทุ่มเท

ความยิ่งใหญ่ของครูอยู่ที่สามารถ เป็นแรงดลใจสำหรับศิษย์
ในการพัฒนาสู่ความสำเร็จตามที่ใฝ่ฝัน

Smart Student Maker

Advisor Look good

แหล่งที่มาของข้อมูล

บุญชม ศรีสะอาด เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, เอื้ออารีย์ ปานพิมพ์ใหญ่
เป็นผู้สัมภาษณ์, บ้านเลขที่ 106 ถ.เฉลิมพระเกียรติ
ร.9 อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม เมื่อวันที่ 20
พฤษภาคม 2557.

อนุสารวันเกษียณอายุราชการ ครบ 65 ปี รองศาสตราจารย์
ดร.บุญชม ศรีสะอาด. ม.ป.ท : ม.ป.พ., ม.ป.ป.

ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ทันตแพทย์สมศักดิ์ จักรโพวงศ์

(พ.ศ. วันที่ 7 ธันวาคม 2550- วันที่ 27 มีนาคม 2551)

อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ทันตแพทย์สมศักดิ์

จักรไพวงศ์

(พ.ศ. วันที่ 7 ธันวาคม 2550- วันที่ 27 มีนาคม 2551)

อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ภูมิหลังของครอบครัว

เกิดเมื่อวันที่ 7 มิถุนายน พ.ศ. 2486 สมรสกับ
ทันตแพทย์หญิงเสาวลักษณ์ จักรไพวงศ์ (อนุภาค) ข้าราชการ
บำนาญ คณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มีบุตรและธิดา รวม 4 คน

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์เรือเอกแพทย์หญิงวรินทร์
จักรไพวงศ์ รัชมหาการอาจารย์ ภาควิชาจักษุวิทยา
คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล

2. รองศาสตราจารย์นายแพทย์บรรณฤทธิ์ จักรไพวงศ์
รัชมหาการอาจารย์ภาควิชาศัลยศาสตร์ ออร์โธปิดิกส์
คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล

3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อธิโชคิ จักรไพวงศ์
รับราชการอาจารย์ ภาควิชาวิศวกรรมเครื่องกล
คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

4. นางสาวโรจลักษณ์ จักรไพวงศ์ รับราชการ
อาจารย์ กลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการสารสนเทศ
คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

ที่อยู่ติดต่อได้

สถานที่ทำงาน คณะทันตแพทยศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหิดล

ที่อยู่ปัจจุบัน 23 หมู่บ้านบางหลวง ซอยจรัญสนิท
วงศ์ 3 แยก 5 ถนน จรัญสนิทวงศ์ แขวงวัดท่าพระ เขต
บางกอกใหญ่ กทม. 10600

ประวัติการศึกษา

-พ.ศ. 2512 ทันตแพทยศาสตรบัณฑิต

คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2514 ประกาศนียบัตรชั้นสูง ทางวิทยาศาสตร์

การแพทย์คลินิก สาขา ศัลยกรรมช่องปาก จากบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหิดล -

-พ.ศ. 2533 ได้รับวุฒิปัตริโครงการพัฒนาและ

ฝึกอบรมเตรียมผู้บริหารรัฐกิจ (Mini MPA) รุ่นที่ 1
จากมหาวิทยาลัยมหิดล ____

- พ.ศ. 2540 ได้รับอนุมัติบัตร สาขาทันตกรรมทั่วไป

จากทันตแพทยสภา

-พ.ศ. 2544 นักบริหารระดับสูงพัฒนาหลักสูตรที่ 1

รุ่นที่ 33 จากสถาบันข้าราชการพลเรือน

ประวัติการรับราชการ

- อดีต รองปลัดทบวงมหาวิทยาลัย (นักบริหารระดับ 10) ตั้งแต่ 21 กรกฎาคม 2543 ถึง 7 กรกฎาคม 2546
- อดีต รองเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ตั้งแต่ 7 กรกฎาคม 2546 ถึง 30 กันยายน 2546 (เกษียณอายุราชการ)
  - ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอาจารย์ เมื่อวันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2514
  - ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ เมื่อวันที่ 7 มิถุนายน พ.ศ. 2519
  - ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองศาสตราจารย์ เมื่อวันที่ 26 สิงหาคม พ.ศ. 2540
  - ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์คลินิก สาขาวิชาทันตกรรมทั่วไป เมื่อวันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2542
  - ได้รับพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์ สาขาทันตกรรมทั่วไป เมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 2543

- ได้รับพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองปลัดทบวงมหาวิทยาลัยตั้งแต่ 21 กรกฎาคม 2543 – 7 กรกฎาคม 2546
- ได้รับแต่งตั้งให้เป็น ศาสตราจารย์เกียรติคุณสาขาวิชาทันตกรรมโรงพยาบาล ตั้งแต่วันที่ 27 กรกฎาคม 2543
- ได้รับพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองเลขาธิการคณะกรรมการอุดมศึกษา (นักบริหารระดับ 10) ตั้งแต่ 7 กรกฎาคม 2546 ถึง 30 กันยายน 2546 (เกษียณอายุราชการ)

ประวัติด้านการบริหาร

- พ.ศ. 2519-2520 หัวหน้าภาควิชาศัลยศาสตร์
คณะทันตแพทยศาสตร์
- พ.ศ. 2532 – 2533 รองคณบดีฝ่ายกิจการพิเศษ
- พ.ศ. 2533 – 2536 รองคณบดีฝ่ายบริหาร
คณะทันตแพทยศาสตร์
- พ.ศ. 2536 – 2536 รักษาราชการแทนรองคณบดี
ฝ่ายบริหาร

- พ.ศ. 2536 – 2537 หัวหน้าภาควิชาทันตกรรม
รวมยอด
- พ.ศ. 2537 – 2543 กรรมการสภา
มหาวิทยาลัยมหิดล (ประเภทผู้บริหาร)
- 13 ก.ย. 2543 – 12 ก.ย. 2546 กรรมการสภา
มหาวิทยาลัย ประเภทผู้ทรงคุณวุฒิมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
- 21 พ.ศ. 2544 – 20 พ.ศ. 2546 กรรมการสภา
มหาวิทยาลัย ประเภทผู้ทรงคุณวุฒิวิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก
- 20 ธ.ค. 2543-19 ธ.ค. 2546 กรรมการ
สภามหาวิทยาลัย ประเภทผู้ทรงคุณวุฒิวิทยาลัย
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งเอเชีย
- 15 ธ.ค. 2543-14 ธ.ค. 2546 กรรมการ
สภามหาวิทยาลัย ประเภทผู้ทรงคุณวุฒิวิทยาลัยนานาชาติ
ซิลเลอร์-แอสตมฟอร์ด
- 13 ส.ค. 2544-12 ส.ค. 2546 25 ม.ค. 2546-
ปัจจุบันกรรมการสภามหาวิทยาลัย ประเภทผู้ทรงคุณวุฒิ
มหาวิทยาลัยบูรพากรรมการสภามหาวิทยาลัย ประเภท
ผู้ทรงคุณวุฒิ

- 21 ก.ค. 2543-7 ก.ค. 2546 รองปลัดทบวงมหาวิทยาลัย ทบวงมหาวิทยาลัย
- 28 มิ.ย. 2548-15 ม.ค. 2556 กรรมการสภามหาวิทยาลัย ประเภทผู้ทรงคุณวุฒิมหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- 7 ก.ค. 2546-30 ก.ย. 2546 (เกษียณอายุราชการ) รองเลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

เกียรติประวัติและรางวัล

1. ได้รับพระราชทานปริญญาทันตแพทยศาสตร
ดุขภูมบัณฑิตกิตติมศักดิ์ จากมหาวิทยาลัยมหิดล
เมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม 2545

2. ได้รับปริญญาตรีบัณฑิตกิตติมศักดิ์สาขา
ทันตแพทยศาสตร์ จากมหาวิทยาลัย Nippon Dental
University ประเทศญี่ปุ่น เมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2544
3. ได้รับพระราชทานปริญญาสาธารณสุขศาสตร์
บัณฑิตกิตติมศักดิ์จากมหาวิทยาลัยมหาสารคาม
เมื่อวันที่ 17 ธันวาคม พ.ศ. 2556
4. ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์
มหาปรมาภรณ์ช้างเผือก (ม.ป.ช.) พ.ศ. 2550 และ
มหาวชิรมงกุฎ (ม.ว.ม.) พ.ศ. 2545
5. ได้รับพระราชทานเข็มเชิดชูเกียรติชั้นที่หนึ่งใน
ฐานะผู้ปฏิบัติงานและสนับสนุนโครงการตามพระราชดำริ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
เมื่อวันที่ 26 เมษายน 2548
6. ได้รับพระกรุณาธิคุณจากสมเด็จพระเทพ
รัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โปรดเกล้าฯ ให้เป็น
ประธานคณะกรรมการโครงการหน่วยทันตกรรมพระราชทาน
ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ตั้งแต่

วันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2541 ถึง 30 เมษายน 2547
(คำสั่งสำนักพระราชวังที่ 25/2541, 168/2543, 299/2545)

7. เป็นกรรมการในคณะกรรมการอำนวยการ
โครงการพระราชทานความช่วยเหลือแก่ราชอาณาจักรกัมพูชา
ด้านการศึกษาและสาธารณสุข

8. ถวายงานโครงการฝึกอบรมบุคลากรทางการ
แพทย์และสาธารณสุขจากสาธารณสุขรัฐประชาธิปไตยประชาชน
ลาว

9. ได้รับรางวัลศิษย์เก่าดีเด่นมหาวิทยาลัยมหิดล
(มหิดลทยากร) (10 มกราคม 2546)

10. ได้รับรางวัลศิษย์เก่าดีเด่นคณะวิทยาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหิดล (27 ตุลาคม 2542)

11. ได้รับรางวัลศิษย์เก่าดีเด่นด้านการบริหารจาก
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล (15 มี.ค. 2551)

12. ได้รับพระราชทานรางวัลนักศึกษาผู้มีความ
ประพฤติดีจากพุทธสมาคมแห่งประเทศไทย (พ.ศ. 2511)

13. ที่ปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิของนายกรัฐมนตรี
(พ.ต.ท. ดร. ทักษิณ ชินวัตร) ด้านการอุดมศึกษา
(คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 221/2548)
14. เป็นที่ปรึกษารองนายกรัฐมนตรี (นายสุวิทย์
คุณกิตติ) (คำสั่งรองนายกรัฐมนตรี ที่ 3/2546)
15. เป็นที่ปรึกษารัฐมนตรีช่วยว่าการ
กระทรวงศึกษาธิการ (นายสุธรรม แสงประทุม)
คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ สร 578/2547
16. เป็นประธานที่ปรึกษารัฐมนตรีช่วยว่าการ
กระทรวงมหาดไทย (นายสุธรรม แสงประทุม)
คำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ 520/2547)
17. ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์ประจำคณะกรรมการ
การศึกษา วุฒิสภา (2553 – 2557)
18. ที่ปรึกษาประธานคณะกรรมการการศึกษา
วุฒิสภา (2553-2557)
19. เป็นผู้รักษาราชการแทนอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม คำสั่งมหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ที่ 6425/2550

20. ประธานคณะกรรมการพิจารณาตำแหน่ง
วิชาการมหาวิทยาลัยมหาสารคาม 3 วาระ (26 พ.ค. 2549
– 25 พ.ค. 2555)
21. ประธานคณะกรรมการอุทธรณ์และร้องทุกข์
ประจำมหาวิทยาลัยบูรพา
22. ประธานราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทย
ไทย (พ.ศ. 2551-2554)
23. กรรมการสภากิจแห่งชาติ สาขาวิทยาศาสตร์
การแพทย์ 3 วาระ (พ.ศ. 2547-2553)
24. ได้รับเลือกเป็นนายกสโมสรนักศึกษารุ่นแรก
ของมหาวิทยาลัยมหิดลและเป็นรุ่นสุดท้ายของมหาวิทยาลัย
แพทยศาสตร์
25. ได้รับเลือกเป็นนายกสโมสรนักศึกษา
คณะทันตแพทยศาสตร์มหาวิทยาลัยมหิดล และแพทยศาสตร์
26. เป็นอุปนายกคนที่หนึ่งของทันตแพทยสภา
ซึ่งรับผิดชอบงานวิชาการทั้งหมด
27. เป็นกรรมการในคณะกรรมการประสานงาน
ระดับนานาชาติเกี่ยวกับศุนย์เวชศาสตร์เขตร้อนและ

สาธารณสุขของซีมีโอ (คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ
ที่ สป 886/2544)

28. อดีตเลขาธิการทันตแพทยสมาคมแห่งประเทศไทย
ในพระบรมราชูปถัมภ์

29. เป็นกรรมการดำเนินการ (Steering
Committee) โครงการความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อมระหว่าง
มหาวิทยาลัยในไทยและประเทศเดนมาร์ก (Thai-Danish
University Consortium for Environment and
Development-Industry and Urban Areas : TUCED
– DUCED-I&UA) โดยการสนับสนุนของสำนักงานความ
ร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อมและพัฒนาแห่งประเทศเดนมาร์ก
(DANCED) (คำสั่งมหาวิทยาลัยมหิดล ที่ 349/2545)

30. ได้รับประกาศนียบัตรนักโตดรัมกิตติมศักดิ์ชั้น 1
ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติในฐานะที่ได้เสียสละและบำเพ็ญ
ประโยชน์ให้แก่ราชการตำรวจตระเวนชายแดน สำนักงาน
ตำรวจแห่งชาติ

31. ได้รับเกียรติบัตรและแต่งตั้งให้เป็นสมาชิกพลร่ม
สัมพันธ์กิตติมศักดิ์ จากกองรบพิเศษที่ 1 ในฐานะผู้ประกอบ
คุณประโยชน์แก่กิจการทหารพลร่ม กองทัพบกไทย

32. เป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัย ประเภท
ผู้ทรงคุณวุฒิของมหาวิทยาลัยบูรพา

33. เป็นที่ปรึกษาในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิทาง
การแพทย์ในคณะกรรมการประกันสังคม (คำสั่งกระทรวง
แรงงานที่ 48/2546)

34. เป็นประธานกรรมการสรรหาคณบดีคณะ
สาธารณสุขศาสตร์, ผอ. ศูนย์วิทยาศาสตร์สุขภาพและ
เป็นรองประธานสรรหาคณบดี คณะศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา

35. เป็นกรรมการในคณะกรรมการมูลนิธิทุนเล่าเรียน
หลวงกาญจนาภิเษก

36. เป็นกรรมการประเมินความเหมาะสมของบุคคล
เพื่อรับทุนรัฐบาลฯ

37. เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการการบริหารกีฬา
มหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย

38. เป็นกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติสาขา
วิทยาศาสตร์การแพทย์ 20 สิงหาคม 2547 – 2553
39. เป็นกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่าง พ.ร.บ.
ระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา
40. เป็น อ.ก.พ. ทบวงมหาวิทยาลัย และ อ.ก.พ.
สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย
41. เป็นประธานอนุกรรมการ อ.ก.ม. อุทธรณ์และ
ร้องทุกข์ประจำมหาวิทยาลัยบูรพา
42. เป็นที่ปรึกษากิจการพิเศษของวิทยาลัย
ศาสนศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล
43. เป็นที่ปรึกษาโครงการโรงเรียนพระราชทานฯ
ตามโครงการพระราชดำริพระราชทานความช่วยเหลือแก่
ราชอาณาจักรกัมพูชา (คำสั่งกรมราชองครักษ์ที่ 1043/2546)
44. เป็นกรรมการในคณะผู้ประเมินนักวิจัย
ผลงานวิจัย และวิทยานิพนธ์ที่เสนอขอรับรางวัลนักวิจัยดีเด่น
แห่งชาติ ผลงานวิจัยและวิทยานิพนธ์ สาขาวิทยาศาสตร์
การแพทย์ สภาวิจัยแห่งชาติ

45. เป็นกรรมการในคณะผู้ประเมินผลงานประดิษฐ์คิดค้นที่เสนอขอรับรางวัลสภาวิจัยแห่งชาติ สาขาวิทยาศาสตร์การแพทย์

46. เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในคณะอนุกรรมการบัญชีจ่ายที่สอง กองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา

47. เป็นกรรมการในคณะกรรมการบริหารสถาบันคลังสมองของชาติ ทบวงมหาวิทยาลัย

48. เป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยประเภทผู้ทรงคุณวุฒิของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ตั้งแต่ 28 มิถุนายน 2548 – 15 มกราคม 2556

49. เป็นกรรมการในคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหิดล, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวคุณทหารลาดกระบัง พ.ศ. 2548

50. เป็นประธานคณะอนุกรรมการร่าง พ.ร.บ. มหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. 2548

51. สมาชิกกิตติมศักดิ์ของสมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยมหิดลในพระบรมราชูปถัมภ์ลำดับที่ 113 ตั้งแต่ปี 2548
52. สมาชิกตลอดชีพของทันตแพทยสมาคมแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์
53. สมาชิกทันตแพทยสภา
54. เป็นคณะกรรมการทันตแพทยสภา ในตำแหน่งอุปนายกคนที่หนึ่ง (พ.ศ. 2541 – 2544)
55. เป็นสมาชิกราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์
56. ที่ปรึกษาอธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา ด้านแผนยุทธศาสตร์ (พ.ศ. 2556 - 2557)
57. กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิประจำคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์, วิทยาลัยบริหารรัฐกิจ , วิทยาลัยพาณิชศาสตร์, ธรรมนุชศาสตร์และสังคมศาสตร์, คณะการจัดการและการท่องเที่ยวมหาวิทยาลัยบูรพา

ภาพประกอบการปฏิบัติงาน

ประสบการณ์การทำงานระดับมหาวิทยาลัย

1. คณบดี คณะทันตแพทยศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหิดล 2 วาระติดต่อกัน ตั้งแต่ 18 มกราคม
2537 – 21 กรกฎาคม 2543
2. อ.ก.ม. มหาวิทยาลัยมหิดล ตั้งแต่ 18 มกราคม
พ.ศ. 2537 – 21 กรกฎาคม 2543
3. กรรมการสภามหาวิทยาลัยมหิดล ประเภท
ผู้บริหารติดต่อกัน 4 วาระ คือ ตั้งแต่ 30 กันยายน พ.ศ. 2537
– 21 กรกฎาคม 2543
4. รองคณบดีฝ่ายกิจการพิเศษ คณะทันต
แพทยศาสตร์ 20 พฤษภาคม พ.ศ. 2532 – 15 มกราคม
พ.ศ. 2533
5. รองคณบดีฝ่ายบริหาร คณะทันตแพทยศาสตร์
19 มกราคม พ.ศ. 2533 – 17 มิถุนายน พ.ศ. 2536
6. รักษาราชการแทนรองคณบดีฝ่ายบริหาร
17 มิถุนายน พ.ศ. 2536 – 16 ธันวาคม พ.ศ. 2536
7. รักษาราชการแทนคณบดี 28 สิงหาคม
พ.ศ. 2531 – 31 สิงหาคม พ.ศ. 2531

8. หัวหน้าภาควิชาศัลยศาสตร์ 1 เมษายน พ.ศ. 2519 – 1 มิถุนายน พ.ศ. 2520
9. หัวหน้าภาควิชาทันตกรรมรวบยอด 17 มิถุนายน พ.ศ. 2536 – 17 มกราคม พ.ศ. 2537
10. ผู้อำนวยการโครงการจัดตั้งภาควิชาทันตกรรมทั่วไป
11. ประธานคณะกรรมการดำเนินการจัดตั้งภาควิชาทันตกรรมทั่วไป
12. ประธานคณะกรรมการจัดทำหลักสูตร ป.บัณฑิต และมหาบัณฑิตสาขาทันตกรรมทั่วไปและได้รับอนุมัติเปิดสอนแล้ว
13. ประธานกรรมการประจำหลักสูตร ป.บัณฑิต และมหาบัณฑิตสาขาทันตกรรมทั่วไป
14. ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ (Major Advisor) ของนักศึกษาบัณฑิตวิทยาลัย ระดับปริญญาโท สาขาทันตกรรมทั่วไป

15. เป็นกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์
(Co Advisor) ของนักศึกษาระดับบัณฑิตวิทยาลัย ระดับปริญญาโท
สาขาทันตกรรมทั่วไป
16. ที่ปรึกษาคณะกรรมการจัดตั้งภาควิชา
ทันตกรรมบดเคี้ยว
17. ประธานคณะกรรมการเฉพาะกิจพัฒนาระบบ
บริการผู้ป่วยเพื่อการศึกษา
18. ประธานมูลนิธิคณะทันตแพทยศาสตร์มหิดล
19. กรรมการสรรหาคณบดีคณะเวชศาสตร์เขตร้อน
มหาวิทยาลัยมหิดล
20. กรรมการสรรหาคณบดีคณะเภสัชศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหิดล
21. กรรมการสรรหาคณบดีคณะแพทยศาสตร์
ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล
22. กรรมการสรรหานายกสภามหาวิทยาลัยมหิดล
23. กรรมการสรรหาคณบดีคณะพยาบาลศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหิดล

24. กรรมการสรรหาคณบดีคณะวิศวกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหิดล 2 วาระ
25. กรรมการสรรหาอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหิดล
26. กรรมการอำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย
ศูนย์คอมพิวเตอร์ และกรรมการบริหารศูนย์ตรวจสอบ
สารต้องห้ามในนักกีฬา มหาวิทยาลัยมหิดล
27. อาจารย์พิเศษวิทยาลัยวิทยาศาสตร์และ
เทคโนโลยีการกีฬา มหาวิทยาลัยมหิดล
28. กรรมการดำเนินการจัดตั้งศูนย์การแพทย์
กาญจนภิเษก มหาวิทยาลัยมหิดล
29. ผู้อำนวยการศูนย์ประสานงานกีฬามหาวิทยาลัย
แห่งประเทศไทย ครั้งที่ 19
30. ผู้อำนวยการโครงการจัดตั้งศูนย์การแพทย์
กาญจนภิเษก มหาวิทยาลัยมหิดล
31. คณะกรรมการสรรหาผู้สมควรได้รับปริญญา
กิตติมศักดิ์ มหาวิทยาลัยมหิดล
32. คณะกรรมการพิจารณาเสนอขอพระราชทาน
เครื่องราชฯ อีสริยาภรณ์

33. เลขานุการศูนย์ประสานงานกีฬามหาวิทยาลัย
ครั้งที่ 25 (ศาลายาเกมส์)

34. คณะกรรมการผู้ก่อตั้ง, ผู้บริหารเริ่มแรก
สมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยมหิดล, เลขานุการ 2 สมัย
อุปนายกสมาคมฯ 3 สมัย และที่ปรึกษาสมาคมฯ

35. ที่ปรึกษาคณะกรรมการกีฬามหาวิทยาลัยมหิดล

36. กรรมการโครงการส่งเสริมเยาวชนดีเด่น

37. อนุกรรมการอุทธรณ์และร้องทุกข์ประจำ
มหาวิทยาลัยมหิดล

38. ประธานกรรมการดำเนินการสอบสัมภาษณ์
บุคคลเพื่อรับทุนโครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์ (UDC)

39. กรรมการในคณะกรรมการกีฬาบุคลากร
มหาวิทยาลัยมหิดล

40. กรรมการในคณะกรรมการพิจารณาและ
กลั่นกรองการดำเนินการด้านบริหารงานบุคลากรของ
มหาวิทยาลัยมหิดล

41. เป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางพิจารณาประเมินโครงการวิจัยที่เสนอขอรับทุนอุดหนุนวิจัยมหาวิทยาลัยมหิดล ประจำปี พ.ศ. 2542, พ.ศ. 2543
42. ที่ปรึกษารองอธิการบดีฝ่ายนโยบายแผนงานและงบประมาณ ม.มหิดล
43. เป็นกรรมการอำนวยการจัดประชุมวิชาการประเพณีมหาวิทยาลัยมหิดล, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และกองทัพเรือ
44. กรรมการสรรหาคณบดีคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล 2 วาระ
45. กรรมการสรรหาคณบดีคณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
46. เป็นกรรมการในคณะกรรมการบริหารกองทุนส่งเสริมกิจการ มหาวิทยาลัยบูรพา
47. ประธานคณะกรรมการพิจารณาปรับอัตราค่าตอบแทนตำแหน่งอธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

48. เป็นประธานอนุกรรมการประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงานระดับวิทยาลัยพาณิชศาสตร์ และวิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา
49. เป็นอนุกรรมการประเมินผลการดำเนินงานของงานในระดับมหาวิทยาลัยของมหาวิทยาลัยบูรพา
50. ที่ปรึกษาวิทยาลัยศาสนศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล
51. ที่ปรึกษาคณบดี คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล 5 วาระติดต่อกันจนถึงปัจจุบัน
52. ที่ปรึกษาวิทยาสารทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
53. เป็นกรรมการสรรหานายกสภามหาวิทยาลัยบูรพา (คำสั่งสภาฯ ที่ 7/2547)
54. เป็นกรรมการสรรหาอธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา 2 วาระ

55. เป็นผู้ทรงคุณวุฒิคณะกรรมการประจำวิทยาลัย
พาณิชยศาสตร์, วิทยาลัยบริหารรัฐกิจ, คณะมนุษยศาสตร์
และสังคมศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัย
บูรพา

ประสบการณ์การทำงานระดับประเทศ

1. อุปนายกคนที่ 1 ของทันตแพทยสภา
2. ประธานอนุกรรมการอำนวยการเกี่ยวกับอนุมัติ
บัตรและวุฒิบัตรของทันตแพทยสภา
3. อนุกรรมการพิจารณาขอบเขตของเนื้อหาวิชาใน
การสอบขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพ
ทันตกรรม ของทันตแพทยสภา
4. อนุกรรมการพิจารณาหลักเกณฑ์ในการฝึกอบรม
วิชาทันตแพทยศาสตร์แก่สมาชิกทันตแพทยสภา ที่สำเร็จ
การศึกษามาจากต่างประเทศ ของทันตแพทยสภา
5. อนุกรรมการร่างข้อบังคับทันตแพทยศาสตร์ว่า
ด้วยจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพทันตกรรมของทันตแพทยสภา

6. ประธานอนุกรรมการพิจารณาหลักเกณฑ์ออกหนังสืออนุมัติหรือวุฒิบัตรแสดงความรู้, ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพทันตกรรมสาขาต่าง ๆ ของทันตแพทยสภา

7. ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินผลงานทางวิชาการ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

8. กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ สาขาทันตแพทยศาสตร์ ของ อ.ก.พ. วิสามัญเกี่ยวกับการประเมินบุคคลเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้ปฏิบัติงานที่มีประสบการณ์ (ตำแหน่งประเภททั่วไป) ตำแหน่งวิชาชีพเฉพาะและตำแหน่งประเภทเชี่ยวชาญเฉพาะ

9. กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเฉพาะกิจเพื่อพิจารณาคุณสมบัติ และประเมินผลงานของบุคคลสาขาทันตแพทยศาสตร์ เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่ระดับ 9 ขึ้นไป

10. กรรมการผู้บริหารองค์กรผู้บริหาร คณะทันตแพทยศาสตร์แห่งประเทศไทย

11. ประธานอนุกรรมการวิชาการและวิจัยของ อ.บ.ท.ท.

12. คณะอนุกรรมการวางแผนพัฒนาระบบ

ทันตสาธารณสุข

13. คณะอนุกรรมการวางแผนการผลิตและบริหาร

โครงการพัฒนาอาจารย์สาขาทันตแพทยศาสตร์

ทบวงมหาวิทยาลัย

14. ที่ปรึกษาศูนย์วิทยาศาสตร์การกีฬา การกีฬา

แห่งประเทศไทย 1 มิถุนายน 2534 – ปัจจุบัน

15. อนุกรรมการฝ่ายเวชศาสตร์และวิทยาศาสตร์

การกีฬาในคณะกรรมการเตรียมนักกีฬาไทยตั้งแต่ 8 มิถุนายน
2532 – ปัจจุบัน

16. คณะกรรมการดำเนินงานด้านวิทยาศาสตร์การ

กีฬาในคณะกรรมการจัดเตรียมนักกีฬาเพื่อแข่งขันซีเกมส์
ครั้งที่ 18

17. อนุกรรมการประเมินผลงานประดิษฐ์คิดค้น

ประจำปี 2541 ของสภาวิจัยแห่งชาติ

18. ประธานคณะทำงานกลุ่มโรคเกี่ยวกับสุขภาพ

ช่องปากและระบบบดเคี้ยวในโครงการแผนกลยุทธ์การวิจัย
สาขาวิจัยสุขภาพ สภาวิจัยแห่งชาติ

19. กรรมการในคณะกรรมการประสานระดับนานาชาติเกี่ยวกับศูนย์เวชศาสตร์เขตร้อนและสาธารณสุขของซีมีโอ
20. อ.ก.ม. วิสามัญเกี่ยวกับตำแหน่งและอัตราเงินเดือน ทบวงมหาวิทยาลัย
21. อ.ก.ม. วิสามัญเกี่ยวกับตำแหน่งและอัตราเงินเดือน ทบวงมหาวิทยาลัย
22. ประธานคณะกรรมการจัดทำร่างหลักเกณฑ์และวิธีการจัดสรรนักศึกษาทันตแพทย์ผู้ทำสัญญา
23. เป็นกรรมการในคณะกรรมการทันสาธารณสุขแห่งชาติ ตามมติ ค.ร.ม. เมื่อวันที่ 3 มิถุนายน พ.ศ. 2540
24. เป็นกรรมการสาขาการแพทย์และอนามัยกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13
25. ประธานคณะกรรมการโครงการหน่วยทันตกรรมพระราชทานสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
26. ประธานคณะกรรมการเฉพาะกิจพัฒนาระบบบริการผู้ป่วยเพื่อการศึกษา

27. เป็นกรรมการในคณะกรรมการศึกษาแนวทางปรับปรุงโครงการกระจายแพทย์ ทันตแพทย์และเภสัชกร
คู่สัญญา

28. ผู้ประสานงานโครงการฝึกอบรมบุคลากร
ทางการแพทย์จากประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชน
ลาว ตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ
สยามบรมราชกุมารี

29. เป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินงานทางวิชาการของ
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

30. อนุกรรมการการศึกษาเรื่องการพนันบอล
ในคณะกรรมการธิการตำรวจสถานิติบัญญัติแห่งชาติ

31. เป็นกรรมการดำเนินการ (Steering
Committee) โครงการ TUCED-DUCED – & IUA

32. รองประธานกรรมการในคณะกรรมการ
พิจารณากลับกรองขอพระราชทานเหรียญดุษฎีมาลา
เข็มศิลปวิทยา และเครื่องราชอิสริยาภรณ์ของ
ทบวงมหาวิทยาลัย

33. เป็นกรรมการประเมินความเหมาะสมของบุคคลเพื่อรับทุนเล่าเรียนหลวงทุนไทยพัฒนาและทุนรัฐบาล
34. เป็นกรรมการในคณะกรรมการจัดทำโครงการเล่าเรียนหลวงกาญจนาภิเษกระดับสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
35. เป็นกรรมการและเลขานุการในคณะกรรมการอำนวยการโครงการรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถาบันอุดมศึกษา
36. เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการบริหารและพัฒนางานวิจัยประจำคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
37. เป็นกรรมการมูลนิธิทุนเล่าเรียนหลวงกาญจนาภิเษก
38. เป็นผู้ทรงคุณวุฒิสาขาทันตแพทยศาสตร์ของทบวงมหาวิทยาลัยทำหน้าที่ประเมินผลงานวิชาการของอาจารย์เพื่อกำหนดตำแหน่งเป็นศาสตราจารย์
39. เป็นกรรมการดเนินการสอบแข่งขันและคัดเลือกบุคคลเพื่อรับทุนเล่าเรียนหลวง และทุนรัฐบาลตามความต้องการของกระทรวง ทบวง กรมฝ่ายพลเรือน

40. เป็นกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติสาขา
วิทยาศาสตร์การแพทย์
41. เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการบริหารกีฬา
มหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย
42. เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการ
กิจการวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์แห่งชาติ
43. เป็นกรรมการดำเนินการคัดเลือกข้าราชการ
เพื่อรับทุนรัฐบาลตามความต้องการของกระทรวง ทบวง
กรมฝ่ายพลเรือน
44. เป็นอนุกรรมการดำเนินการจัดโครงสร้างและ
อัตรากำลัง, ถ่ายโอนทรัพย์สิน, เสริมสร้างสมรรถนะบุคลากร,
ประชาสัมพันธ์, ประสานงานกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้าง
และการบริหารเพื่อเตรียมการสู่โครงสร้างใหม่ของ
กระทรวงศึกษาธิการ
45. เป็น อ.ก.ม. วิสามัญเกี่ยวกับกฎหมาย,
การอุทธรณ์, และร้องทุกข์ของทบวงมหาวิทยาลัย
46. เป็น อ.ก.ม. วิสามัญเกี่ยวกับตำแหน่งวิชาการ
ทบวงมหาวิทยาลัย

47. เป็น อ.ก.ม. วิสามัญเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล และระบบราชการทบวงมหาวิทยาลัย
48. เป็น อ.ก.ม. วิสามัญเกี่ยวกับคุณวุฒิทบวงมหาวิทยาลัย
49. เป็น อ.ก.ม. วิสามัญเกี่ยวกับการสรรหาและพัฒนา ทบวงมหาวิทยาลัย
50. เป็น อ.ก.ม. วิสามัญเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพคณาจารย์ในการทำวิจัย ทบวงมหาวิทยาลัย
51. เป็น อ.ก.พ. สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย
52. เป็นประธานคณะกรรมการพิจารณาลูกหนี้เงินยืมที่ไม่ชำระคืนตามสัญญาเงินยืมเงินทบวงมหาวิทยาลัย
53. เป็นประธานคณะทำงานพิจารณากลับกรองการแก้ไข วัน เดือน ปีเกิดของข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย
54. เป็นประธานอนุกรรมการใน อ.ก.ม. อุทธรณ์และร้องทุกข์ประจำมหาวิทยาลัยบูรพา

55. เป็นประธานคณะกรรมการสรรหาคณบดี
คณะสาธารณสุขศาสตร์ และผู้อำนวยการศูนย์วิทยาศาสตร์
สุขภาพ มหาวิทยาลัยบูรพา

56. เป็นรองประธานกรรมการสรรหาคณบดี
คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

57. เป็นที่ปรึกษากองบรรณาธิการวิทยาสาร
ทันตแพทยศาสตร์มหิดล

58. เป็นกรรมการบริหารคลังสมองแห่งชาติ

59. เป็นรองประธานกรรมการสรรหาคณบดี
คณะวิทยาศาสตร์และศิลปะศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพาและ
ผู้อำนวยการวิทยาลัยวิทยาศาสตร์การกีฬา มหาวิทยาลัย
บูรพา

60. เป็นกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่าง
พ.ร.บ. มหาวิทยาลัยมหิดล และสถาบันเทคโนโลยี
พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

61. เป็นประธานอนุกรรมาธิการวิสามัญร่าง
พ.ร.บ. มหาวิทยาลัยมหิดล

62. รองประธานคณะกรรมการเพื่อศึกษาอัตราเงินเดือนและ/หรือค่าตอบแทนของผู้บริหารมหาวิทยาลัยบูรพา (คำสั่งสภาที่ 8/2548)

63. เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการอำนวยการจัดการประชุมสัมมนาโลก 1 st World Congress on the Power of Language (คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการที่ สกอ. 8/2549)

64. เป็นรองประธานกรรมการมูลนิธิส่งเสริมทบวงมหาวิทยาลัย

65. ประธานคณะกรรมการสอบหาข้อเท็จจริงมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (คำสั่งมหาวิทยาลัยที่ 3212/2548)

66. เป็นกรรมการที่ปรึกษาคณะกรรมการอำนวยการจัดงานพิธีเปิดวิทยาลัยกำแพงเพชร (คำสั่งรองนายกรัฐมนตรีที่ 1/2548)

67. เป็นคณะกรรมการที่ปรึกษาการจัดทำหลักสูตรฝึกอบรมผู้มีความรู้ความชำนาญเฉพาะทางการพยาบาลและการผดุงครรภ์ฯ สภาการพยาบาล

68. กรรมการบริหารงานบุคคลมหาวิทยาลัย
มหาสารคาม

69. รองประธานคณะกรรมการร่างกฎหมายและ
ข้อบังคับของสภามหาวิทยาลัยบูรพา

ผลงานวิชาการ/งานวิจัย/สิ่งพิมพ์/บทความ

1. ตำราวิชาการเรื่องการบำบัดทางพันธุกรรม
ในผู้ป่วยที่มีปัญหาทางอายุรกรรมมีความหนา 200 หน้า
2. มีผลงานวิจัยที่ทำเสร็จแล้ว และตีพิมพ์ใน
วารสารวิชาการทั้งในและต่างประเทศ จำนวน 40 เรื่อง
และกำลังรอตีพิมพ์อีกประมาณ 10 เรื่อง
3. หนังสือเอกสารคำสอนจำนวน 2 เล่ม
4. หนังสือบทความทางวิชาการ จำนวน 3 เล่ม
5. ร่วมจัดหรือเป็นประธานการจัดประชุมวิชาการ
นานาชาติที่ไทยเป็นเจ้าภาพหลายครั้ง
6. เป็นประธานอนุกรรมการจัดทำหลักสูตรอนุมัติ
บัตรและวุฒิบัตรของทันตแพทย์สภาและได้ดำเนินการแล้ว
เสร็จครบ 10 สาขา และได้รับการรับรองจาก ก.พ. แล้ว

ผลงานวิจัยที่ทำเสร็จแล้วและได้ตีพิมพ์แล้ว

1. Suchatlampong C, Suchato W, Booranavanitch P, Songjareum P, Wanlayapetch M, Jeanpong N, Chuckpaiwong S, et al. Spherical Alloid Production : The First Report in Thailand. Mahidol Dent J 1994 ; 44 ; 169 – 76.
2. Chuckpaiwong S, Dhanabhumi A, Apai W, Thiradilok S. Long Acting on Enamel Surfaces by Fluoride-containing Acid. Mahidol Dent J 1996 ; 16 : 208-16.
3. Chuckpaiwong S, Kerdvongbundit V. Periodontal Response to Location of Treatment. Mahidol Dent J 1996 ; 16 : 125-46.
4. Kerdvongbunfit V. Chuckpaiwong S. Pathology of the Second Lower Molar at Ten Years After the Adjacent Third Lower Molar Extraction. Mahidol Dent J. 1996 ; 16 : 82-97.

5. Soo – ampan M, Chuckpaiwong S.
Management of Maxillofacial Incisors Associated
with Large Dentigerous Cyst of Supernumerary
Teeth : A Case Report Mahidol Dent J. 1996 ; 16
: 166-72.

6. Apai W, Dhanabhumni C,
Chuckpaiwong S. Fluoride Content of Water
Sampling Bottle. Mahidol Dent J. 1997 ; 17 : 41-8.

7. Chuckpaiwong S, Suchato W,
Suchatlampong C. ISO and ISO TC 106 Dentistry
in Thailand. Mahidol Dent J 1997 ; 1-33.

8. Chuckpaiwong S, Chunhabundit P,
Pariyakanok P, Thongpila S, Somana R. Scanning
Electron Microscopic Study on Dorsal Lingual
Microvascularization of the Common Tree Shrew
(Tupaia glis) Mahidol Univ J. 1997 ; 4 : 55-8.

9. Chuckpaiwong S, Kittipibul P, Barnard PD, Godfrey MK. Need Assessment for Postgraduate Training in General Dentistry in Southeast Asia. Mahidol Univ J. 1997 ; 4 : 19-22

10. Chuckpaiwong S, Wilairatana P. Oral Cavity Findings in Cerebral Malaria. Mahidol Univ J. 1997 ; 4 : 39-41.

11. Nakapaksin J, Chuckpaiwong S. The Usage of Magnetic Wiring in Dentistry J. Dent Assoc. THAI 1997 ; 5-6 : 330-6.

12. Chuckpaiwong S, Suchatlampong C, Waikagul O, Sirijit W, Khoontongkaew S, Charndeuykit S, et al Seminar in National Research Programme of Oralhygiene. National Research Council 1998 : 212-22.

13. Nimmanon V, Sookjareun T.

Chuckpaiwong S, Watanasomboon P. Correlation Factors to Tooth Brushing Behavior in Good Oral Hygiene Patients with Gingival Problem Mahidol Dent J. 1999 ; 19 : 61-72.

14. Chuckpaiwong S, Thaweboon B,

Thaweboon S, Rakprasitkul S. Sporicidal Efficacy of Paracetic Acid and Glutaraldehyde. Mahidol Dent J. 2000 ; 20 : 89-94.

15. Chuckpaiwong S. Punyasingh K,

Thaweboon B, Thaweboon S, Yudhasaraprasithi S. Study of Distribution of Mutans Streptococci and Lactobacilli in Children in Rural Remote area. Mahidol Dent J. 2000 ; 20 : 123-32.

16.Chuckpaiwong S, Punyasingh K,
Thaweboon B, Thaweboon S, Yudhasarapasithi S.
Study of Microbiological Risk Factor of Children
in Rural Remote Area. Mahidol Dent J. 2000 ; 20
: 105-15.

ประวัติศาสตร์บอกเล่า (ORAL History)

ผู้ให้การสัมภาษณ์ : ทนตแพทย์เกียรติคุณสมศักดิ์ จักรโพวงศ์

ผู้สัมภาษณ์ : นางเอื้ออารีย์ ปานพิมพ์ใหญ่

ผู้เรียบเรียง : นางเอื้ออารีย์ ปานพิมพ์ใหญ่

บันทึกภาพนิ่ง : นายรณชัย เหล่าโพธิ์

บันทึกวีดิโอ : นายรณชัย เหล่าโพธิ์

เมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2557 เวลา 07.30-11.00 น.

ประวัติ

ในวัยเด็ก กระผมเกิดในครอบครัวพ่อค้า และไม่ได้
ใหญ่โตอะไร และอยู่กัน 2 ครอบครัว คือ ครอบครัวของผม
และครอบครัวของคุณอา ส่วนผมเป็นพี่ชายคนโต ในพี่น้อง 6
คน มีผมเป็นผู้ชายคนเดียว มีน้องสาว 5 คน ส่วนของอา มี
ทั้งหมด 3 คน ในฐานะเป็นครอบครัวใหญ่ สามารถพุ่มเฟื้อย
ได้ในวัยเด็ก พ่อแม่ ก็ได้พุ่มพัก ให้มีระเบียบวินัย ให้ดูแล
น้อง ๆ อีก 8 คน มาโดยตลอด ทำให้มีประสบการณ์ในการ
ดูแลน้อง ๆ พอสมควร แล้วผมก็ได้เข้าเรียนต่อระดับ

ประถมศึกษาในโรงเรียนข้างบ้าน คือ โรงเรียนพัฒนาศึกษา และต่อมัธยมศึกษาที่ โรงเรียนวัดนวลนรดิษฐ์ จ.นนทบุรี เป็นโรงเรียนที่ท่านประยูรท์ จันทริโอชา ก็เรียนที่นั่น ซึ่งโรงเรียนนี้ เป็นโรงเรียนที่มีชื่อเสียงใกล้เคียงกับโรงเรียนสวนกุหลาบ ถ้าคนกรุงเทพ ต้องเรียนสวนกุหลาบ แต่ถ้าคนนนทบุรี ต้องเรียนที่ โรงเรียนวัดนวลนรดิษฐ์ ผมชอบแอบไปเล่นกีฬา มีบาสเกตบอล ยิมนาสติก ยูโด เป็นคนชอบเล่นกีฬา เนื่องจากใจชอบ เคยได้รับอุบัติเหตุกีฬา ยิมนาสติก จนสลบ การเรียนก็อยู่ในระดับปานกลาง จนกระทั่งเข้า ม.ปลาย ประถม 1-4 มัธยมปลาย 3-6 ส่วน ครั้นพอจบทุกคนจะต้องสอบเข้าเตรียมอุดม ส่วน พ่อ แม่ผมบอกว่าไปเรียนกรุงเทพ ก็เป็นห่วง เลยเรียนต่อที่ วัดนวล พ่อแม่ ก็อบรมสั่งสอนผม ว่าไม่มีอะไรให้ชนะ นอกจากความรู้ ท่านสอนอยู่เสมอเรื่อง อัตาหิ อัตโนนาโถ จนเป็นที่ที่1 ของห้อง จนถึงมัธยม 8 ได้ 83.37 % ก็ติดบอร์ดประเทศไทย สมัยผม มี 50 คน อันดับสุดท้ายได้ 80 % ผมได้ 83 % กว่า

ต่อมาก็สอบเข้ามหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ ตามประวัติ
คุณพ่อเสียแล้ว ส่วนคุณแม่ยังมีชีวิตอยู่ เป็นคนจังหวัดธนบุรี
ผมเป็นคนเชื้อสายจีน เพราะปู่ทวดผมเป็นคนตลิ่งชัน เป็นลูก
คนรวย ไปเรียนหนังสือที่เมืองจีน และได้มาเป็นคนจีน คนพื้นที่
แถวนี้เป็นคนพื้นถิ่นเป็นคนไทยแท้

หลังการเกษียณอายุราชการ

ผมเกษียณตามกฎหมายเท่านั้นนะ ในชีวิต วิถีชีวิต
เพราะว่าการที่ไม่ได้เกษียณ เนื่องจากเมื่อเราเกษียณแล้ว แต่
ความเป็นจริงแล้ว เราก่อนเกษียณ ผมเป็นรองปลัดทบวง ได้
ทำงานกับผู้หลักผู้ใหญ่ ตั้งแต่ นายกรัฐมนตรี จนถึงรัฐมนตรี
กระทรวงศึกษาธิการ ผมเป็นคน
ประเภทฐานะไม่ค่อยลำบาก ผม
เป็นคนที่มีความคิดว่า ความรู้
และประสบการณ์ที่มีอยู่ มา
ประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด
ให้กับสังคม ประเทศชาติ และมวลประเทศชาติ ผมได้รับการ
ปลุกฝังจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
ผมก่อนนี้จะมาเป็นรองปลัดทบวงมหาวิทยาลัย ผมได้ขอ

พระราชทานหน่วยจาก คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล โดยพระองค์ท่านให้ผมเป็นประธาน โครงการ กระผมสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ โดยจัดคนไปดูแลเด็กนักเรียนด้อยโอกาสกับ ตชด. ในเขตทุรกันดารส่วนใหญ ก็เมื่อทำไปแล้ว ได้รับพระราชดำริชี้แนะ จาก สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี หลาย ๆ อย่าง โดยสิ่งแรก คือ ไปพัฒนาคน โดยท่านรับสั่งว่า อย่าเอาวิชาการทันสมัยลงไป ซึ่งมันขัดกับวัฒนธรรมประเพณีของเค้าจะไม่สำเร็จ แล้วก็จัดหน่วย ผมก็จัดหน่วยเพื่อไปรักษาอย่างเดียว ท่านทรงอัจฉริยะมาก ท่านก็รับสั่งว่า ถ้าทำอย่างนี้เมื่อไหร่ปัญหา ก็จะจบ ผมก็เลยนำพระราชกระแสรับสั่งมา ก็คือ ต้องเอาการวิจัย ไปแก้ปัญหา เราต้องรู้ว่าปัญหา คืออะไร และนำไปแก้ไขเพื่อประโยชน์สูงสุดในมวลมนุษยชาติ จะทำได้อย่างไร ก็นั่งมองว่า ถ้าทำไปวัน ๆ อย่างนี้ปัญหาไม่จบ ก็เลยเป็นที่มาของโครงการลดภาวะเด็กในทุรกันดารให้มีโรคในช่องปากน้อยลง ซึ่งนำมาจากงานวิจัย โดยส่งผลให้ผม และด้วยความที่เคารพ และศรัทธาในตัวพระองค์ท่าน พยายามที่มอง

ปัญหาที่ท่านมองปัญหาภาพใหญ่ เลยทำงานวิจัยจำนวนมาก
ส่งผลให้ผมได้ศาสตราจารย์ทางด้านทันตแพทย์

ตอนเรียนนั้น ส่วนใหญ่ไม่ได้เป็นทุน เรื่องทุนไม่ได้
ส่วนใหญ่จะได้เป็นรางวัล เรียนระดับมหาวิทยาลัยผมฐานะทาง
บ้านเริ่มดีขึ้นเป็น นักกิจกรรมด้วย เป็นปฏิคมของคณะ
เป็นอุปนายก เป็นหัวหน้าชั้นทุกชั้นปี และก็เป็นนายกสโมสร
นักศึกษาและความภาคภูมิใจมากที่สุดที่ว่า ผมเป็นทันตแพทย์
มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ สมัยก่อน นายกสโมสรนักศึกษา
ต้องเป็นนิสิตแพทย์ปีสุดท้าย เมื่อผมเป็นนักศึกษาปีสุดท้าย
คือ ศิริราช ช่วงผมอยู่ปีสุดท้ายผมได้รับการขอร้องจากคณะ
ซึ่งตั้งใจว่าปีสุดท้ายจะเลิกกิจกรรม จะตั้งใจเรียน เพื่อเรียน
อย่างเดียว เพื่อเป็นครูบาอาจารย์ ก็ปรากฏว่า วิถีชีวิตผมต้อง
อยู่ภายใต้ความขัดแย้ง มีการทะเลาะกันอยู่ตลอด แล้วก็มาเชิญ
ผม เกิดความขัดแย้งระหว่างกลุ่มรามธิบดีและกลุ่มศิริราช
เกิดขึ้น และ ดร.ภาวิศ ทองโรจน์ ก็อยู่ด้วยท่านอยู่คณะเภสัช
ศาสตร์ ท่านเป็นรุ่นเดียวกัน มาขอร้องผม ให้รับตำแหน่ง
นายกสโมสรนักศึกษา และผมได้รับเกียรติประวัติที่ว่า

ผมเป็นนักศึกษาทันตแพทยศาสตร์ รุ่นแรก คนแรกที่ได้รับการเสนอชื่อให้เป็นนายกสโมสรนักศึกษามหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ และเป็นแพทยศาสตร์ รุ่นสุดท้าย ต่อด้วยมหาวิทยาลัยมหิดล และเป็นนักศึกษาแพทยศาสตร์ รุ่นสุดท้าย และเป็นรุ่นหนึ่งของมหาวิทยาลัยมหิดล และผมก็รับปริญญา รุ่นที่ 1 ของมหาวิทยาลัยมหิดล แล้วที่สำคัญที่สุดด้วยบทบาทที่เป็นนายกสโมสรนักศึกษา ที่ไม่ยึดติดในคณะ ได้ยึดติดภาพรวมของมหาวิทยาลัย และได้ร่วมงานกับผู้หลักผู้ใหญ่ เช่น อธิการบดี รองอธิการบดี ช่วยผลักดันมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ได้รับพระราชทานนาม จากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เป็นมหาวิทยาลัยมหิดล จริง ๆ แล้ว คนที่เก่ง เรียนหนังสือเก่ง วิทยาศาสตร์สุขภาพนั้น ไม่มีใครเข้าที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพราะสมัยนั้น มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์มีชื่อเสียงมาก เพราะฉะนั้น คนที่เรียนเก่งที่สุดของประเทศจะสอบเข้ามหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ เพราะฉะนั้นเราเองจึงมีความภาคภูมิใจที่เข้าได้ และเราก็เป็นนายกสโมสร จงรักภักดี ตั้งแต่นั้นมา ที่เราคิดเป็นแล้วว่า สิ่งที่อยู่ในหลวงมีพระราชดำริอยากให้มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ เป็นมหาวิทยาลัยสมบูรณ์

แบบ และพระราชทานที่ดิน 1,200 ไร่ ให้มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ เพื่อเป็นขยายเป็น Comprehensive University ที่ศาลายาก็คือเป็นเรื่องที่ภาคภูมิใจ ก็คือ เป็นนายกสโมสรนักศึกษาคนแรก ที่ไม่ใช่แพทย์ และได้มีส่วนร่วมกับผู้บริหาร และ ตอนนั้นนักศึกษาแพทย์จะไม่ค่อยยอมเปลี่ยนจากมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ เป็นชื่อมหาวิทยาลัยมหิดล เพราะเค้ามีความภาคภูมิใจที่เขาเป็นแพทย์มาก ผมก็อยู่ในกลุ่มภาพรวมทั้งหมด ยกเว้นคณะแพทยศาสตร์ ผมก็รณรงค์ที่จะสนองพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ที่ได้พลังของนักศึกษาทั้งหมดนี้ดำเนินและสนับสนุนการกระทำของผู้บริหารมหาวิทยาลัย

ผมไม่ได้รับทุนแต่ผมได้รับเกียรติจาก สมาคมพุททิกสมาคมแห่งประเทศไทย ให้รางวัลผมในปีสุดท้าย ในเรื่องของ เป็นนักศึกษาที่มีความประพฤติดี มุ่งผลประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง ในปีสุดท้าย และมีโอกาสสำคัญที่สุดในชีวิต ก็คือ สมเด็จย่า พระราชชนนี ท่านก็ได้ทรงโปรด กระบวนการ พระราชทานนามสำเร็จ ในเดือนมีนาคม และผมก็รับพระราชทานปริญญาเมื่อก่อนรับที่หอประชุมราชนาถวิทยาลัย รับเสร็จ เราก็มไป

ฉลองปริญญา ซึ่งผ่านๆ มา แต่ละคณะก็ไปฉลองกัน ปีนั้น
อธิการบดี ศาสตราจารย์ นพ.โชติรัตน์ (ไม่ทราบนามสกุล)
ก็ได้บอกว่า สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าจุฑาธุชธราดิลก
สำนักในพระมหารัชมังคลาภิเษกในสมเด็จพระราชบิดา น้อมรับ
สนับสนุนให้มหาวิทยาลัยดำเนินการจนได้รับพระราชทานนาม
ซึ่งเป็นนามของสมเด็จพระราชบิดา ในงานพระราชทาน
ปริญญา ท่านทรงเสียค่าใช้จ่ายด้านอาคารสถานที่ให้ที่
สวนอัมพร และท่านทรงเสด็จพระราชทานประกาศนียบัตร
ในการเป็นผู้นำนักศึกษา แก่กรรมการสโมสรนักศึกษาทุกคน
ตอนนั้นผมก็เป็นนายกสโมสรนักศึกษา ตอนนั้น ดร.ภาวิช
ทองโรจน์ ก็เป็นปฎิคม ของสโมสรมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์
และมหิดล เพราะตอนจบ จบมหาวิทยาลัยมหิดล เกษียณ
ตอนอยู่ เกษียณในตำแหน่งจริง ๆ ที่ผมโปรดเกล้าเข้าไป
ไปเป็นรองปลัดรองปลัดทบวงมหาวิทยาลัย และปี 2546
แบ่งทบวงเข้ากับสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในตำแหน่ง
ในวันที่ผมออก คือ รองเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการ
การอุดมศึกษา ตอนเข้าเป็นรองปลัดทบวงมหาวิทยาลัย

ตอนออกเป็นรองเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการ
การอุดมศึกษา

ตอนนี้ผมพูดค้างไว้ขอพูดต่อนิดหนึ่ง เนื่องจากถามว่า
เกษียณไหม คงเกษียณตามอายุตามกฎหมาย คือ 60 ปี แต่
ยังคงทำงานสนองในพระราชดำริในสมเด็จพระเทพฯ ซึ่งนำ
หน่วยไปดูแลเด็กในถิ่นทุรกันดาร เช่น เด็ก ตชด. แล้วช่วย
ทั่วประเทศ และตอนนั้นก็ช่วยเหลือในโครงการทั่ว
ราชอาณาจักร ผมมีภารกิจที่ได้รับมอบหมาย ดูแลโครงการ
พระราชดำรินี้ในราชอาณาจักรเริ่มจากประเทศลาว ในเรื่อง
การเลือกบุคลากรทางการแพทย์ หลังจากเป็นรองปลัด
ทบวงมหาวิทยาลัย ท่านก็มีพระราชดำรัส ให้ไปช่วยโครงการ
พระราชทานความช่วยเหลือ ราชอาณาจักรกัมพูชา
ด้านการศึกษา และด้านสาธารณสุข ซึ่งเป็นโครงการที่สมเด็จพระ
ฮุนเซ็นขอความช่วยเหลือมา ก็เป็นที่มาทุกวันนี้นั้นถึงทุกวันนี้
เรามีนักเรียนกัมพูชามาเรียนที่มหาสารคาม ในช่วงที่เป็นรอง
ปลัดทบวงมหาวิทยาลัยและรองเลขาธิการคณะกรรมการ
การอุดมศึกษา และได้รับความไว้วางใจจากนายกรัฐมนตรี
และรัฐมนตรี และทาบตามให้เป็นที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการ

กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งเป็นเจ้านายผม ท่านเคยเป็นรัฐมนตรี
ทบวง นายสุธรรม แสงประทุม ท่านเป็นผู้ช่วยรัฐมนตรี
กระทรวงศึกษาธิการ หลังจากนั้นก็ไปอยู่ ผมก็เป็นประธาน
ที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ซึ่งใหญ่โตมาก
ตอนนั้นไม่รู้ว่ายี่ใหญ่โตมาก พอครั้งออกไปต่างจังหวัด
ผู้ว่าราชการจังหวัดบอกว่า บอกว่า ท่านมาทำไมไม่บอก ซึ่ง
เป็นเจ้านายเขา เขาถือเป็นเรื่องใหญ่เลย ซึ่งเป็นเรื่องใหญ่มาก
เราเติบโตมาสายการศึกษา ถือว่าเป็นเรื่องธรรมดา โดยไม่บอก
กล่าวใคร ส่วนมากจะไปเรื่องการศึกษาหลังจากไปช่วยงาน
รัฐมนตรีฯ สุธรรม แสงประทุม 2 ครั้ง แล้วนั้น นายกรัฐมนตรี
ทักษิณ ชินวัตร ก็ขอให้ไปช่วยที่ปรึกษากิตติมศักดิ์ ของท่าน
ทำไมเรียกว่า ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์ ท่านให้ไปช่วยงาน
มีประสบการณ์ตอนที่เป็นรองปลัดทบวงมหาวิทยาลัย และเป็น
รองเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ช่วงนั้น
มีคนฝากเด็กเข้าเรียน ฝากเข้าโรงพยาบาล ซึ่งก่อนผมอยู่มหิดล
ผมมีเครือข่ายมาก ก็เรียนท่านว่า ไม่ขอเป็นที่ปรึกษา ไม่ขออยู่
ทางการเมือง ไม่มีค่าตอบแทน ยศสถาบันดาศักดิ์ ไม่แย่ง
ตำแหน่งใคร ถ้าท่านเห็นผมมีความรู้ความสามารถ ก็เพียงแต่ว่า

นำไปประยุกต์ให้เกิดกับประเทศไทย และถ้าเกิดประโยชน์
สูงสุดให้ประโยชน์แก่มวลมนุษยชาติได้ ก็เลยขอท่าน 1 จัด
สถานที่ให้นั่งในทำเนียบ 2 หาคอนซ์ปรอดส่วนตัวให้ผม เพราะ
เวลาประชุมนี้ หาที่จอดรถลำบาก 3 ขอเลขที่ติดตามผม
เพื่อสรุปรงานของท่าน ผมก็ช่วยท่าน ปี 2549 แล้วก็ท่านก็โดน
คมช. ปฏิวัติ หลังจากนั้น ผมก็ได้รับพระราชกระแสรับสั่งว่า
อย่าให้ยุ่งการเมือง หลังจากนั้นผมก็ไม่ยุ่งเลย ผมก็ทำใน
โครงการในพระองค์ท่าน และช่วย 2 แห่ง คือ ในโครงการ
พระราชดำริฯ และ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กับ
มหาวิทยาลัยบูรพาในขณะนี้ เหตุผลที่ช่วย 2 แห่งนี้ ประเด็น
แรก ผมมีประสบการณ์บริหารงานมหาวิทยาลัยมหิดล ซึ่งเป็น
มหาวิทยาลัยที่เก่าแก่และมีงบประมาณมหาศาล และเป็น
มหาวิทยาลัยชั้นนำของประเทศ และก็จากมหาวิทยาลัย
มหาสารคาม ท่าน ศ.ดร.นพ.อดุลย์ วีริยะเวชกุล ก็อยากให้ไป
ช่วย ซึ่งท่านเห็นว่า มีประสบการณ์จากมหาวิทยาลัยมหิดล
รวมทั้งในภาพรวมหลังจากเป็นรองปลัดทบวงมหาวิทยาลัย
ถ้าจำไม่ผิด หลังจากออกจากรองเลขาธิการสำนักงาน
คณะกรรมการการอุดมศึกษา ก็ไปเป็นกรรมการสภา

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ติดต่อกัน 4 วาระ และอีกทีหนึ่งก็คือ มหาวิทยาลัยบูรพา เป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัย จนถึงทุกวันนี้ ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เริ่มมีความขัดแย้งรุนแรงมาก เมื่อปี 2546 รุนแรงมาก ผมมีงานที่จำเป็นต้องถวายนงานที่ค่อนข้างจะทุ้มเทาให้ และอยู่ท่ามกลางความขัดแย้งตรงนั้น เลยตัดสินใจลาออกจากช่วงนั้น น่าเสียดาย ผมคิดว่ามหาวิทยาลัยมหาสารคามอาจจะเป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำอยู่แนวหน้าได้ เพราะมีจุดเด่น ๆ หลายจุด เพียงแต่ทำให้ผู้บริหารมีจิตสำนึก และเกียรติคุณของมหาวิทยาลัยมากกว่าผลประโยชน์เล็ก ๆ น้อย ๆ

ความรู้สึกที่มีต่อ มมส

ก็เล่ายาวนานหนึ่ง ผมคิดว่า เรื่องของ Casty Building ในการสร้างและพัฒนาคนก็ดีต้องทำให้มากกว่านี้ Casty Building การสร้างคน รวมถึง การฝึกอบรม พัฒนาคน เป็นเรื่องสำคัญ สำคัญมากกว่างบประมาณอีก ผมว่า ต้องสร้าง คนให้มีศักยภาพ บุคลากร จากที่ผมอยู่ 10 กว่าปี ผมว่า มหาวิทยาลัยมหาสารคาม สภามหาวิทยาลัย ได้คนเก่งเข้ามา มากพอสมควร คนเก่งเหล่านี้ มีความผูกพัน กับชุมชน ของ เกียรติภูมิของมหาวิทยาลัยที่มีต่อนิสิต ยังน้อยไปนิดหนึ่ง เพราะฉะนั้นจึงทำให้มหาวิทยาลัยมหาสารคามโตช้า ไม่งั้นจะ โตเร็วกว่านี้ ตั้งแต่ผมที่เข้ามา จนถึงผมลาออก ผมก็ Import คนมาเยอะ ก็ได้วางรากฐานคนไว้เยอะ การทุ่มเท รักสถาบัน ด้วยความจริงใจ รักเสมอบ้านตัวเอง น้อยกว่าเท่าที่จะเป็น ไม่งั้นมหาวิทยาลัยจะไปไกลกว่านี้ จึงทำให้ผมคิด วิเคราะห์ว่า จะโตต่อไปได้จะต้องสร้างคน ขึ้นมาใหม่ อันนี้คือความคิดของ ผมนะ การที่เป็นศิษย์เก่า เลือดเนื้อเชื้อไขที่ ที่เติบโตมา มาสมัครทำงานนี้น่าจะรักบ้านช่องของตัวเองมากกว่าคนนอก เพราะคนที่อยู่นาน ๆ ก็เป็นแนวคิดที่สนับสนุนให้มาเป็น

ผู้บริหารได้ ซึ่งอาจจะมีประสบการณ์น้อย แต่เราก็ชี้แนะได้
และให้เค้าชวนขยายหาเพิ่มเติมได้

ตำแหน่งอธิการบดี

เป็นผู้บริหารที่มีชื่อเสียงของมหาวิทยาลัยมหิดลในขณะนั้นและไว้วางใจของท่าน อรรถสิทธิ์ เวชชาชีวะ คุณพ่อของคุณอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี มากคนหนึ่ง กระทบคุ้นเคยกับท่าน นายแพทย์อดุลย์ วิริยเวชกุล ในฐานะ ถูกคอกันนั่งสนทนาแลกเปลี่ยนกัน และท่านเป็นคนเก่งในเรื่องของประวัติศาสตร์ เก่งมากในเรื่องของ Concept ต่าง ๆ เพราะท่านเป็นคนอ่านหนังสือมาก การเขียนหนังสือมาก อาจารย์เป็นคนบริหารแบบไม่ค่อยพิธีพิถันเรื่องกฎการศึกษามาก ก็เลยทำให้อาจารย์ ด้วยความรัก ความเคารพ เพราะอาจารย์อดุลย์ เป็นพี่ผม ก็อยู่ในก๊วนเดียวกันมี Meeting กัน สมัยอยู่มหาวิทยาลัยมหิดล ซึ่งผมเป็นคนผลักดันให้อาจารย์อดุลย์ เป็นคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ท่านเป็นคนเก่ง แต่ไม่ชอบสานต่ออะไรที่ยาวๆ ผมก็บอกว่าไม่จริง

แรงจูงใจก็ความเป็นเพื่อน ท่านก็ยอมผมว่าผมเป็นคนรอบรู้เรื่องข้อบังคับต่าง ๆ การบริหารเกือบทุกตำแหน่ง ผมอยู่ทบวงมหาวิทยาลัย ทั้งหน่วยงาน นิติกร การเงิน การคลัง ดูแล

งานบริหารงานบุคคล ผมทำในตำแหน่งผลงานวิชาการ
ผมไปเสริมในส่วนที่ท่านขาด

ผมมีความภาคภูมิใจในตำแหน่งสุดท้ายผม คือ
เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ผมดูแล
มหาวิทยาลัยทั่วประเทศ และหลายมหาวิทยาลัยชวนผมไป
Candidate อธิการบดี ผมว่าไม่ใช่ เพราะผมไม่ได้ยึดติดกับ
ตำแหน่ง ผมเป็นผู้เซ็นอนุมัติ อธิการทั่วประเทศ ผมเป็นคนเซ็น
ไปต่างประเทศผมรู้หมด ปัญหาที่จะต้องทำผิดระเบียบการใช้
รถยนต์เนี่ย ผมบอกว่า ผมรู้ว่า มหาวิทยาลัยทั้งหมดเป็น
อย่างไร ทำไหมผมจะคิดไปเป็นอธิการบดี ตัดทิ้งได้ ผมจะ
ทะเยอทะยานเป็นอธิการนี้ ผมไม่เคยคิดนะ แล้วสุดท้ายของผม
คือ ผมดำเนินรอยตามเบื้องยุคลบาท ในหลวง และสมเด็จพระ
เทพฯ ในเรื่องของนำความรู้ ประสบการณ์ ปัญหา ไป
ประยุกต์ทำอะไรก็แล้วแต่ให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวม ในด้าน
การศึกษาผมว่าผมทำมามากแล้ว ผมน่าจะหยุดได้แล้ว ผมเชื่อ
ว่าการศึกษารวดเร็วมากนี้มีการเปลี่ยนแปลงเร็วมาก โดยเฉพาะ
เทคโนโลยีทางการศึกษา และนวัตกรรมการเรียนรู้อัน
ทั้งหลาย ผมคิดว่าเราแก่มากแล้ว เราคงไม่กล้าที่จะนำน้ำแก้ว

ให้ทันองค์ความรู้ที่ผลิออกมามากมาย จะต้องศึกษาค้นคว้ามากมาย ผมคิดว่าเราเนียมาใช้ความรู้ ประสบการณ์ ด้านกฎระเบียบของการศึกษา หรือหลักคิด หลักการ ในการพัฒนา มหาวิทยาลัยดีกว่า ที่เราจะไปทำหน้าที่ในลักษณะของผู้สอน เพราะฉะนั้น ต้องเรียนว่า ตอนที่ให้เป็นนั้น ไม่อยากจะเป็น แต่ได้รับการขอร้องทั้ง 3 ฝ่าย คือ ฝ่ายแรก คือ ฝ่ายอธิการบดีใน ดร.ภาวิช ทองโรจน์ พร้อมทีมงาน ดร.ไพฑูรย์ สุขศรีงาม ประวิต เอรารวรรณ คณะศึกษาศาสตร์ ก็ดี ขอร้องผม ในขณะเดียวกัน เค้า Conflict อย่างรุนแรงกับกลุ่มนี้ กลุ่มนี้น้อย สุดท้ายผมก็ขอร้องให้ผมเป็นคนกลาง สรุปสุดท้ายข้อมูลก็เข้าทูนายกสภามหาวิทยาลัย คือ นายมีชัย ฤชุพันธ์ ท่านมีชัยเลยบอกว่า เอานะอาจารย์ ความเห็นต่างจนขึ้นเกิดความขัดแย้งรุนแรงภายในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ไม่มีใครแก้ได้ ขอความกรุณาอาจารย์ ช่วยสักระยะหนึ่ง เพื่อจะให้ความขัดแย้งลดลง ผมก็เรียนท่านไปว่า ผมจะรับ ท่านต้องอยู่ช่วยผม นะ ถ้าท่านไม่อยู่ ผมจะแก้ปัญหาความขัดแย้งไม่ได้หรอก เป็นเรื่องของการผิดกฎระเบียบ ข้อบังคับของมหาวิทยาลัยทั้งนั้น แล้วก็ ผมก็ได้รับโจทย์จากสภาว่า ปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้น

เนื่องจากไม่มีธรรมาภิบาล เมื่อไม่มีธรรมาภิบาล ก็ถือว่าพวก
ใครกุมอำนาจ เหมือนรัฐบาลเนี่ย เหมือนกันไม่มีผิด ผมก็เลย
ด้วยความเคารพ ผมรู้จักกับท่านมีชัย ฤชุพันธุ์ ตั้งแต่เป็น
คณบดีคณะทันตแพทยศาสตร์ ผมเป็นกรรมการสภา ประเภท
ผู้บริหาร ตั้งแต่เป็นคณบดี สมัยแรก วาระ คราวละ 2 ปี
สมัยก่อน ผมเป็นคณบดี 2 วาระ เป็นกรรมการสภา
มหาวิทยาลัยมหิดล 3 วาระ พอวาระที่ 4 เข้าปีที่ 7 และปีที่ 8
ผมไปเป็นรองปลัดทบวง มหาวิทยาลัยผมรู้จักท่าน และเคารพ
ท่าน เมื่อผู้ใหญ่ขอร้อง เราก็เอา และเข้ากับหลักปรัชญาและ
แนวคิดผมที่ว่า ปรัชญาของผมก็คือ เราก็ไม่คิดหวังได้ประโยชน์
อะไรนะ ถ้าเราใช้ความรู้ ความสามารถเราประยุกต์แล้ว ก็ใช้
เป็นประโยชน์ของนิสิต รวมทั้งเจ้าของประเทศ คือประชาชนใน
อีสานใต้ รวมทั้งครูบาอาจารย์ ได้รับกุศลจากการที่เราทำใน
ครั้งนี้ ก็น่าจะทำให้มหาวิทยาลัยมหาสารคามเดินต่อไปได้ ด้วย
ความสง่างาม ก็อาศัยเข้ามาทำ ก็มาดูว่าได้ทำอะไรที่ไม่ถูกต้อง
บางอันไม่มีกฎ กติกา ระเบียบอะไร เพราะถามผู้หลักผู้ใหญ่ว่า
เอ๋ ไม่มีแล้วทำได้อย่างไร เขาก็อ้าวว่า ที่ทำเนี่ย อธิการบดี
รักษาการ คำว่า “รักษา” ในข้อบังคับมันมี ในเรื่องของการเงิน

เนี่ย อะไรที่ไม่มีปัญหา ให้ตีความ โดยให้อธิการบดี เป็นคนตีความ รักษาการตามข้อบังคับนี้ ก็ตีความเข้าข้างตนเอง ปัญหาใหญ่ที่สุดตอนที่ผมรับ คือ 1) การแย่งชิงอำนาจทั้งสองฝ่าย 2) คนที่มาทำงานให้กับเราเป็นคนเก่ง ส่วนความตีผมไม่แน่ใจ ว่าสมบุญไหม แล้วก็เห็นว่าไม่ทุ่มเท ที่แท้จริง ไม่มีใครทุ่มเท ให้ มมส 3) สิ่งที่ผมพบเห็น และมีความท้อแท้ คือ ทุกคนไม่ยอมเสียสละสิ่งที่ตนเองมีอยู่ เพื่อมหาวิทยาลัย จนบางครั้งผมก็น้อยใจว่า มมส แปลว่า พวกไม่มีสัจจะ หรืออย่างไร ผมเคยรู้สึกอย่างนั้น ในยามวิกฤตินะ ที่ผมอยู่คนเดียววัน เย็น ๆ ผมนั่งคิด เอ้าก่อนที่ทะเลาะเบาะแว้งไม่มีทางออก ทุกคนมาขอผมให้ช่วย พอผมเข้ามาช่วยผมบอกว่า เอาจาน่าหยุดได้ไหม ความโลภ โกรธ หลง ให้หยุดน้อยลง ผมไม่ย้อนหลัง ผมขอเริ่มต้นใหม่ ตอนนั้นนะ ถ้าผมจำไม่ผิด มีพระราชดำรัสในหลวง ออกมาเป็นระยะ ๆ เรื่องของความซื่อสัตย์ สุจริต ผมบอกว่า 1) ผู้บริหารต้องสุจริต ต้องซื่อสัตย์ 2) ต้องทำให้คนรอบข้างจะต้องซื่อสัตย์สุจริตด้วย โนม่น้าวเท่าไรมันก็ไม่สำเร็จ โดยเฉพาะผมเปิดตัวที่มหาวิทยาลัยมหิดล เรื่องของคุณภาพ ผมไม่ชอบนะที่ผู้บริหารตั้งศูนย์เพื่อทำรายได้ ผมไม่ชอบ เพราะ

เหตุว่า การทำรายได้ มองในแง่หนึ่งก็เป็นส่วนจำเป็น เพราะ เป็นมหาวิทยาลัยเล็ก งบประมาณก็น้อย แต่ทำจนเกินเลยไม่ ถูกต้อง เกินเลย หมายความว่า เอาเปรียบนิสิต ในที่สุดนิสิตก็ กลายเป็นผู้รับกรรมคนเดียว แล้วก็ ปรัชญาของมหาวิทยาลัย ที่ จะต้องเป็นมหาวิทยาลัย ผมขออนุญาตถึงตรงนี้ ผมพยายามที่ จะชี้ให้ทุกคนฟัง อย่างนี้ว่า ไม่ใช่เราทำสู้งานนอกมาก ๆ หาเงิน มาก ๆ ผมบอกว่า เข้าใจมหาวิทยาลัยใหม่ มหาวิทยาลัยคือ แหล่งรวมนักปราชญ์ เพราะจะต้องเป็นที่พึ่งพาของสังคมและ ประเทศชาติ จะต้องนำนักปราชญ์ที่มีอยู่ออกไปแก้ไขปัญหา ของสังคม โดยเฉพาะเราอยู่ในอีสาน ในอีสานใต้มีปัญหา แม้กระทั่งผลิตข้าวไม่ได้ เราต้องลงไปเรียนรู้ร่วมกันกับนักศึกษา กับชาวบ้าน พัฒนาหาแนวทางแก้ไขให้ปัญหาเหล่านี้ดีขึ้น เพราะฉะนั้นบทบาทและหน้าที่ของมหาวิทยาลัยนี้ นอกจาก มุ่งเน้นด้านการเรียนการสอน และประเด็นสำคัญต้องมีวิจัย และวิจัยนี้ อย่างต่างประเทศ มหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด นี้ เป็น หน้าที่ของอธิการบดี ที่จะต้องพยายามสร้างงานวิจัยให้ได้มาก ที่สุด ของมหาวิทยาลัยเรายังคงมองไม่ถึงต่อนั้น เพราะว่า มหาวิทยาลัยอันดับต้น ๆ ของประเทศเรา ยังไม่ถึงเลย

เพราะว่า Havard เวลาเค้าเลือกอธิการบดี เขาไม่มี สภาตั้ง
โจทย์ 1) ผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดี 4 ปี นี้ เท่าที่ทราบ บอกว่า
เขาถามว่า ท่านจะต้องสร้าง Noble Prize ได้สักกี่เรื่อง ก็คน
ใน 4 ปี และท่านจะหา Research Grant จากไหนได้ และจะ
บรรลุ สิ่งที่ท่านพูดได้ เพราะท่านมีทีมอย่างไร พูดง่าย ๆ ยกทีม
มาเลย เพื่อจะสร้างงานวิจัยให้มหาวิทยาลัย เพื่อจะได้ Noble
Prize ซึ่งเป็นลิขสิทธิ์ สิทธิบัตร ซึ่งเป็นรายได้ของมหาวิทยาลัย
ผมมองดูในขณะนั้น ศูนย์นอกยังไม่ได้ทำแผน ก เลย ยังไม่มีผู้
มีความรู้ Expert เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ แล้วไปเปิด
แผน ข ของมหาวิทยาลัยมหิดล นี้ไม่ได้ ผมโตมานี้ เค้าจะให้
เปิดแผน ข ต้องแสดงว่าขณะนั้น ต้องมีความรู้ ความชำนาญ มี
ครูที่เก่งในสาขานั้น และจึงเปิดแผน ข หารายได้เพิ่ม แต่แผน ก
ต้องคงไว้ว่าจะต้องมีระบบบัณฑิตศึกษา หลังปริญญาที่ดี หรือ
มีระบบอาจารย์ที่ปรึกษา และที่สำคัญที่สุด กระบวนการจบ
ต้องลงใน Journal ที่ได้คุณภาพ ของเราเองต้องยอมรับความ
จริง ว่าสิ่งที่จบ มีทั้ง ร้อยพันแปดประการ เวลาสั้น ๆ ผมก็
พยายามพูดว่า จับปูใส่กระดัง คือวิธีการจบของเค้า ได้รับการ
ร้องเรียนตลอด ถึงแม้ทำงานรักษาการอธิการบดีสั้น ๆ มีคนเข้า

ห้องผมร้องเรียนเกือบทั้งวัน เกี่ยวกับความไม่ชอบมาพากล ประเภทที่ว่า เช่น จ่ายครบ จบแน่ บางครั้งจ่ายแล้วยังไม่จบก็มี บางครั้งต้องเสียสาวก็มี และถ้าจบจะต้องเสียเงินก็มี อย่านำให้ระบุนเลย คือคณะที่ทำมาหากิน ผมค่อนข้างจะกลัวกับสถานการณ์เหล่านี้อยู่ ผมก็พยายามพูดคุยให้เค้าลดละ เลิก ไปบ้าง และเพื่อจะทำสิ่งดี ๆ ให้กับชาวมหาสารคาม มันก็ทำไม่ได้ ทำได้ และร้ายกาจกว่านั้นก็คือเรื่องการข่มขู่ ร้อยพันแปดอย่าง เรื่องการข่มขู่ ผมไม่กลัวหรอก ลูก ๆ ผมก็มีหน้าที่การงานทุกอย่างแล้ว แต่ผมสงสารนิสิต และคนทำงาน เค้าไม่รู้หรือว่า เพราะโดนที่ผู้ที่ใช้ความฉลาดไปในทางที่ไม่ถูก ก็จะเข้ากับปรัชญาของมหาวิทยาลัย ถ้าคุณไม่สามารถผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพได้ตาม TQF ที่เค้าคาดหวัง ก็จะทำให้มหาวิทยาลัยไปไม่ได้ และอย่าหวังว่า มหาวิทยาลัยตักสิลาที่ไม่สามารถทำได้ เพราะเป็นมหาลัยที่จะทำเพื่อเงินอย่างเดียว เมื่อเพิ่มมาเพื่อแบ่งสรรปันส่วนนั้นมันไม่ใช่ ผมก็เคยเรียนไปว่า มหาวิทยาลัยนี้มีพันธกิจอยู่ 4 อย่าง การเรียนการสอน วิจัย บริการวิชาการ และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม แต่เท่าที่ผมเห็นอยู่นี้ เป็นแค่วิทยาลัย คือ เป็นโรงเรียนสอนอาชีพ นะพวก ปวช. ปวส. นะ

พูดง่าย ๆ คือ Ugate ขึ้นมา มีปริญญาตรี พวกนี้ไม่มีวิจัย สอนเพื่อไปต่ออาชีพ ถ้าเป็น Executive เพื่อเรียนวิทยาลัย ถ้าเป็นสถาบัน สถาบันก็ไม่ได้ เพราะ มันคือหน้าที่หลัก คือ มีหน้าที่การเรียนการสอน และทำวิจัย จำกัดกว่าสถาบันในต่างประเทศ ที่มีชื่อเสียงแค่นี้ เพราะฉะนั้นจะเป็น มหาวิทยาลัยนี้ จะต้องทำวิจัย และกระบวนการวิจัยนั้นมีหลายทาง จากการเรียนการสอนบัณฑิตศึกษาที่มีคุณภาพ ที่มีคุณภาพนะ ก็สามารถผลิตผลงานวิจัยให้กับมหาวิทยาลัยได้ แล้วอาจารย์ Advisor ที่ Expert ทั้งหมด เมื่อคุณวิจัยเด็กในสายศิลปศาสตร์ อักษรศาสตร์ ผมไม่รู้นะ ในสายวิทยาศาสตร์ สุขภาพ อาจารย์ Advisor จะแบ่งปลึกย่อยให้นิสิต นักศึกษา โท เอก ของตนเองแต่ละอัน ๆ ไปบูรณาการ และแยกออกมา แล้วเอา บูรณาการมารวมกัน อย่างนั้นเป็นเรื่องที่ถูกต้อง ซึ่งบัณฑิตยสภาเห็นประโยชน์ที่ผลิตบัณฑิต ในเรื่องของ สิทธิบัตร ลิขสิทธิ์ทั้งหลาย

สายสนับสนุน

ผมคิดว่าการมีส่วนร่วมของคนในมหาวิทยาลัยทั้งหมด เป็นหัวใจสำคัญที่สุด เพราะฉะนั้นผมว่ามหาวิทยาลัยไปไม่ได้ ถ้า Access Building คือการฝึกอบรมคนทุกระดับให้ทำงาน ที่ถามผมว่าตอนนั้นผมอยากจะทำ ทำ Routine to Research เองงานที่เราทำทั้งหมดนี้ให้กระบวนการวิจัยนี้เราใช้ 5 ส แต่จริง ๆ แล้ว คือ ISO คือเพื่อหาคุณภาพ คือ 1) หัวหน้างานสายสนับสนุนนี้ ที่รับผิดชอบแต่ละฝ่าย พยายามทำกระบวนการของงานนี้เป็นคู่มือ และลดเป็น One Stop Service ยิ่งดี ทั้งหมดที่เกิดขึ้นได้ ต้องผ่านกระบวนการวิจัย มันคือปัญหา นำปัญหาเป็นตัวตั้ง แล้วเอา ISO มาจับ ปัญหา ก็คืองานวิจัย นั่นเอง คือ นั่งฝัน ส่องเทียนเองไม่ได้ ต้องเอาปัญหาทั้งหมดนี้มา ว่าปัญหาคืออะไร แล้วปัญหานั้นกระทบคนส่วนใหญ่ไหม นี่คือหลักคิด หลักทำก็คือ ทำอย่างไรให้มันเป็นระบบได้ ประหยัด เกิดผล สูงสุด ต่อส่วนรวม หลักสุดท้าย เมื่อคิดว่า หลักคิดก็ดี หลักการก็ดี หลักวิชาการก็ดี ถูกต้องแล้ว ต้องมาที่หลังประโยชน์ หลักปฏิบัติจะต้องเขียนเป็นหลักการ โครงการขึ้นมา ต้องสร้างระบบขึ้นมาให้ได้ ระบบที่สร้างขึ้นมา

ต้องมีการติดตามและประเมินผล และมีการปรับแก้ไข และพัฒนาให้ระบบนั้นมีคุณภาพยิ่งขึ้น มีผลได้ดียิ่งขึ้น ไม่ใช่ที่ทำแล้วก็อยู่อย่างนั้น ทุกวันนี้เทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงเร็ว เพราะฉะนั้นการทำวิจัยไม่ใช่เฉพาะสายวิชาการเท่านั้น สายสนับสนุนตรงนั้นได้เลย 2) เรื่องของผู้ช่วยวิจัย ถ้าอยู่ในสายวิทยาศาสตร์ วิทยาศาสตร์สุขภาพ เป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้อง มีผู้ช่วยวิจัย เครื่องมือ อุปกรณ์แพง ๆ ไม่ใช่เป็นของใคร คนใดคนหนึ่ง มันต้องเป็นศูนย์เครื่องมือกลาง นักวิจัยต้องมีความรู้ เพราะฉะนั้นนักวิจัยต้องเป็นบุคคลร่วมวิจัย ครูบาอาจารย์ อันนี้คือ สาย ก ส่วน สาย ข ต้องเป็น Routine to Research เพื่อเข้าสู่ตำแหน่ง ที่จะเป็น Reader ได้

อันหนึ่งที่ท่านอาจารย์อดุลย์ วิริยเวชกุล ที่ท่านทำตอนเป็นรองอธิการบดีฝ่ายวิเทศสัมพันธ์ ของมหาวิทยาลัยมหิดล ในเรื่องสายสนับสนุน ผมเห็นว่าดีมากเลย คือ ท่านจะติดต่อมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียง ให้หัวหน้างานไป Incubate ไปฝังตัวอยู่กับเค้าเลย 3 เดือน 6 เดือน แต่อันหนึ่งผมก็คิดว่า ท่านไม่ได้เน้นว่า ก่อนไปคัดคนให้มีภารกิจ ถ้าไปจะต้องมีเป้าหมายว่าไปทำอะไร ถ้าเพิ่มตรงนี้ให้ดีกว่า ก่อนไปต้องรู้ว่า ส่งไปต้อง

1) ไปเปิดหู เปิดตา รู้ระบบเขา ไปทำงานร่วมกับเขา ทำงานระยะหนึ่ง และสิ่งหนึ่งที่เป็นไปได้กลับมาพัฒนางานของเรา ส่วนใหญ่คนไม่เข้าใจ หรือ กลับมาว่า Copy ทางโน้นมา จะทำอะไร มันก็ไม่เกิดผล เพราะว่ามหาวิทยาลัยดัง ๆ ของเรายังอ่อน ยังด้อยอยู่ งบประมาณเราน้อย เราต้องถามตัวเองว่า หลังจากดูงานแล้ว มีความรู้แล้วสร้างปัญญาพัฒนางานของเราให้เกิด Multi Pier ได้อย่างไรมาขยายผลของเราให้ขึ้นไป ใช้วิธีประหยัดและเกิดผลสูง ส่วนใหญ่ที่ไปก็ให้เห็นโลกทัศน์มากขึ้น ได้จากการจัดการไม่เป็น เรื่องของการมอบหมาย ถ้าไปเป็นอย่างนี้ละ ถ้าสมมติว่า สำนักวิทยบริการ ส่งคุณเอื้ออารีย์ ให้ไปดู Virsual Library กลับมาเราจะทำอะไร แค่นั้น งบประมาณมีแค่นั้น แล้วไปดูงานต่างประเทศ มา ก็บึ้งโอเดี้ยเลย ปัญญาเกิดจากการเรียนรู้สะสม มี Communicate มาว่า เออ อันนี้เป็นไปแล้ว คือเราขาดการปรึกษาหารือ ผมบอกเลยว่าการที่มีหลักการของพระพุทธเจ้าที่ว่า “*ตนเป็นที่พึ่งของตน*” แบบจะทำงานคนเดียว แต่ไม่ต้องยืมจมูกคนอื่นหายใจ ต้องปรึกษาหารือ สังคมไทย หารือเสร็จแล้ว จะทำอะไรต่อ

เราต้องคิดว่าช่วยตัวเองได้แบบมีประสบการณ์รอบข้าง แล้วมีคนถามว่า แล้วจะทำอะไรให้เกิดประโยชน์สูงสุด เราขาด เพราะว่า **“ตนเป็นที่พึ่งของตน”** ฉายเดี่ยว เขาจึงไม่ประสบผลสำเร็จ เพราะที่ผ่านมากลับมาแล้วเป็นแบบ Copier ไม่เป็น Multi Pier

ด้านศิลปวัฒนธรรม

ผมคิดว่า High light ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม คือ ด้านศิลปวัฒนธรรม เพราะว่า ผมไม่เคยประทับใจในเรื่องของศิลปวัฒนธรรม เท่าที่เข้าไปอยู่ศิลปวัฒนธรรม น่าจะได้รับ การสนับสนุนจนทำให้เราเป็นผู้นำวัฒนธรรมท้องถิ่นให้ได้ แล้วก็ บทบาทตรงนี้ เป็นบทบาทแรกๆ ของเรา และเป็นความ แข็งแกร่งของเรา เพราะว่าตรงนี้ โดยเฉพาะคนอีสาน จะถูกดู ถูกจากคนกรุงเทพฯ ว่าอย่างโน้น อย่างนี้ ผมมองว่าความเป็นจริงของอีสาน คือ เป็นคนซื่อสัตย์ วัฒนธรรมสวยงาม บ่งบอกถึงความเจริญก้าวหน้าในยุคอดีต จนถึงปัจจุบัน มีมาก เพราะฉะนั้นในส่วนของศิลปวัฒนธรรม มันเป็นเอกลักษณ์ของ คนภูมิภาคของเรา มหาสารคาม ทำได้ดีมากนะ ผมว่าอันนี้

เพียงแต่เรายังไม่ได้ศึกษา รวบรวมเอาจริง เอาจัง เป็น
หอศิลป์วัฒนธรรม ขึ้นมาให้ได้ คือ ต้องทำคั่นคว้ามากกว่านี้
เพื่อได้ข้อมูลมากกว่านี้ สิ่งที่เป็นศิลปวัฒนธรรม มันบ่งบอก
ถึงความเจริญในอดีตกาลมา แล้วเราจะต่อยอดสู่อาเซียนได้
อย่างไร ที่จริงแล้ววัฒนธรรม นี้เราน่าจะเอาวัฒนธรรม
กลุ่มอาเซียนมารวมอยู่ด้วยกัน เป็นความภาคภูมิใจร่วมกัน
คือร่วมมือกันที่จะให้ชาวตะวันตกเห็นว่า วัฒนธรรมของ
อารยประเทศมีวิวัฒนาการที่ร้อยปี มีเอกลักษณ์ของเรา
พออาเซียน มาเปเลราบนเป็นการแข่งขันในเชิงเศรษฐกิจมาก
เกินไป เลยทำให้เกิด Conflict ก็เหมือนกันในส่วนของเรา ครูที่
รู้เรื่องศิลปวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยอาจจะน้อย เราน่าจะมอง
ถึงเน็ตเวิร์ก มองถึงองค์รวมว่าศิลปวัฒนธรรม เราจะเชื่อมโยง
ศิลปวัฒนธรรมกลับครูท้องถิ่น ปราชญ์ท้องถิ่น ศิลปินท้องถิ่นได้
อย่างไร เอามาเป็นครูให้ได้ เป็นชมรมให้มากขึ้น สอนเรา ซึ่งเรา
ขาดนักปราชญ์ของชาวบ้าน ถ้าทำได้จะเป็นสิ่งที่ดี แสดงถึง
ความก้าวในอดีตกาลที่มีวิวัฒนาการขึ้นมาได้ กิจกรรมที่ผมเห็น
ในพิธีต่าง ๆ นะ ไม่ว่าจะ สงกรานต์ก็ดี

ผมได้มีโอกาสร่วมงานสงกรานต์ งานฉลอง
มหาวิทยาลัย และ งานของจังหวัดอยู่ครั้งหนึ่ง ช่วงนั้นใน
กรรมการสภา เข้าไปเห็นว่า อธิการศุภชัย ได้ให้ความสำคัญ
เรื่องศิลปวัฒนธรรม นั้นมาก มากกว่าเก่าเยอะเลย แล้วก็ ที่จะ
Incute ของการแสดงอะไรทั้งหลาย แม้กระทั่งศิลปินแห่งชาติ
คือ ท่านอาจารย์ ดร.นันทวรรณ วีระผลิน คณะศิลปกรรม
ศาสตร์ ท่านยังได้เป็นที่ยกย่อง เพราะฉะนั้นเราควรเอาคน
ท้องถิ่นเข้ามาอยู่กับเราให้มาก และในเรื่องนี้ผมมีความ
ประทับใจมาก เช่นผมไปดูการแสดงของนิสิต เรื่องของ ดนตรี
อุดมศึกษา ผมได้เห็นตั้งแต่เป็นรองปลัดทบวงมหาวิทยาลัย
จากที่ผมเป็นคนไม่สนใจเลย เรื่องนี้ มันมีความงามของเค้าใน
ตัวเป็นประวัติศาสตร์ชาติไทยของเรา จนถึงทุกวันนี้ ด้านภาษา
ก็ดี ด้านวัฒนธรรมก็ดี ภาษาเราควรภาคภูมิใจมาก เพราะเป็น
ภาษาของเราเอง ศิลปะพื้นบ้านต้องรักษาไว้ พัฒนาต่อไป
วัฒนธรรมที่แสดงออกถึงความกตัญญู เป็นสิ่งสำคัญ ต้องเริ่ม
จากการที่ศิลปวัฒนธรรมเกี่ยวกับคนอีสาน เมื่อก่อนคนอีสาน
ยากจน น้ำ ก่อนอีสานเขียว พื้นที่แห้งแล้ง ผมอยู่อีสาน
เหมือนกันนะ ตั้งแต่อยู่กับนักศึกษา ปีแรกๆ ผมยังทำแคมป์

นักศึกษา สงสารคนอีสานมาก เนื่องจากแห้งแล้งมาก คน
กรุงเทพฯ ไปดูถูกคนอีสาน ผมว่าคุณทักษิณ ทำวิจัย เค้ารู้ว่าคน
อีสานยากจน 30 บาท รักษาทุกโรค นี่เค้าดึงคนแก่ ผู้เฒ่า สส.
เข้าพื้นที่ ให้ฟรี เขาทำอย่างนี้รายปี ได้ผล เค้่าบอกว่าได้ผล
คนเฒ่า คนแก่ ก็ไปสอนลูก สอนหลานต่อ ว่า เขาเป็นคนดีนะ
ไม่งั้นก็ลำบาก เป็นประชาชน ชั้น 2 โจทย์ ก็เช่นเดียวกัน
มหาสารคามเหมือนกัน ต้องมีนวัตกรรมการเรียนรู้ เมื่อใดเรา
สามารถที่จะมีการพัฒนาการเรียนรู้ โดยใช้ Problem Base
Learning เอานิสิต ลงไปทำในพื้นที่ตามใจเค้่าเลือก เกษตร
อุตสาหกรรม ก็แล้วแต่ สิ่งแวดล้อม ครูต้องลงไปด้วย ไม่ใช่เอา
แต่เด็กลงไป สหกิจศึกษาเหมือนกัน ต้องเรียนรู้ร่วมกัน ไปเพื่อ
ไปช่วยพัฒนาเค้่า เรียนรู้พร้อมกัน ผมทำโครงการหนึ่ง สมัย
เป็นรองปลัดทบวง ก็ได้รับคำชมเชย ผมว่าวันนี้ นวัตกรรม
การเรียนรู้ มันต้องเกิดขึ้นจากครู ครูต้องเรียนรู้ร่วมกัน สรรสร้าง
ชุมชน ต้องลงไปเรียนพร้อมกับนักเรียน และลงไปเรียนพร้อม
กับปราชญ์ชาวบ้าน และจะเห็นอะไรมากมาย ทางด้านวิชาการ
ไปประยุกต์ เพื่อให้เกิด Value Added เพื่อให้เกิดมูลค่าเพิ่ม
ผมเองอยากจะเห็น หรือสิ่งที่ชาวอีสานได้มีจะทำอย่างไร

ที่ได้รับการดูแล ผ่านกระบวนการวิจัยเลย คิดเอาเองสิว่า
ในแพทย์ จุฬา คำพยายามสร้างและพัฒนาการเรียนรู้อยู่ด้วย
สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น Anatomy ครูทำไม่เป็นหรอก
ครูวาดรูปเป็นทำอะไรเป็น แต่ครูต้องไปเริ่มไปเรียนกับนิสิต
มหิดลไปเรียนกับนักศึกษา เริ่มบอกว่า ครูสอนวิชา Anatomy
นะ แล้วจุดประสงค์เรียนเพื่ออะไร มีกี่ชั้น ๆ ครูทำไม่ได้หรอก
แต่เด็กรุ่นใหม่จะทำเป็นซอฟต์แวร์ใหม่ซะนี่ คือจะต้องเรียน
พร้อมเค้า ผมถึงบอกว่านวัตกรรมทางการศึกษา Student
Center ผมว่าคนเข้าใจไม่ครบทุกมิติ นักเรียนอย่างนี้ ผมว่า
จะต้องมีนวัตกรรมการเรียนรู้อันสำคัญที่สุด ครูต้องบอกว่าเรา
ไม่ได้รู้ทั้งหมดเราต้องเรียนรู้กับเค้า เพราะว่าเป็น Global
Change ทั้งหมด เป็น Fiber Optics

แท็บเล็ต เรารู้ไม่จริง ผมเองก็รู้ไม่จริงเพราะผม
เป็นคนรุ่นเก่า แท็บเล็ต เป้าหมายก็ดี คืออยากให้เด็กได้เรียนรู้
ตามหลักการของการเรียนรู้สมัยใหม่ การเรียนรู้ ไม่จำเป็นต้อง
เรียนรู้ในระบบ อย่างเดียวเพราะมี การเรียนรู้ในระบบ
การเรียนรู้นอกระบบ และการเรียนรู้ตามอัธยาศัย แต่เราเป็น
ทาสเทคโนโลยีที่ว่า เรามีแต่ฮาร์ดแวร์ เราไม่มีซอฟต์แวร์ น่าจะ

มีสื่อการเรียนการสอนที่เป็นภาษาไทยน่าดึงดูดใจให้เด็กเรียนรู้ คือถ้าทำในลักษณะเรียนรู้ โดยธรรมชาติ ไม่มีการเตรียมการ ผมว่าได้ ไม่คุ้มกับเสีย ได้เค้าก็บอกว่่านักการเมืองได้ ซื่อสัตย์ ใหญ่ ๆ นักการเมืองได้ ถามว่าเด็กได้ไหม ลึก ๆ จริง ๆ

เป็นนวัตกรรมการเรียนรู้อะไร แต่กระบวนการที่ได้มา ทำใหม่ ไม่ซื้อ G to G ต่อกับรัฐบาลจีน ขอความช่วยเหลือ และทำตอน นั้นนะ ได้ Disbuilding ถามว่าได้ฝึกอบรม พัฒนาครู ที่ครู เตรียมเครื่องมือ อุปกรณ์นี้ได้อย่างไร และเตรียมคนที่สร้าง ซอฟต์แวร์ใหม่สำคัญที่สุดศึกษาพื้นที่ แม้กระทั่งมหาวิทยาลัย เราเองเหมือนกัน ผมพูดไม่อายนะ ผมอยากได้สื่อ อิเล็กทรอนิกส์ มาตั้งนาน ตั้งแต่ผมเป็นคนบดี หาเงินมา เท่าไหร่ ก็สูญเปล่า เพราะว่าที่คนจะไปทำซอฟต์แวร์ คือคนไม่มีความรู้เนี่ย มันพัฒนาไม่ทัน ความก้าวหน้าของเทคโนโลยี

การนำแท็บเล็ตมาใช้มีทั้งถูกและทั้งผิด ถูกคือ ก้าวทันเทคโนโลยี ผิดก็คือไม่มีการเตรียมการ ซึ่ง เพราะฉะนั้น ทำให้การลงทุนดูประหนึ่ง คือ 1) สูญเปล่า 2) คือทำให้เด็กใช้ แบบไม่รู้คุณค่าด้วย แทนที่จะเอาไปพัฒนาเข้าสู่ที่รู้ไม่ทันเด็ก เช่น เด็กไปดูสื่อไป สื่อหนังสือ หนังสือ พวกนี้จริง ๆ เด็กเล็ก ๆ อ่าน

หนังสือไม่ออก แต่โทรศัพท์ ได้ เราซื้อมารุ่นแรกนะ อ่าน Direction เท่าไหร่ ก็ทำไม่เป็น คนละสมัยกัน ถ้ามว่าการลงทุน อย่างนี้คุ้มไหม ผมยังไม่ฟันธงว่าคุ้ม ไม่คุ้มนะ แต่ผมบอกว่าไม่ทำ เด็กในชนบท ก็ด้อยโอกาสเลย 2) ทำอย่างไรให้นักการเมือง ไม่ทุจริต ไม่ขี้โกง 3) คนที่รับผิดชอบจะต้องรู้จักฝึกอบรม ตามที่ได้ลงทุนไป มันไม่ได้ทำตามที่เป็นหลวงเคยทรงมีพระราชทาน แนวคิด การจะทำอะไรนั้นต้องไม่หิวหว่า ไม่อดร่ำรวย ประเทศ ท่านถึงมีปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ทำยังไงให้ประหยัด แต่ได้ผล แล้วจะทำอะไรก็ได้ ต้องทำแล้วให้เค้าอยู่รอด และอยู่ได้ด้วยตัวเอง เรียนหนังสือทำอะไรให้แท้ับ เล็ดเขาไปแล้ว ขยายโอกาสไปสู่การเรียนรู้ เพราะการเรียน ไม่ใช่มีเฉพาะในห้องเรียน ครูสมัยใหม่ จิตวิญญาณความเป็นครูน้อยกว่าเรา ไม่ค่อยได้ประโยชน์เท่าที่ควร

ตักสิลา

ตักสิลา ผมไปอ่านหนังสือของมหาจุฬาลงกรณ์ที่เขาทำไว้ แล้วก็ตรงที่ผมมีความรู้ที่ว่า มหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียง

เช่น Havard เขาได้ เพราะว่าเขามีนักปราชญ์ อยู่แล้ว เขายังตั้ง
เพราะเขาพัฒนาจากศิษย์เก่า Alumni แล้วก็มีหลักสูตร
Financial and Analysis เป็นหลักสูตรที่แพงกว่ายุโรป
กว่าอังกฤษ 2 เท่าตัวนะ สมัยก่อนนะ หลักสูตรเค้า 1 ล้าน
ของ Haward 2 ล้าน แล้วก็มีเส้นด้วยนะ เส้นคือ ศิษย์เก่ามี
อภิสิทธิ์ชน แต่อภิสิทธิ์ชนเข้าอยู่ภายใต้เงื่อนไขเขา คือ
ต้อง GPA ต้องไม่ต่ำกว่า 3.25 อย่างนี้ จากมหาวิทยาลัยที่เขา
รับรอง 2) ภาษาต้องดีพอ เขามีคนอเมริกันถามว่าทำไมให้
สิทธิ์นั้น เขาตอบว่าฟังว่า ถ้าไม่มีเด็กเส้นลูกหลาน Alumni
เขานี้หลักสูตรเค้าดีไม่ได้ เพราะศิษย์เก่าคือ Alumni นี้ คือ
ผู้หาเงินสามารถจ้าง Nobel Prize พวกคุณอยู่ได้ หลักสูตรมัน
ถึงจะดัง เพราะฉะนั้นตักสิลาเนี่ย ผมบอกว่า ตักสิลาใน
ความหมายดัง Havard นะ มันเป็นมหาวิทยาลัยที่โบราณที่สุด
และรุ่งเรืองที่สุด และมีนักศึกษาดี ๆ ผลิตรายมากที่สุด คำว่า

ตักสิลา

วิธีคิดมหาวิทยาลัยมหาสารคาม นี่ผมมองอย่างไร
นวัตกรรมการเรียนรู้ หรืองานวิจัยก็ดี แล้วก็สุดท้าย
ตักสิลาเนกร มันคืออะไร จากที่ผมได้อ่านจากหนังสือ คำว่า

นครตักสิลา คือ มหาวิทยาลัยที่โบราณที่สุด

มหาวิทยาลัยที่รุ่งเรืองที่สุด

มหาวิทยาลัยที่ผลิตนักศึกษาที่ดีที่สุด

มากที่สุด

“ถ้าจะตั้งคำถามที่ว่า ใครเป็นผู้ทำให้นครตักสิลาเป็นดินแดนที่มีชื่อเสียงโด่งดัง อันเป็นเหตุดึงดูดใจคนทั่วชมพูทวีปได้ในสมัยนั้น (คำตอบคืออะไร ?) คงไม่ใช่เพียงแก่นครตักสิลามิบรรดาอาจารย์ที่คาปาโมกข์มากมาย ซึ่งแต่ละท่านคงจะต้องมีผู้ที่ช่วยส่องจรัสแสงให้มหาวิทยาลัย นี้ โดดเด่นโชติช่วงด้วยเกียรติคุณตั้งแต่บัดนั้นจนถึงบัดนี้ ก็คือ นักศึกษาของมหาวิทยาลัยนั้นนั่นเอง เพราะนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันนั้นแล้ว เป็นผู้รักษาคำศักดิ์ศรีของสถาบันของเราได้ดีมาก เขาไปอยู่ที่ไหน เกียรติคุณของสถาบันก็ติดอยู่ที่นั่น นี่แหละ คือ สิ่งที่จะช่วยให้

นครตักสิลาไม่ตายมาได้จนถึงบัดนี้” แหล่งที่มา คัดลอกมาจากหนังสืออนุสรณ์มหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย พ.ศ. 2505”

ซึ่งน่าจะใช้เป็นข้อคิดสำหรับมหาวิทยาลัย
มหาสารคามของเรา ซึ่งมีการพัฒนาการร่วม 60 ปี แล้ว จะได้นำมาร่วมคิดร่วมทำพัฒนาให้มหาวิทยาลัยมหาสารคามของเราเด่นสู่จุดหมายมหาสารคามเมืองตักสิลานครให้ได้เป็นจริงสมความตั้งใจให้ได้

ถ้ามีคนตั้งคำถามว่า ใครเป็นผู้ตั้งตักสิลาเป็นดินแดนที่มีชื่อเสียง อันเป็นเหตุดึงดูดใจคนไปทั่ว ชมพูทวีป ไปใช้ในสมัยนั้น

คำตอบ คือ คงไม่ใช่เพียงตักสิลานคร มีอาจารย์มากมาย ซึ่งแต่ละท่านก็มีความรู้ความสามารถในวิชาประชาคม เป็นเลิศเท่านั้น คงจะต้องมีผู้ช่วยส่งเสริมให้มหาวิทยาลัยนี้โดดเด่นโชติช่วง ด้วยเกียรติคุณ ตั้งแต่บัดนั้นจนถึงบัดนี้ นั่นคือนักศึกษาของมหาวิทยาลัย นั่นเอง อันนี้ถูกต้องเลย เพราะฉะนั้นนักศึกษาสำเร็จการศึกษาจากสถาบันแล้วเป็นผู้รักชาติ ศรีสถาบันของเขาได้ดีมาก เขาไปอยู่ที่ไหน เกียรติคุณสถาบันก็ติดตัวไปอยู่ที่นั่น นี่แหละคือสิ่งที่ช่วยให้

นครตักสิลาไม่ตายไปจนถึงทุกวันนี้

ผมบอกว่า ถ้าถามว่า ตักสิลา คนละความหมายนะ ความหมายตักสิลาที่เรา ความหมายเหมือนกัน แต่จุดมุ่งเน้นไม่เหมือนกัน คือผมรู้ไม่ลึกนะ แต่ก็รู้มาว่า มหาสารคาม เป็นเมืองการศึกษา เพราะว่ามาจากวิทยาลัยวิชาการศึกษา และท่านบุญชนะ อัตถากร ก็เป็นคนที่นี่ ก็เห็นว่าพยายามจะสร้างแหล่งเรียนรู้ให้กับคนมหาสารคาม สมัยนั้น น่าจะเป็นท่าน สมัยสฤทธ์ ธารรัตน์ ซึ่งท่านมีบทบาทมากท่านหนึ่ง ก็ได้อ่าน ตักสิลา ของชมพูทวีป ก็เลยคิดว่าอยากจะให้ตรงนี้ ประวัติมีหลาย ๆ ด้าน คือ แหล่งเรียนรู้ของจังหวัดมหาสารคาม บอกตรง ๆ ว่า ยังไม่ได้ศึกษา แต่ผมเห็นตรงกันกับหนังสือที่มหาจุฬาลงกรณ์ทำก็คือว่า สิ่งที่ข้อเขียนตรงนี้ตรงกับแนวคิด สมัยใหม่ของ Havard ฮาร์วาร์ด เข้าได้เงิน Endaner Fund คือเงินลงทุนจากศิษย์เก่าปีหนึ่งหลายพันล้านบาท เหตุผล ศิษย์เก่าจบไปแล้ว มีปัญหาที่ไหน กลับมา มหาวิทยาลัยจะส่งนักวิจัยไปชวน เข้าไม่ได้สอนให้ท่องจำ คำสอนให้มีความรู้ และในที่สุดก็พัฒนาไปสู่ปัญญา เพราะฉะนั้นวิธีการคิดของเขา ทำให้

ความผูกพัน แล้วก็ภาระพันธกิจของอาจารย์ลงไปสู่พื้นที่ เพราะฉะนั้นลูกศิษย์สามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต โดยเฉพาะ มหาวิทยาลัยให้ความมั่นใจ เพราะฉะนั้นลูกศิษย์จึงเอาเงินมา บริจาคให้มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยจึงมีเงินจ้างคนที่มีความรู้ มาทำงาน

ใน มมส เนื่องจากถ้าจำไม่ผิด ตั้งแต่ประสานมิตรมา ประมาณ 60 นะ เรื่องเวลาไม่แน่ใจ ถ้าปมเพราะ ณ วันนี้ ถ้าทำอยู่มันยังไม่ถูกหลักการศึกษา 100 เปอร์เซนต์ เมื่อไหร่มี ผลผลิตที่เราสร้างขึ้นมา เป็นเลือดเนื้อเชื้อไขของมหาสารคาม มันจะเป็น 100 ปี ต้องทำ อย่างมหิดล วางพื้นฐานมาจาก ศิริราช ปัจจุบัน 110 ปี มหาวิทยาลัยบางแห่ง 7-8 ร้อยปี เช่น มหาวิทยาลัยเคมบริดจ์ อ็อกฟอร์ด รวม 100 ปี ทั้งนี้ เพราะฉะนั้นการสร้างสมประสบการณ์อย่างนี้ เราเป็น มหาวิทยาลัยของเอกชน ไม่ใช่มหาวิทยาลัยของรัฐแล้วเป็น มหาวิทยาลัยของรัฐที่อยู่ในช่วงไม่มี ถ้ามหาสารคามได้ นักการเมืองที่ให้ความสนใจเรื่องนี้ เราก็จะได้งบประมาณมากขึ้น คนมหาสารคามจะต้องเคารพในคอนเซ็ปต์ ว่า มหาวิทยาลัย คือ อะไร มีพันธกิจอะไร ผมชอบใช้คำ 3 คำ คือ

อาจารย์มหาวิทยาลัยสร้างสร้างฝันให้เป็น สร้างฝันให้เป็น คือ Vision วิสัยทัศน์ ถ้าจะให้ให้สวยยิ่งขึ้นจะต้องเป็น Visionary inspiler ก็มีแรงบันดาลใจให้สร้างฝันที่ห้ามมหาวิทยาลัยเลอเลิศต่อไป พอสร้างฝันแล้วมาสู่สานฝัน คือ Mission พันธกิจ ไม่ว่าจะการเรียนการสอน วิจัย การบริการวิชาการ ทุกอย่าง ต้องผ่าน และในที่สุดจากการสานฝันตรงนี้แล้ว ก็ไปสู่ฝันก็คือ Strategies แผนกลยุทธ์ แผนกลยุทธ์สมัยใหม่ คำบอกว่าแผนที่ดีต้องมี Flexibilities สูง เปลี่ยนแปลงต้องติดตาม ประเมินผล พัฒนาเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ต้องมีนวัตกรรมตลอดเวลา นวัตกรรม ก็คือว่า ต้องให้คนในองค์กรนั้นมีส่วนร่วม วิจัยแล้วแผนของเราโบราณใหม่ รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงโลกมากน้อยเพียงใด และที่สำคัญที่สุด แผนที่ดีต้องสร้างจิตสำนึกและตระหนัก ให้กับคนในองค์กรมีตระหนักรับผิดชอบต่อสังคม และข้อสุดท้าย ต้องมีคุณธรรม องค์กรต้องสร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรม ให้ได้ ให้ผลผลิตมันจะได้ไม่มีปัญหาต่อบ้านเมือง โดยเฉพาะปัญหาต่อมหาวิทยาลัยเรา อย่าให้มันมี

ผมว่า Of Record ยังมี ถึงเวลานี้ พระพุทธเจ้าดี
ที่สุด มามีอะไร ถึงเวลามันก็ไม่มีอะไร เกิด แก่ เจ็บ ตาย ทุกคน
ต้องพบ ไม่รู้ว่าเราอายุมากแล้วเราต้องการอะไร ผมเรียนตรงๆ
นะว่า ถ้ามนุษย์คิดได้ ของดี ๆ คือ ทำดี ทำดี หมายความว่า
อย่างไร เรามีความรู้ทำอย่างไรคิดถึงประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่
หนึ่ง ประโยชน์ของเราเป็นที่สอง ความสุข ความเจริญ มันจะ
เกิดกับเรา ในการดำเนินชีวิตของผม ผมใช้คำขวัญหาวิทยาลัย
มหิดลมาโดยตลอด เรื่อง *อัตตมัง อุบมังกาเล* หมายความว่า
ให้เอาใจเขามาใส่ใจเรา คือ อยากรู้ได้อะไร ต้องให้คนอื่นก่อน
ทำให้ดีก่อน ประโยชน์ของเราเป็นที่สอง ประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่
หนึ่ง เมื่อเราอยู่สังคมนั้นแล้ว สังคมดี เราก็ตีขึ้นมาเอง เรามี
ความรู้ ตั้งเยอะ เรียนตั้งเยอะ เราทำไหมต้องไปเบียดเบียนคน
อื่น ในขณะเดียวกัน ปัญหาเยอะก็เพราะว่าผู้ใหญ่ไม่รู้จักพอ
ไม่รู้จักคิด ถ้ามว่าแล้วมันดีไหม ผมเชื่อแน่ว่า ไม่ดี เพราะว่าทุก
คนมีลูกหลาน และจำเลย่ว่า สิ่งมีชีวิตมันชอบทำสิ่งที่ผู้ใหญ่ใน
บ้านที่นับถือผิด คำก็จะจำได้ง่าย ของดีเด็กจะทำได้ยาก
ผมมีลูก 4 คน นะผมรู้ว่าอะไรดี ๆ นี้ เคี้ยวเช็ญเขาทำ บอก
เขาทำให้ แต่ถ้าเราทำไม่ดีนี้ เขาจะทำตามเรา เพราะฉะนั้น

ผมปรัชญาแนวความจริงผม อยากให้ครอบครัวมีความสุข เราต้องทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดี พยายาม ลด ละ เลิก ในสิ่งที่ไม่เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม มีอายุแล้วไม่ควรเอาอะไรไปมากมาย ผมรู้ว่าสังคมไทย คำสอนว่า ผู้มีอำนาจมีเงินเป็น พันล้าน หมื่น ล้าน ความสุขหาไม่ ผมมานั่งนึกถึงยายผมนะ ยายผมมีลูก 10 กว่าคน อยู่บ้านนอก อยู่นครชัยศรี หนีคนน้ำไม่มีเครื่องจักรกลใช้ ใช้เท้าถีบ ทำนา 50 กว่าไร่ เลี้ยงลูก 10 กว่าคน เขาอยู่ได้ กิน นอน สุขภาพกินดี ร่างกายแข็งแรง ปู่ผม 100 กว่าปี คนสมัยนี้ไม่รู้จักพอ

ผมเสียดายโอกาสนะว่ามหาวิทยาลัยมหาสารคาม ต้องอดทนระยะหนึ่ง ผมบอกอดีตอธิการศุภชัย สมบัติโต ว่า ต้องพยายามลงทุนสร้างคนรุ่นใหม่ ให้มาก ๆ มีเงินอยู่ อย่าไปคิดสร้างอย่างเดียวในเรื่องกายภาพ พอสร้างคน ผมยังอยากให้เขาลงทุนเอาเด็กสาธิตคนพื้นที่ ร่วมมือกับจังหวัด ร่วมมือ อบต. อบจ. ออกทุนร่วมกันใหม่ ขอรัฐบาล 1 อำเภอ 1 ทุน ระดมลงทุน เราจะได้คนมาดูแลพื้นที่ของเรา ผมว่าอย่างผม หรือใครลงไป ใครบ้างที่จะทุ่มเทให้มหาสารคาม ในขณะเดียวกัน คนในมหาสารคามยังไม่รักบ้านตนเอง ผมเคยบอกกับ

ดร.ภาวิศ ทองโรจน์ เนี่ย ลูกก็ไม่มี ตัวก็เป็นคนมหาสารคาม ถ้าเขาไม่ใจร้อนสักนิดหนึ่ง เขาคือ ปูชนียบุคคล ที่สร้างมหาสารคาม เขาอยู่เฉย ๆ เขาสร้างมาดีแล้ว ไม่คิดจะหวนกลับ หรือ ไม่คิดจะสร้างทายาท ปล่อยให้มันเป็นไปตามกลไกล เขา คือ บุคคลสำคัญ ที่ชาว มมส ต้องสร้างอนุสาวรีย์ให้กับเขา แต่วันนี้จริง เห็นผมไม่รู้ เขาบอกว่า เขาเป็นส่วนหนึ่ง อย่างนี้ก็ไม่จบ แบบเดียวกับผม ผมอยู่มหาวิทยาลัยมหิดล เขาให้ผมเป็นที่ปรึกษาตลอด ตั้งแต่ระดับมหาวิทยาลัย เฟสขึ้นเรื่อย ๆ จนน้อยลง อันหนึ่งผมบอกเขาอยู่เรื่อยว่า ระบอบมหาวิทยาลัย อันหนึ่งคือ มหาวิทยาลัยเหมือนกับการเมืองระหว่างประเทศ ใช้คำว่าสรรหาก็จริง นัยลึก ๆ มันก็คือมีพวก เพราะถ้าผมเป็นที่ปรึกษา อย่างคณะได้ผมไป ถ้ามีคนไม่ชอบคณะดี และมีนักข่าวมาสัมภาษณ์ผม และผมบอกคนที่เชิญผมไปเป็นที่ปรึกษา บอกว่าอย่างนี้ดีไหม ๆ ผมบอก ไม่ไปนะ ไม่พูดก็คือคนโง่ พวกบางทีก็สร้างความแตกแยก เพราะฉะนั้นที่ปรึกษาที่ดีนี้ อย่าไปให้คำปรึกษาเมื่อมีภาระ ไม่ไปนั่งเสวนาทั้งวัน เพราะฉะนั้นผมเรียนตรง ๆ ว่า อันนี้คือส่วนหนึ่งของภาระ อันหนึ่งที่ผมรับภาระ ตอนนี้น้อยลงแล้ว ทีแรกทั้งมหาวิทยาลัย

ผู้บริหารมหาวิทยาลัยรู้จักเราน้อยลง อันนี้แต่ทันตแพทย์ผม
สร้างมา เค้ายิ่งไม่ทิ้งผมอันหนึ่ง ยังเป็นที่ปรึกษาอยู่ แต่ผมเห็น
ว่า ระบบมันนี้ เนื่องจากอาจารย์มหาวิทยาลัยมีเสรีภาพมากก็
ร้องเรียนมาก็ไม่มีที่สิ้นสุด เพราะฉะนั้นถามผมว่า ทำใหม่เป็น
อย่างนี้ ส่วนหนึ่งผมบอกว่าเป็นเวอร์กรรมของมหาสารคาม แต่
ไม่ถึงกับเลวร้าย ต้องหาคนรุ่นใหม่ ๆ เข้ามาแก้ไข คิดว่าน่าจะ
ไปได้

ผมเรียนตั้งแต่แรกว่าไม่อยากไป ยังประกาศตั้งแต่วัน
แรก ๆ มาจัดระเบียบให้มหาสารคามที่ ยังไม่เข้าที่นะ ผมต้อง
ออกเพราะว่านายกสภาออก เมื่อนายกสภาลาออก ผมเข้ามา
เพราะนายกสภา ผมไม่เคยพูดให้ใครฟัง ว่าทำใหม่ผมต้อง
ลาออก แล้วก็ ออกครั้งที่ 2 เหมือนกัน จริง ๆ ลึก ๆ
ไม่อยากจะพูดว่า ท่านนายกสภา ท่านไม่เข้าใจ ปัญหา
มหาวิทยาลัย ถ้ารับผมมองว่า มันจะบานปลายเพิ่มขึ้น
เพราะผมไม่อยากเป็นส่วนหนึ่งของความวุ่นวาย ก็ในขณะนั้น
ผมมีภารกิจได้รับมอบหมายจากเจ้านายที่จะต้องไปทำ ผมก็เลย
ต้องออก ซึ่งจริงๆ ความผูกพัน ความรัก พูดจริง ๆ มนุษย์เรา
อยู่กันมา 10 กว่าปี มันก็มีความรัก ความผูกพัน ถ้าไม่รักและ

ไม่ผูกพัน ก็อยู่กันได้นาน โจทย์ว่าทำไมผมอยู่ได้ไม่นาน ก็
เพราะวิธีคิดไม่เหมือนกัน ผมอยู่เพราะว่าผมไม่ต้องการมาจัด
ระเบียบ เพราะมีกติกาอันหนึ่งที่ว่า ผมมาเพราะผมเคารพ
นายกสภา (นายมีชัย ฤชุพันธุ์) ถ้านายกสภาไป ทำไมผมต้อง
อยู่ เท่านั้นนะ ผมไม่ได้ยึดติดกับตำแหน่ง ถามว่า ดร.ศุภชัย
สมบัติโต ทำไมเขาต้องอยู่ เพราะเขามีภาระที่เขาต้องทำต่อ
เขามีความคิดที่ว่าเขามีศักยภาพที่เขาต้องทำต่อ และ ดร.ศุภชัย
สมบัติโต เจอกันตลอดเขาพูดว่ามั่นคงกับแนวความคิดผมว่า
คนในเป็นคนทำ แต่ผมบอกอย่าโก่งนะ เหตุผลเล็ก ๆ อันหนึ่ง
ผมก็น้อยใจเหมือนกัน เมื่อได้รับการร้องเรียนว่ามีความไม่
โปร่งใสเกิดขึ้น เขาก็ทำ แต่ทำเข้าไปหน่อย เพราะว่าเกรงใจ
รักทีมงาน ผมบอกบางเรื่องไม่ได้ เรื่องความไม่โปร่งใสต้องรีบ
เคลียร์ให้ได้ และผมเป็นคนรังเกียจในความไม่โปร่งใส เพราะว่า
ตรงนี้ต้องระมัดระวัง มหาวิทยาลัยมันจะพัฒนาได้นี้ ผู้บริหาร
สมัยนี้ยังมีอยู่ ผู้บริหารได้เงินมาก สมัยผมได้น้อย เงินเดือน
หมื่นกว่าบาทเอง ผมเป็นคนบด มีเงินเดือน 2 หมื่นกว่าและ
เงินประจำตำแหน่ง เค้าให้เลือกเอาอย่างเดียวกันนะ ตำแหน่ง ผศ.
5,600 ตำแหน่งคณบดี 5,600 และให้เลือกเอาอย่างใดอย่างหนึ่ง

ผมก็ต้องเลือก ผศ. เพราะผมไม่ต้องจ่ายกระทรวงการคลัง
เดี๋ยวนี้อธิการบดี เงินเดือน 2 แสนบาท คณบดี เงินเดือนเป็น
แสน เพราะฉะนั้นผมคิดว่ารัฐให้ค่าใช้จ่ายเรามากพอแล้ว เรา
ต้องทุ่มเท ไม่จำเป็นต้องหากิน เมื่อก่อนนี้ไม่จำเป็น เพราะคน
ไม่มีอุดมการณ์ทำไม่ได้ เพราะเงินเดือนน้อยเหลือเกิน

มหาวิทยาลัยนอกระบบ

ในส่วนของหลักของมหาวิทยาลัยนอกระบบ มันเป็นเรื่องที่ดีในเชิงของการบริหารจัดการแบบเบ็ดเสร็จ แต่ถ้าหากเราเป็นมหาวิทยาลัยส่วนภูมิภาค มันจะลำบาก เพราะว่าเวลาเป็นมหาวิทยาลัยส่วนภูมิภาค ถ้ามหาวิทยาลัยจะออกนอกระบบ ต้องมีสภาที่แข็งแกร่ง สภาที่เป็นกลาง สภาที่บริสุทธิ์ ไม่เอนเอียง ต้องเป็น Besty Audit ที่เก่ง ถ้ามว่ามหาวิทยาลัยนอกระบบดีใหม่ ในเชิงงบประมาณ ดี มันเป็นเงิน Blog Gant ให้เรามา เงินทั้งก้อน เป็นงบประมาณรายได้รวมกันทั้งก้อน ตั้งแต่ เงินเดือน เงินบริหาร เรื่องของบลงทุนอะไร ได้มาทั้งก้อนใช้เหลือก็ไม่ต้องคืนกระทรวงการคลังเดิมที่เค้าให้เรามา เป็นเรื่องของเราต้องขอเงินทุกปี ถ้าระบบงบประมาณทำให้

เรามีความคล่องตัวขึ้น แต่ถ้าได้คนไม่ดี ตั้งแต่อธิการบดี จนถึงผู้บริหาร มันง่ายต่อการโกง เพราะว่าบอร์ดสภามหาวิทยาลัยไม่แข็งแกร่ง Audit Committee ไม่แข็ง ต้องดู ตรวจสอบการเงิน ต้องแข็ง ต้อง Decare ทุกปีให้ได้ ระบบบริหารบุคคลต้องให้ความสำคัญ เป็นระบบที่ 3 คือระบบตำแหน่งทางวิชาการ ไม่มีปัญหา เป็นเรื่องง่ายไม่ยาก เพราะว่าถ้าเราเข้มงวด เราจะตกหมด ระบบที่ 4 คือระบบบริหารความเสี่ยง ต้องมีระบบเตือนภัยเลยว่า ในขณะที่ต้องดูการบริหารความเสี่ยงดูแนวโน้มว่าวัยผู้เข้าสู่การเรียนมีเท่าไร บัณฑิตศึกษามีเท่าไร ต้องปรับกระบวนการทัศน์อย่างไร ในการที่จะทำให้มหาวิทยาลัยอยู่รอดได้ พวกนี้เป็นเรื่องสำคัญ เพราะฉะนั้น สภาต้องแข็ง เพราะบทบาททั้งหมด มันลงเอยที่สภา หลักการในมหาวิทยาลัยในกำกับนี้แม้กระทั่งรัฐมนตรีกระทรวงศึกษาธิการนี้ หลักการนะก็ยังไม่สามารถที่จะสั่งการเราได้ ถ้ามหาวิทยาลัยในกำกับนะ คือนายกสภา กับรัฐมนตรีศึกษาธิการ นี้ ถ้าความเห็นไม่ตรงกัน เราไม่ยอมรัฐมนตรีศึกษาได้ แต่เราต้องไปยอมใน ครม. หลักการ แต่ความเป็นจริงมันไม่ใช่ อย่างปลัดกระทรวงฯ

หมอไม่มีบทบาท ปลัดนี่ในกฎหมายใหญ่ยังมีบทบาท จะขอ
เครื่องราชย์ ต้องผ่านปลัดกระทรวงทั้งนั้น ที่ถามผมว่า
มหาวิทยาลัยนอกระบบดีหรือไม่ มันมีทั้งข้อดีและข้อเสีย คือ
ผู้บริหารมีความคล่องตัวขึ้น แต่ถ้าได้คนไม่ดี มันจะเป็นภาวะ
แอบแฝงให้แก่นิสิต หนีไม่พ้นเรื่องขึ้นค่าเล่าเรียน แต่ถ้า
ข้อเท็จจริง ถ้าได้คนดีการขึ้นค่าเล่าเรียนไม่ใช่การแก้ปัญหา
เป็นการแก้ปัญหาที่ง่ายที่สุด โดยที่ผู้บริหารไม่ต้องออกแรง
มีฉะนั้นผมถึงบอกว่าออก ดี ตรงที่ว่ามันคล่องตัว จริง ๆ เค้าให้
ออกนอกระบบนี้เพื่อให้แต่ละคนมีรายได้เพิ่มขึ้น แต่ใช้คนให้น้อยลง
แต่ผมมองทุกมหาวิทยาลัยใช้คนไม่น้อยลง มีแต่เพิ่มขึ้น
เมื่อเพิ่มขึ้นแล้ว รายจ่ายเอาที่ไหนนะ งบประมาณก็ไม่ได้เพิ่ม
ตามสัดส่วนที่มีอยู่ มันเพิ่ม .6 .7 เป็นภาระของเรา ก็หนีไม่พ้น
ผู้บริหารก็แอบขึ้นโน่น ขึ้นนี้ เป็นศาสตร์จริง แต่ต้องไม่ขึ้นค่า
เล่าเรียน ไม่ว่าเรื่องขึ้นเงินเดือน ปี 51 53 มหาวิทยาลัยเล็ก ๆ
ก็จะตายเอา เพราะขึ้นหลายตั้งค์ หลายล้าน

การปฏิรูปการศึกษานี้มันทำให้มองเห็นปฏิรูป
โครงสร้าง ก็เห็นการขยับศึกษาจังหวัด ศึกษาพื้นที่ ตำแหน่ง
คือ เค้าย้ายกรอบตำแหน่งของเค้ามากขึ้น แต่ในขณะเดียว
มหาวิทยาลัยยังยึดถือการเข้าสู่ตำแหน่ง ผมเรียนตรง ๆ
ว่า ดูประหนึ่งว่าดูแลเราแย่ง ไม่มีซี แย่ง ผมเรียนตรง ๆ
ว่า ผมอยู่บูรพา ในขณะนี้ มันก็มีคนที่จะทำ Routine to
Research ยากไหม แต่ผมว่าคงที่นะกระทรวงศึกษาธิการง่าย
ขึ้น เพราะครูขึ้น ซี 9 เป็นแถวเลย ระดับกลาง กลุ่มชำนาญการ
เชี่ยวชาญ นะ ขึ้นเชี่ยวชาญ 9 เยอะแยะเลย แต่ของเรา ไม่มีที่
ขึ้น ผมว่าเรื่องความก้าวหน้านี้ ต้องปรึกษากายในได้ คือ การ
บริหารงานบุคคล แต่ตอนนี้ น่าจะผ่อนคลายเป็น แต่ถ้าหากยังอยู่ใน
ระบบมหาวิทยาลัยของรัฐในระบบราชการอยู่ไม่ได้ เพราะมัน
ต้องขึ้น กพอ. ทำตามเดิมที่เค้าเรียก กม. เพราะฉะนั้นการ
บริหารงานบุคคลต้องเป็น แต่ถ้าออกนอกระบบ เป็นเรื่องของ
สภามหาวิทยาลัยเห็นความจำเป็นเราทำได้ เพราะเรื่องการ
บริหารงานบุคคล เป็นเรื่องการจัดการของเราเองภายใน เพราะ
เป็นกรอบ กพอ. มหาวิทยาลัยใช้เหมือนกันหมด ผมเรียนตรง ๆ
นะ ในภาพใหญ่นี้ เราต้องตอบให้ได้ 1 ต้องมีเส้นต้องมีคนถือ

เรื่องขึ้นไปยังผู้ที่รับผิดชอบดูแลกำกับทบวงของมหาวิทยาลัย
อยู่ที่ คสช. เค้าจะตั้งใครมากำกับ ซึ่งเราจะต้องมีคนไปกำกับ
ดูแลอยู่ นโยบายถ้าเรามองว่ามันหล่อมล้ำไม่เป็นธรรม เค้ามี
กรรมการ กพอ. อยู่ชุดหนึ่ง คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน
ในสถาบันอุดมศึกษา มันมาจาก กม. สมัยก่อน ตรงนี้ดูแลอยู่
ตรงนี้มหาวิทยาลัยทำได้ได้ เพราะพวกเราเป็นข้าราชการ อย่าง
บูรพา เค้าทำได้ เพราะ กม. มอบอำนาจให้ จัดการ ถ้ามีเงิน
จ่ายอยู่ ก็ต้องมีนโยบายของแต่ละแห่งว่าจะทำอย่างไร
เหมือนกับของกระทรวงสาธารณสุข เหมือนกันหมด เหนื่อย
อย่างมหิตล เค้าต้องมีสตังค์ เค้าต้องผลักดันหมอ หมอพื้นต้อง
จบหมอจากมหาวิทยาลัย เนื่องจากมันคลาดแคลน กระทรวง
สาธารณสุขล้มเหลวที่สุด พอๆ กับ กระทรวงศึกษาธิการ มันไม่
สามารถเอาคนไปใช้ทุนและรักผูกพันที่อยู่ได้ จึงใช้เงินดันเข้าไป
เพราะฉะนั้นหมอที่จบใหม่ ๆ มันมีร้อยพันแปดวิธี ไม่ทำคลินิก
ได้เงิน ทำถิ่นทุรกันดารได้เงิน รวมกันไปรวมกันมา หมอที่จบ
ใหม่ ๆ นี้ได้เดือนละ 3 - 4 หมื่นบาท แล้วใครอยากเป็นอาจารย์
มหาวิทยาลัย สมัยผมนี่นะ คนที่เป็นอาจารย์ต้องมีอุดมการณ์
เงินเดือนน้อยกว่าไปอยู่นอกนิตหนึ่ง ตอนนี้อย่างกันรีบ แต่ก็อยู่

ได้ แล้วจิตสำนึก รับผิดชอบต่อสังคมน้อย เพราะฉะนั้นอาชีพแพทย์ จะหาครูอาชีพแพทย์ยากขึ้น แต่เนื่องด้วยความโชคดีของมหาวิทยาลัยมหิดล เพราะเค้ามีเงิน ตอนนั้นเค้ารู้สึกว่าตลาดให้แพงเท่าไร จะต้องให้สูงกว่านั้น เด็กจบปริญญาเอก จบหมอ เขาสู้ถึงร่วม 4 หมื่นเศษ แต่ลูกผม ยังเป็นข้าราชการ อยู่ ลูกผมจบปริญญาเอกแล้ว จบหมอแล้ว แล้วทำ Postdoc มาจากเมืองนอก จบมาคนละ 10 กว่าปี ตอนนี้อย่างเงินเดือน 2 หมื่น คนหนึ่งเป็นหมอตา ผมมีลูก 4 คน อยู่โรงพยาบาล รามาธิบดี อีกคนหนึ่งเป็นหมอกระดูก อยู่โรงพยาบาลศิริราช ลูกผม จบศิริราชทั้งคู่ จบวิศวะ 2 คน ลูกผมจบ มหาวิทยาลัยมหิดลทั้งหมด ผมยังภาคภูมิใจลึก ๆ ว่า สิ่งที่ผมทำมาตลอดชีวิต ที่อ้างอยู่เรื่อยว่าใช้ความรู้สติปัญญา เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของมวลมนุษยชาติ ผมว่าเรื่องนี้เรื่องจริง เพราะว่าทำให้บุญกุศล ลูก ๆ ผม มีงานทำเป็นหลักเป็นแหล่ง และเค้าก็มีความกระตือรือร้นที่จะทำอะไรในส่วนของเค้าไม่ให้เป็นภาระผม ผมเลยบอกว่าไม่รู้ ผมยังเชื่อในพระราชดำริของ ในหลวง เวลาคนไปถวายงานท่าน ท่านบอกว่า **“ทำงานกะฉัน ฉันไม่มีอะไรให้นะ”** แต่ที่จริงในหลวงใจดีนะ ทำงานกับท่าน

ท่านให้เงินกันถุงที่ปีใหม่เป็นแสน ๆ สมเด็จพระเทพ
รัตนราชสุดาฯ เป็นธิดาที่เหมือนท่าน ท่านจะรับสั่งทุกครั้ง
เข้าไปถวายงานใหม่ ทำงานไม่มีอะไรให้ นอกจากมีความสุข
ร่วมกันที่ได้ช่วยเหลือมวลมนุษยชาติ ท่านรับสั่งเป็นประโยค
แรกเลย เวลาท่านรับสั่งไปถวายงาน ผมไม่รู้นะ แต่ผมพยายาม
บอกว่าเราไปทำงานมหาสารคาม เราก็มไม่มีเงิน ไม่มีอะไร ไม่มี
เงินประจำตำแหน่ง แต่เราทำเพราะรักและผูกพัน อยู่กันสิบ
กว่าปี ยังบอกกับศุภชัย อยู่ว่า เมื่อไหร่เลิกทะเลาะกัน ผมจะหา
เวลาว่างไปช่วยเพราะว่าผมมีมุมมอง และผมมีเครือข่าย อย่าง
อยู่มหาสารคามที่ผมภูมิใจมากที่สุด ในการทำงาน ผมมองว่า
ปัญหา วันที่ผมทำงาน นิสิตน่าสงสารที่สุด ผมลงตรวจพื้นที่
นิสิตร่วม 4-5 หมื่นคน ไม่มีสนามกีฬา ไม่มีที่พักผ่อนหย่อนใจ
ไม่มีที่ออกกำลังกาย ผมเข้าไปปีงบประมาณที่แล้ว ผมเข้าไปขอ
เงินเพื่อนผม คือ ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ ได้มา 300
ล้าน ผมบอกว่าผมต้องมีที่ให้นิสิตออกกำลังกาย จนทุกวันนี้ผม
บอกอาจารย์กว่า มหาวิทยาลัยนี้ได้สนามกีฬามาได้มาจาก
ความผูกพันมานะ ผมไม่อยากได้ชื่อผมหรอก ต้องให้ชื่อ
ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ ไปเอาใครไม่รู้บริจาค

แสน สองแสน ขึ้นชื่อ ผมนี้ภูมิใจเพราะผมเป็นนักกิจกรรม เป็นนายกสโมสรนิสิต และผมก็ดูแล ผมว่ากระบวนการเรียนรู้นี้ ต้องสร้างบรรยากาศเรียนรู้ ให้แก่เด็ก เพื่อให้เด็กออกกำลังกาย ไม่ให้ไปเที่ยวผับ เที่ยวอะไรต่อมิอะไรจนเสียผู้เสียคน ผมอยากจะสร้าง 1) สิ่งแวดล้อม 2) การอยู่ร่วมกันอย่างสันติ สุข ผมประกาศเลยว่าต้องมีสโมสรข้าราชการ พนักงาน สโมสร นิสิต ตรงนี้ผมบอกได้เลยว่าผมภาคภูมิใจ ระยะเวลาสั้น ๆ ผมทำ ผมมองยิ่งกว่านั้น ผมอยู่ต่อผมก็จะพยายามทำให้ ผมดำริตอนนั้นที่จะทำตัดถนนใหญ่ผ่านเข้ามาผ่านมหาวิทยาลัย เลย แล้วจะร่วมมือกับจังหวัดทำลานพระราชานุสาวรีย์ ผมฝันนะ วันหนึ่งเป็นจริง เพราะผมฝันให้มหิดล ผมอยากได้หอประชุม แล้วก็กระตุ้นอธิการทุกสมัย จนวันนี้ได้หอประชุมที่ทันสมัย ที่สุดในประเทศไทย งบประมาณ 5,000 ล้านบาท ผมก็อยากทำ หอประชุม และทำลานพระราชานุสาวรีย์ ผมเป็นลานกิจกรรม ลานเรียนรู้

ผมกำลังจะบอกว่าหอจดหมายเหตุ มันแสดงถึง วิวัฒนาการของมหาวิทยาลัย แล้วก็มันควรจะอยู่ร่วมกับ พิพิธภัณฑสถาน และศูนย์เรียนรู้ ควรจะออกแบบและดีไซน์ทีเดียว

อย่าไปทำเหมือนกับอยู่ป่าช้าเก็บศพนะ แล้วมันโตไม่ได้ ตรงนี้คือ Hall of Fame ภาษาฝรั่ง มันก็คือศูนย์เรียนรู้ ต้องอยู่ในศูนย์เรียนรู้ มีหอจดหมายเหตุ มีพิพิธภัณฑ์ มี Virtual Library มีศูนย์จำหน่ายผลิตภัณฑ์ โลโก้ ของมหาวิทยาลัย และมีศูนย์การเรียนรู้กิจกรรมของเด็กทั้งหลาย มันอยู่ใน Area เดียวกัน มันเป็นเรื่องของวิวัฒนาการของมหาวิทยาลัย ทั้งเรื่องของศิลปวัฒนธรรม คือต้องออกแบบ แนวคิดทำเรื่องหอจดหมายเหตุเป็นเรื่องดี แต่อย่าทำเป็นตั้งอย่างนี้ เดียวนี้เขาเลิก เราต้องทำให้มันมีชีวิตหน่อย อยากให้คนเข้าไปดู ตั้งคำถาม อะไรทำได้ ลงทุนตรงนี้หน่อย เป็นเรื่องที่ดีหอจดหมายเหตุนี้กับวัฒนธรรมเข้ากันนะ คือการพัฒนาการมหาวิทยาลัยนี้ กับวิวัฒนาการของคนอีสาน คือ หอศิลปะ วัฒนธรรม มันเป็นเรื่องเดียวกันนะ เพราะคนอีสานโตมาวันนี้ได้ เพราะมีของดีอะไร ไม่มีมันจะโตอย่างนี้ไม่ได้ เพียงแต่ไม่ได้รวบรวมมาเป็น ลักษณะของเชิงเอกลักษณ์ของไม่มีใครทำหมายความว่า การที่จะสร้างจะต้องเป็นศูนย์การเรียนรู้อื่น ๆ ควบคู่ไปด้วย

ก้าวสู่อาเซียน--

ผมว่าการเตรียมตัวมุ่งสู่ประชาคมอาเซียน มหาสารคามดีขึ้นมาก ความเป็นอินเตอร์ สมัยอาจารย์ศุภชัย คือ ที่ณัฐนันท์ ที่เค้าได้ทำ Qs Ranking ตรงนี้ได้พัฒนา มหาวิทยาลัยขึ้นมามาก ตัวชี้วัดต่าง ๆ แต่ผมว่าหลักการ AEC เกิดขึ้น จากการที่เราจะทำให้คนเราในภูมิภาคนี้อยู่กันโดยรัก ใคร่กลมเกลียวกัน เกิดสันติได้อย่างไร อันนี้ก็คือ แลกเปลี่ยน วัฒนธรรมประเพณี ซึ่งกันเห็นความต่างแต่อยู่ร่วมกันอย่างสันติ สุขได้ อันนี้คือแนวคิดของ AEC แต่เดี๋ยวนี้อะไร วันนี่คือ การแข่งขันในแง่เศรษฐกิจมันก็หนีไม่พ้นในเรื่องของการเตรียม ตัวของมหาวิทยาลัย การเตรียมตัวในมหาวิทยาลัยอันแรก ก็คือ ผมว่าต้องมี Requiement ว่า บัณฑิตที่เราผลิตไว้ระดับปริญญาตรีอย่างน้อยจบออกไปต้องสื่อสารภาษาอังกฤษได้ อย่างในต่างประเทศเห็น เช่น North Cyrorana เขาให้ความสำคัญว่าจะจบได้ต้องว่ายน้ำเป็น เป็นเรื่องแปลกนะ เขาบอกว่าเรียนแทบตาย แต่มาจมน้ำตาย ไม่ควรจะเป็น เขาเลยบังคับว่าถ้าจบปริญญาตรีต้องว่ายน้ำเป็น ระดับนี้ไม่เป็น เขามีให้เรียน ผมเลยบอกว่าถ้าเราเห็นความสำคัญของการเข้าสู่

AEC ยิ่งไงก็ต้องเข้าแน่ ผมว่ามหาวิทยาลัยต้องหาทางว่าให้เด็กของเรา คนไทยนี้บูชาเดี๋ยวนี้ปริญญามากกว่าบูชาความรู้ เพราะทุกคนที่คิดมาเรียนไม่อย่างมีความรู้ มีปัญญา แต่อยากได้ปริญญา เพราะฉะนั้นจะต้องมีการออกกติกาว่า จะต้องมีความรู้ อันที่หนึ่ง ต้องมีภาษาก่อนจบ อันที่สอง นวัตกรรมการเรียนรู้อันที่หนึ่ง MOU ที่ลงนามกันเข้าสู่อาเซียนทั้งหลายนี้ มีครบยัง ถ้าไม่ครบ ถ้าจะมองมหาวิทยาลัยที่ดีกว่าเรา น่าจะมีโครงการแลกเปลี่ยนนิสิตกับเขา ในยุโรปเค้าทำงานแล้วแลกเปลี่ยนกันไปอยู่เทอมหนึ่งเป็นอย่างน้อย หรือว่าถ้าทำได้อยู่อีก 1 ปี ไปประเทศที่เค้าสนใจ นิสิตเค้าสนใจเป็นการไปเรียนรู้อุฒิธรรมความเป็นอยู่ของเค้า มีการเตรียมตัว ตื่นตัว แล้วให้เขา Free back กระบวนการเรียนการสอน อย่างน้อยภาษากลางภาษาอังกฤษต้องใช้ได้ อันที่สาม ถ้าทำไม่ได้หมดแบบที่ผมว่าก็เอาเรื่องภาษาและวัฒนธรรมของกลุ่มอาเซียนมาเป็นวิชาเลือกมาให้ได้โดยด่วน เพื่อให้เด็กสามารถเลือกที่จะให้เด็กได้เรียนรู้ เมื่อเค้ามีความต้องการที่จะไป อันที่สี่ ต้องเร่งปรับปรุงมาตรฐานหลักสูตร โดยเฉพาะหลักสูตรที่มีวิชาชีพ เช่น สถาปัตย์ บัญชี แพทย์ ทันตแพทย์ เหล่านี้ต้องตรวจสอบ ไม่ใช่

TQF แล้ว ต้องเป็น ASEAN co-operation Fream work แล้ว
ว่าได้ตามมาตรฐานรับรองไหม เพราะเหตุว่า ผมไม่รู้ว่ามีใน EU
นี้เค้ามีหลักสูตรกลาง หลักสูตรกลางเมื่อจบของเขาแล้วนี่ใน
กลุ่ม EU ด้วยกันเราข้ามไปทำงานได้ก่อนที่จะทำวิธีที่เขาจะ
ทดสอบว่าเราสามารถสื่อภาษาเป็นภาษาท้องถิ่นได้ หมอนี่ต้อง
สอบผ่านการพูดจากับคนใช้ให้ได้ เพราะหลักสูตรนี้เขาว่าง
เกณฑ์มาตรฐานไว้แล้ว ว่าจะต้องได้อย่างนี้ เพราะฉะนั้น
เราต้องดูหลักสูตรมาตรฐาน ต้องรองวิชาการต้อง Confirm
เรื่องของ TQF เรื่องของมาตรฐานหลักสูตรที่จบไปมีอะไร
ต้องมีคุณสมบัติอะไรบ้าง ระยะเวลาอันสั้น ๆ ผมมองว่า ไม่น่า
หนักใจ อันหนึ่งเราต้องมองว่าถ้าอยู่ในภูมิภาคประเทศที่ดิฉันเรา
น่าจะแสดงศักยภาพในลาว เขมร เวียดนาม และในอินโดจีนให้
ได้ ที่เราจะเป็น Center ที่ดีที่สุด เพราะฉะนั้นดีที่สุดคืออะไร
ผมเห็นว่าหลักสูตรนานาชาติ ต้องรีบเปิดที่ใช้ภาษาอังกฤษ
ต้องสำรวจความต้องการของตลาดว่าเรามีจุดเด่นอะไร วันนี้เรา
ได้เปรียบที่เรามีความคุ้นเคยที่ได้อาศัยบุญบารมีของสมเด็จพระ
เทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ได้รับนักเรียนทุน

กัมพูชาที่เรียนดี นักเรียนทุนลาวมาเรียนก็ดี และนำหน้าขยาย
ผลไปตรงนี้ มาสู่ภาคเอกชน กลุ่มแพทย์ ทันตแพทย์
เภสัช บัญชี ที่เค้ามีสมาคมวิชาชีพ

ปรัชญาการทำงาน

ผมก็ยึดหลัก อุตานัง อีกอันหนึ่ง คือ เนื่องจากผมจบ
จากมหิดล ครูอาจารย์ก็พร่ำสอนมาโดยตลอดให้ยึดถือพระบรม
ราโชวาทของสมเด็จพระราชาธิบดีฯ ที่ทรงบอก “ให้ถือกิจของ
ส่วนตัวเราเป็นที่สอง กิจประโยชน์ของประชาชนเป็นที่หนึ่ง
ความสุขก็เกิดกับเราเอง” เพราะฉะนั้นก็สื่อความหมายว่า
ตรงกับคำขวัญที่ว่า เอาใจเขามาใส่ใจเรา แล้วขยายใจเขาเป็น
ประชาชนทั่วไป ปรัชญานี้ที่แท้จริงคือ เราต้องนำความรู้
ประสบการณ์ และปัญญา ของเราที่มีอยู่ไปประยุกต์ไว้ให้เกิด
ประโยชน์สูงสุดแก่มวลมนุษยชาติ

การเรียนรู้ตลอดชีวิตและสุขภาพ

โรคประจำตัวไม่มี ไม่เคยมีโรค ลูก ๆ ให้ไปตรวจสุขภาพ ไม่เคยล้มหมอนนอนเสื่อ อายุ 60 แล้ว ต้องตรวจลำไส้ ตรวจเสร็จหมอก็จับผ้าบอกว่ามีติ่งเนื้อ ผลรอบนั้นก็ไม่มีอะไร ลูกบอกว่าอายุมากแล้วตรวจเส้นเลือด หมอก็บอกว่าเส้นเลือดตีบ เพราะถ้าไม่มีลูกเป็นหมอ ก็คงไม่ได้ไปหาหมอ พอตรวจทีไรก็เจอ ผมยึดหลักการดำรงชีวิต ผมบอกว่า อีกอย่าง คิดดี ทำดี อย่าเห็นแต่ได้ จิตใจเราดีแล้ว โรคภัยไข้เจ็บไม่มี จะเห็นว่าที่บ้านผม มีเบส ทุกสิ่งทุกอย่างเราจะไม่อยู่แบบคุณนายผู้ดี เราพยายามที่จะอยู่บ้านทำอะไรทุกอย่าง ที่ช่วยตัวเองได้ เขาก็จะเป็นผู้เสริมเท่านั้น วันหนึ่งผมลืมของบนบ้าน ผมก็ความรู้สึกว่าต้องรีบวิ่งไปเอา การวิ่ง การเดิน คือ การออกกำลังกาย สมัยผมเป็นผู้บริหาร ผมจะเดินรอบอาคารที่ผมรับผิดชอบ เดินขึ้นตึก 8 ชั้น ไม่ใช่ลิฟต์ ทุกเช้าจะไปทำงานก่อนคนอื่น ๆ **หนึ่ง** ผมได้ไปทักทายคนงาน **สอง** คนงานก็ทะเลาะกันเราก็จะรู้เลยว่าใครถูกใครผิด ผมเป็นคน queen มากที่สุด เพราะฉะนั้นคนก็จะถามผมว่า งานอดิเรกผม คืออะไร ผมก็บอกว่า งานอดิเรกผมก็คือ นั่งประชุม อีกอันหนึ่งก็คือ โชคดีที่ได้ไปถวายงาน

สมเด็จพระเทพฯ ตามเสด็จฯ ไปต่างจังหวัด แล้วก็เดิน *สาม* อยู่บ้านทำอะไร ทำสวน ซ่อมบ้าน เพราะว่าผมถือว่างานอดิเรก ผม คือ อย่าหยุดนิ่งการทำงานเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา ไม่ใช่ อยู่แล้วก็นอนเอกเขนก แล้วอีกอันหนึ่งก็คือ เป็นนิสัยที่ไม่ดี แต่ผมคิดว่าดีต่อส่วนรวม ผมมีเพื่อนเยอะ ผมยังมีวงเสวนากิน เหล้า เฮฮา ก็มีดี แต่เป็นการไปแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ผมมีกลุ่ม ผู้ใหญ่ เราเรียกกลุ่มว่า กลุ่มซีไม้ เจอกัน เจอกัน เจอกัน ทุกคน ก็จะนำประสบการณ์มาเล่าสู่กันฟังว่าไปเจออะไรบ้าง ใครมี ปัญหาอะไรก็ยกมาที่โต๊ะ เมื่อก่อนนี้เราเรียก *Sunday Friend* ทุกวันอาทิตย์ เมื่อก่อนก็จะมีอีกกลุ่มหนึ่งอาจารย์อดุลย์ก็อยู่ใน กลุ่ม ก็พบประสังสรรค์กันเดือนละหน ในเรื่องร้องเพลงผมไม่ ชอบ ผมไม่ค่อยได้มีโอกาสไปเรียนเป็นเรื่องเป็นราว แต่ผมเรียน นอกห้องเรียนโดยสังสรรค์ที่โต๊ะอาหาร ผมโชคดีที่มีปิยมิตร มีเพื่อนดี เพราะฉะนั้นเมื่อมีเพื่อนดี มีปิยมิตรแล้ว ก็ทำให้ผมได้ เรียนรู้ตามอัธยาศัย เรียนนอกระบบเยอะเยอะ สามสิ่งที่ผมไม่รู้ นี้ผมก็จะพี ๆ คำก็จะให้หนังสือ ตำรับ ตำรา การค้นคว้าที่จะ อ่านเพิ่มเติมเราก็ต้องพยายามศึกษา เพราะเราไม่มีทางรู้หมด วันเวลาเปลี่ยนไป วันนี้ผมใช้ ipad, iphone ไม่ใช่คิดใช้เป็น

อาชีพ ใช้เพื่อเพิ่มเติมบางเรื่อง บางวันไปเจอเพื่อน เพื่อนถามว่า เดียวนี้มีไลน์หรือยัง ผมก็ต้องไปซื้อตำรามานั่งอ่าน คืออะไร บางที่อ่าน ๆ ไปเราถึงจะยอมรับได้ว่า กระบวนการเรียนรู้ไม่เหมือนกัน เราแก่แล้ว ไอ้ที่เราเรียนช้ากว่าเด็ก ๆ ผมบอกว่าการเรียนการสอน รุ่นผมอายุ 70 จะทำ ไม่มีทางสำเร็จ ถ้าเป็นครูต้องแก่ ถ้าสอนเด็กที่จะเรียนรู้จะต้องสอนเด็กเรื่องอะไร วัตถุประสงค์ เป้าหมายของวิชานี้คืออะไร ให้เด็กทำแบบเดียว เด็กทำได้ ผมถึงชอบใช้คำพูดว่า *เรียนรู้เพื่อสรรค์สร้างชุมชน* อย่างเราไปออกพื้นที่ปราชญ์ชาวบ้านเค้ามีอะไรดี ๆ เยอะแยะมีความเก่งเท่าเขาไหม มีฉะนั้นสมเด็จพระเทพฯ จะรับสั่ง ผมจะออกพื้นที่ ท่านบอกอาจารย์อย่าบังคับเขานะ จะไปพัฒนาเขาเนี่ย จะต้องศึกษาศิลปวัฒนธรรมของเขาก่อนให้ดี ทำอย่างไร ความเชื่อถือเค้าเป็นอย่างไร ไม่ใช่ให้นักเรียนนอก จะต้องเปลี่ยนให้เหมือนเมืองนอก ท่านบอกไม่มีทางสำเร็จ

ภาคผนวก

ภาพประกอบการบันทึกการสัมภาษณ์

ภาพประกอบการบันทึกการสัมภาษณ์

ภาพประกอบการบันทึกการสัมภาษณ์

ภาพประกอบการบันทึกการสัมภาษณ์

จดหมายเหตุและสารสนเทศมหาวิทยาลัย
สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม 4415